

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН УЛУТТУК СТАТИСТИКА КОМИТЕТИ
*НАЦИОНАЛЬНЫЙ СТАТИСТИЧЕСКИЙ КОМИТЕТ КЫРГЫЗСКОЙ
РЕСПУБЛИКИ*

КЫРГЫЗСТАНДАГЫ ТУРИЗМ

2008-2012

ТУРИЗМ В КЫРГЫЗСТАНЕ

Жылдык басылма
Годовая публикация

Бишкек 2013

Кыргызстандагы туризм

Редакциялык-басмалык Кеңеш:

- Кеңештин төрагасы - Осмоналиев А.
Кеңештин мүчөлөрү: - Байжуманов Д.,
- Касымбеков Б.
- Текеева Л.
- Исалиев К.
- Койчуманова К.,
- Турдубаева Ч.
- Плесовских Р.

Ушул басылмага байланыштуу суроолор боюнча төмөнкү дарекке кайрылыңыздар:

Бишкек ш., Фрунзе көчөсү, 374; телефон: 996 (312) 324650; факс: 325604;

интернет: www.stat.kg; e-mail: nsc_mail@stat.kg

Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитети

Керектөө рыногу статистикасы башкармалыгы.

«Кыргызстандагы туризм» жыйнакта туризм чөйрөсүнүн өнүгүшү жөнүндө маалымат көрсөтүлдү. 2008-2012-жж. туризм мекемелеринин көлөмү, туризм чөйрөсүндө иш менен камсыз болуу, туристтердин агымы, эс алуу тейлөөлөрү, санатордук-курорттук жана туристтик тейлөөлөр жөнүндө маалымат чагылдырылды.

Басылмага, республикадагы туризмдин өнүгүшүн мүнөздөөчү 50дөн ашык таблицалар, ошондой эле көрсөткүчтөргө тиешелүү кыскача методологиялык түшүндүрмөлөр киргизилди.

Басылма колдонуучулардын кеңири катмарлары үчүн багытталды.

Жылына бир жолу чыгарылат. Тиражы: 90 нуска.

Статистикалык маалыматтарды жалпыга маалымдоо каражаттарында жана илимий эмгектерде пайдаланган учурда маалымат тармактарына, кагазда, магниттик жана башка алып жүрүүчүлөрдө таратканда пайдалануучулар алардын булагын көрсөтүүгө милдеттүү (Кыргыз Республикасынын «Мамлекеттик статистика жөнүндө» Мыйзамынын 17-статьясы).

Бул басылманын маалыматтарын жаңылоонун акыркы күнү: 2013-ж. 20-июну.

Жыйнакта кабыл алынган шарттуу белгилер:

- кубулуш болгон эмес;

... маалымат жок;

0,0 көрсөткүчтүн мааниси өлчөө бирдигинен төмөн.

Жыйынтыктын кошулган суммалардан бир аз айырмасы, алардын тегеректелиши менен түшүндүрүлөт.

Туризм в Кыргызстане

Редакционно-издательский Совет

- Председатель - Осмоналиев А.
Члены: - Байжуманов Д.,
- Касымбеков Б.
- Текеева Л.
- Исалиев К.
- Койчуманова К.,
- Турдубаева Ч.
- Плесовских Р.

Для информации, связанной с этой публикацией, обращайтесь:

по адресу: г.Бишкек, ул. Фрунзе, 374, телефон: 996 (312) 324650; факс: 325604;

интернет: www.stat.kg; e-mail: nsc_mail@stat.kg.

Национальный статистический комитет Кыргызской Республики

Управления статистики потребительского рынка

В сборнике «Туризм в Кыргызстане» представлена информация о развитии сферы туризма. Приведены данные об объемах учреждений туризма, занятости в сфере туризма, потоках туристов, услугах отдыха, санаторно-курортных и туристских услугах за 2008-2012гг.

В публикацию включено более 50 таблиц, характеризующих развитие туризма в республике, а также краткие методологические пояснения к публикуемым показателям.

Издание предназначено для широкого круга пользователей.

Издается 1 раз в год. Тираж: 90 экземпляров.

При использовании статистических данных в средствах массовой информации и научных трудах, распространении в информационных сетях, на бумажных, магнитных и иных носителях пользователи обязаны ссылаться на их источник (ст. 17 Закона о государственной статистике).

Последний день обновления данных настоящей публикации: 20 июня 2013г.

В сборнике приняты условные обозначения:

- явление отсутствует;

... данных не имеется;

0,0 значение показателя меньше единицы измерения.

В отдельных случаях незначительные расхождения итогов от суммы слагаемых объясняются округлением данных.

**ЖЫЙНАКТЫН БӨЛҮМДӨРҮН ДАЯРДОО ЖАНА ЧЫГАРУУ ҮЧҮН ЖООПТУУ АДАМДАР
ОТВЕТСТВЕННЫЕ ЗА ПОДГОТОВКУ И ВЫПУСК РАЗДЕЛОВ СБОРНИКА**

Туризм чөйрөсүндө катталган чарба жүргүзүүчү субъектилер <i>Зарегистрированные хозяйствующие субъекты сферы туризма</i>	Ермекбаева Г.	324-650
Туризм чөйрөсүндөгү эмгек жана эмгек акы, кадрларды даярдоо <i>Труд и заработная плата в сфере туризма, подготовка кадров</i>	Джайлобаева Г. Койчуманова К.	626-076 324-652
Эл аралык туристтик агымдар <i>Международные туристские потоки</i>	Сулайманова Г.	324-726
Туристтик ташуулар <i>Туристские перевозки</i>	Абдылдаева Т.	324-650
Жайгаштыруунун коллективдик жана адистештирилген каражаттары <i>Коллективные и специализированные средства размещения</i>	Орозбаева К.	324-691
Туризм чөйрөсүндөгү рыноктук тейлөөлөр <i>Рыночные услуги в сфере туризма</i>	Абдылдаева Т.	324-650
Үй чарбалардын санатордук-ден соолукту чыңдоочу тейлөөлөргө кеткен чыгымдары <i>Расходы домашних хозяйств на санаторно-оздоровительные услуги</i>	Самохлеб Г.	324-655
Туризм үчүн товарларды өндүрүү <i>Производство товаров для туризма</i>	Абдрахманова Ч.	625-825
Туристтик тейлөөлөрдүн баалары <i>Цены на туристские услуги</i>	Абдукадилова М.	325-572
Туристтик чөйрөнүн финансысы <i>Финансы туристской сферы</i>	Оросбаев А.	324-691
Туризм чөйрөсүнө сарпталган инвестициялар <i>Инвестиции в сферу туризма</i>	Бирюкова В	625-780
Туристтик ресурстар <i>Туристские ресурсы</i>	Орозбаева К.	324-691
Мейманканалык тейлөөлөрдү көрсөтүүчү үй чарбалар <i>Домашние хозяйства, предоставляющие гостиничные услуги</i>	Самохлеб Г.	324-655
Чыгарууга жооптуу адамдар: Ответственные за выпуск:	Абдылдаева Т.	324-650
Компьютердик терүү: Компьютерная верстка:	Супатаева Б.	324-725
Кыргызчага которгон:	Чалбаева М.	324-547

Кириш сөз	
<i>Предисловие</i>	8
Жалпы географиялык мүнөздөмө жана Кыргыз Республикасында туризмдин өнүгүшү	
<i>Общая географическая характеристика и развитие туризма в Кыргызской Республике</i>	9
Негизги экономикалык жана социалдык көрсөткүчтөр	
<i>Основные экономические и социальные показатели</i>	19
1-тиркеме: Таблицалар	
<i>Приложение 1: Таблицы</i>	
1. Туризм чөйрөсүндө чарба жүргүзүүчү субъектилердин саны	
<i>Число хозяйствующих субъектов сферы туризма</i>	
1.1 Ишмердиктин түрлөрү боюнча туризм чөйрөсүндө катталган чарба жүргүзүүчү субъектилер <i>Зарегистрированные хозяйствующие субъекты осуществляющие деятельность в сфере туризма, по типам</i>	24
1.2 Аймак боюнча туризм чөйрөсүндө катталган чарба жүргүзүүчү субъектилер <i>Зарегистрированные хозяйствующие субъекты сферы туризма по территории</i>	24
1.3 Туризм чөйрөсүндө катталган чарба жүргүзүүчү субъектилер (юридикалык жактар) <i>Зарегистрированные хозяйствующие субъекты (юридические лица) осуществляющие деятельность в сфере туризма</i>	25
1.4 Аймак боюнча туризм чөйрөсүндө катталган чарба жүргүзүүчү субъектилер (юридикалык жактар) <i>Зарегистрированные хозяйствующие субъекты (юридические лица, осуществляющие в сфере туризма, по территории</i>	25
2. Туризм чөйрөсүндөгү эмгек жана эмгек акы, кадрларды даярдоо	
<i>Труд и заработная плата в сфере туризма, подготовка кадров</i>	
2.1 Туризм чөйрөсүндөгү ишканалардын жана уюмдардын кызматкерлеринин орточо тизмелик саны <i>Среднестатистическая численность работников предприятий и организаций сферы туризма</i>	26
2.2 Менчиктин түрлөрү боюнча туризм чөйрөсүндөгү ишканалардын жана уюмдардын кызматкерлеринин орточо тизмелик саны <i>Среднестатистическая численность работников предприятий и организаций сферы туризма по формам собственности</i>	26
2.3 Туризм чөйрөсүндөгү ишканалардын жана уюмдардын кызматкерлеринин орточо айлык эмгек акысы <i>Среднемесячная заработная плата работников предприятий и организаций сферы туризма</i>	27
2.4 Менчиктин түрлөрү боюнча туризм чөйрөсүндөгү ишканалардын жана уюмдардын кызматкерлеринин орточо айлык эмгек акысы <i>Среднемесячная заработная плата работников предприятий и организаций сферы туризма по формам собственности</i>	28
2.5 «Социалдык-маданий сервис жана туризм» кесиби боюнча жогорку билимдүү адистерди даярдоо <i>Подготовка специалистов с высшим образованием по специальности «Социально -культурный сервис и туризм»</i>	29
2.6 2012-жылы кесиптик-техникалык окуу жайлары тарабынан кесиби боюнча адистерди даярдоо <i>Подготовка специалистов профессионально-техническими училищами по специальностям в 2012г</i>	29
3. Эл аралык туристтик агымдар	
<i>Международные туристские потоки</i>	
3.1 Туристтик тейлөөлөрдүн экспорту жана импорту (барып-келүүлөр) <i>Экспорт и импорт туристских услуг (поездки)</i>	30
3.2 Өлкөлөр боюнча Кыргыз Республикасына келген чет өлкөлүк жарандардын саны <i>Численность иностранных граждан, прибывших в Кыргызскую Республику по странам</i>	31

4. Туристтик ташуулар *Туристские перевозки*

4.1 Каттоонун түрлөрү боюнча туристтерди ташуу <i>Перевозки туристов по видам сообщений</i>	32
4.2 Туристтерди ташуудан түшкөн киреше <i>Доходы, полученные от перевозок туристов</i>	32

5. Жайгаштыруунун коллективдик каражаттары жана туризмдин ишканалары *Коллективные средства размещения и предприятия туризма*

5.1 Иштеп жаткан жайгаштыруунун коллективдик каражаттары жана туризмдин ишканалары <i>Действующие коллективные средства размещения и предприятия туризма</i>	33
5.2 2012-ж. иштеген мезгили боюнча жайгаштыруунун коллективдик каражаттары жана туризмдин ишканалары <i>Коллективные средства размещения и предприятия туризма по периоду функционирования в 2012г.</i>	34
5.2.1 2012-ж. иштеген мезгили жана аймак боюнча жайгаштыруунун коллективдик каражаттары жана туризмдин ишканалары <i>Коллективные средства размещения и предприятия туризма по периоду функционирования и территории в 2012г.</i>	35
5.3 2012-ж. менчиктин түрлөрү боюнча жайгаштыруунун коллективдик каражаттары жана туризмдин ишканалары <i>Коллективные средства размещения и предприятия туризма по формам собственности в 2012г.</i> ...	36
5.3.1 2012-ж. менчиктин түрлөрү жана аймак боюнча жайгаштыруунун коллективдик каражаттары жана туризмдин ишканалары <i>Коллективные средства размещения и предприятия туризма по формам собственности в 2012г. и территории</i>	37
5.4 Мейманканалардын ишмердигинин негизги көрсөткүчтөрү <i>Основные показатели деятельности гостиниц</i>	38
5.4.1 Аймак боюнча мейманканалардын ишмердигинин негизги көрсөткүчтөрү <i>Основные показатели деятельности гостиниц по территории</i>	39
5.5 Иштеп жаткан, жайгаштыруунун адистештирилген каражаттарында жана туризмдин ишканаларында койкалардын бир айдын ичиндеги эң көп саны <i>Число коек в месяц максимального развертывания в действующих специализированных средствах размещения и на предприятиях туризма</i>	42
5.6 2012-ж. жайгаштыруунун адистештирилген каражаттарынын жана туризмдин ишканаларынын ишинин көрсөткүчтөрү <i>Показатели работы специализированных средств размещения и предприятий туризма в 2012г.</i> ...	43
5.7 2011-ж. аймак боюнча жайгаштыруунун адистештирилген каражаттарынын ишмердиги <i>Деятельность специализированных средств размещения по территории в 2012г.</i>	44
5.8 Иштеп жаткан, жайгаштыруунун коллективдик каражаттарына жана туризмдин ишканаларына келген адамдардын саны <i>Число посетителей действующих коллективных средств размещения и предприятий туризма</i>	46
5.8.1 Аймак боюнча жайгаштыруунун коллективдик каражаттарына жана туризмдин ишканаларына келген адамдардын саны <i>Число посетителей коллективных средств размещения и предприятий туризма по территории..</i>	47
5.9 Жашаган өлкөлөрү боюнча, 2012-ж. жайгаштыруунун коллективдик каражаттары жана туризмдин ишканалары тарабынан тейленген келүүчүлөрдүн саны <i>Число посетителей по странам проживания, воспользовавшихся услугами коллективных средств размещения и предприятий туризма в 2012г.</i>	48
5.9.1 Жашаган өлкөлөрү жана аймак боюнча, 2012-ж. жайгаштыруунун коллективдик каражаттары жана туризмдин ишканалары тарабынан тейленген келүүчүлөрдүн саны <i>Число посетителей по странам проживания, воспользовавшихся услугами коллективных средств размещения и предприятий туризма, по территории в 2012г</i>	49
5.10 Келүү мөөнөтүнүн узактыгы боюнча, 2012-ж. жайгаштыруунун коллективдик каражаттары жана туризмдин ишканалары тарабынан тейленген келүүчүлөрдүн саны <i>Число посетителей коллективных средств размещения и предприятий туризма по продолжительности пребывания в 2012г.</i>	50
5.10.1 Келүү мөөнөтүнүн узактыгы жана аймак боюнча, 2012-ж. жайгаштыруунун коллективдик каражаттары жана туризмдин ишканалары тарабынан тейленген келүүчүлөрдүн саны <i>Число посетителей коллективных средств размещения и предприятий туризма по продолжительности пребывания и территории в 2012г.</i>	51

6. Туризм чөйрөсүндөгү рыноктук тейлөөлөр

Рыночные услуги в сфере туризма

- 6.1 Аймак боюнча, туристтик агенттиктер, санатордук-курорттук ишмердиги жана мейманканалар тарабынан көрсөтүлгөн рыноктук тейлөөлөрдүн көлөмү
Объем предоставленных рыночных услуг деятельности туристических агентств, санаторно-курортной деятельности и услуг гостиниц по территории 52
- 6.2 Аймак боюнча, туристтик агенттиктер, санатордук-курорттук ишмердиги жана мейманканалар тарабынан туристтерге көрсөтүлгөн рыноктук тейлөөлөрдүн физикалык көлөмүнүн индекси
Индексы физического объема рыночных услуг деятельности туристических агентств, санаторно-курортной деятельности и услуг гостиниц по территории 53
- 6.3 Ресторандар, барлар, ашканалар жана даяр тамак-ашты жеткирүү боюнча башка ишканалар тарабынан туристтерге көрсөтүлгөн рыноктук тейлөөлөрдүн көлөмү
Объем рыночных услуг, предоставленных ресторанами, барами, столовыми и другими предприятиями по поставке готовой пищи туристам 54
- 6.4 Аймак боюнча, ресторандар, барлар, ашканалар жана даяр тамак-ашты жеткирүү боюнча башка ишканалар тарабынан туристтерге көрсөтүлгөн тейлөөлөрдүн көлөмү
Объем услуг, предоставленных ресторанами, барами, столовыми и другими предприятиями по поставке готовой пищи туристам по территории 54
- 6.5 Ресторандар, барлар, ашканалар жана даяр тамак-ашты жеткирүү боюнча башка ишканалар тарабынан туристтерге көрсөтүлгөн тейлөөлөрдүн физикалык көлөмүнүн индекси
Индексы физического объема услуг, предоставленных ресторанами, барами, столовыми и другими предприятиями по поставке готовой пищи туристам 54

7. Үй чарбалардын санатордук-ден соолукту чыңдоочу тейлөөлөргө кеткен чыгымдары

Расходы домашних хозяйств на санаторно-оздоровительные услуги

- 7.1 Үй чарбалардын санатордук-ден соолукту чыңдоочу тейлөөлөргө кеткен акчалай чыгымдары
Денежные расходы домашних хозяйств на санаторно-оздоровительные услуги 55

8. Туризм үчүн товарларды өндүрүү

Производство товаров для туризма

- 8.1 Өнөр жай продукциясынын айрым түрлөрүн өндүрүү
Производство отдельных видов промышленной продукции 56

9. Туристтик тейлөөлөрдүн баалары (тарифтер)

Цены (тарифы) на туристские услуги

- 9.1 Товарлардын жана тейлөөлөрдүн айрым түрлөрүнүн керектөө бааларынын (тарифтеринин) индекси
Индексы потребительских цен (тарифов) на отдельные виды товаров и услуг 57
- 9.2 Тейлөөлөрдүн айрым түрлөрүнүн орточо керектөө баалары (тарифтеринин)
Средние потребительские цены (тарифы) на отдельные виды услуг 57
- 9.3 Аймак боюнча, туризм чөйрөсүндөгү товарлардын жана тейлөөлөрдүн айрым түрлөрүнүн керектөө бааларынын (тарифтеринин) индекси
Индексы потребительских цен (тарифов) на отдельные виды товаров и услуг в сфере туризма по территории 58

10. Туристтик чөйрөнүн финансысы

Финансы туристской сферы

- 10.1 Мейманкана чарбаларынын финансылык көрсөткүчтөрү
Финансовые показатели гостиничных хозяйств 61
- 10.2 Эс алуу жана туризм уюмдарынын финансылык көрсөткүчтөрү
Финансовые показатели организаций отдыха и туризма 61
- 10.3 Аймак боюнча мейманкана чарбаларына түшкөн акча (дүң киреше)
Выручка (валовой доход) гостиничных хозяйств по территории 62
- 10.4 Аймак боюнча эс алуу жана туризм мекемелерине түшкөн акча (дүң киреше)
Выручка (валовой доход) организаций отдыха и туризма по территории 62
- 10.5 Туризмди камсыздандыруу
Страхование туризма 63

11. Туризм чөйрөсүнө сарпталган инвестициялар	
<i>Инвестиции в сферу туризма</i>	
11.1 Өлкөлөр боюнча, туризм чөйрөсүнө тике чет өлкөлүк инвестициялардын түшүшү	
<i>Поступление прямых иностранных инвестиций в сферу туризма по странам</i>	64
11.2 Туризм чөйрөсүндөгү негизги капиталга инвестициялар	
<i>Инвестиции в основной капитал в сфере туризма</i>	64
12. Туристтик ресурстар	
<i>Туристские ресурсы</i>	
12.1 Аймак боюнча маданият жана искусство мекемелери	
<i>Учреждения культуры и искусства по территории</i>	65
12.2 Профессионалдык театрлар	
<i>Профессиональные театры</i>	66
12.3 Цирктер	
<i>Цирки</i>	66
12.4 Музейлер	
<i>Музеи</i>	66
12.5 Кинотеатрлар	
<i>Кинотеатры</i>	67
12.6 Концерттик уюмдар	
<i>Концертные организации</i>	67
12.7 Улуттук жаратылыш парктар жана коруктар	
<i>Национальные природные парки и заповедники</i>	68
12.8 2012-ж. коруктардын жана улуттук жаратылыш парктардын жайгашышы жана негизги мүнөздөмөлөрү	
<i>Размещение и основные характеристики заповедников и природных национальных парков в 2012г.</i>	69
12.9 2012-ж. аймак боюнча коруктардын жана улуттук жаратылыш парктардын аянты	
<i>Площадь заповедников и природных национальных парков по территории в 2011г.</i>	70
13. Мейманканалык тейлөөлөрдү көрсөтүүчү үй чарбалар	
<i>Домашние хозяйства, предоставляющие гостиничные услуги</i>	
13.1 Ысык-Көл облусунун рекреациялык зоналарында уюштурулбаган туристтерди кабыл алып жаткан үй чарбаларга тандалма изилдөөнүн жыйынтыктары	
<i>Итоги выборочного обследования домашних хозяйств, принимающих неорганизованных туристов в рекреационных зонах Иссык-Кульской области</i>	70
Кыскача методологиялык түшүндүрмөлөр	
<i>Краткие методологические пояснения</i>	71
Кыргыз Республикасынын Улуттук статкомитети 2013-ж. чыгара турган басылмалардын графиги	
<i>График публикаций Нацстаткома Кыргызской Республики на 2013г.</i>	84

КИРИШ СӨЗ

Жыйнакта бир катар мурдагы жылдарга салыштырмалуу 2012-ж. Кыргыз Республикасындагы туризмдин өнүгүшү жөнүндө маалыматтар көрсөтүлдү.

Бул басылмада эл аралык туристтик агымдар, туристтерди жайгаштыруу каражаттары, туристтик ресурстар, туризм үчүн товарларды өндүрүү жана туризм чөйрөсүндөгү рыноктук тейлөөлөрдүн көлөмү, ушул тейлөөлөрдүн баалары (тарифтери), инвестициялар ж.б. жөнүндө маалымат камтылды.

Жыйнакты даярдоо учурунда мамлекеттик статистика органдары тарабынан текши жана тандалма изилдөөлөрдүн негизинде юридикалык жактардан жана жеке адамдардан, ошондой эле администрациялык булактардан алынган маалыматтар пайдаланылды.

Жыйнакта ошондой эле туризм статистикасы маселелери боюнча кыскача методологиялык түшүндүрмөлөр көрсөтүлдү.

2012-жылдын маалыматтары айрым учурларда алдын ала берилди.

ПРЕДИСЛОВИЕ

В сборнике приведены данные о развитии туризма в Кыргызской Республике в 2012г. в сравнении с рядом предшествующих лет.

В нем содержится информация о международных туристских потоках, средствах размещения туристов, туристских ресурсах, производстве товаров для туризма и объеме рыночных услуг в сфере туризма, ценах (тарифах) на эти услуги, инвестициях и другие.

При подготовке сборника использованы данные, полученные органами государственной статистики от юридических и физических лиц на основе сплошных и выборочных обследований, а также данные административных источников.

В сборнике также приведены краткие методологические пояснения по вопросам статистики туризма.

Данные за 2012 год в ряде случаев являются предварительными.

ЖАЛПЫ ГЕОГРАФИЯЛЫК МҮНӨЗДӨМӨ ЖАНА КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНДАГЫ ТУРИЗМДИН ӨНҮГҮШҮ

Кыргыз Республикасы Борбордук Азиянын түндүк-чыгыш бөлүгүндө, тактап айтканда, Евразия континентинин «өзөгүндө» жайгашкан. Анын аймагы 199,9 миң чарчы км ди түзүп, чыгыштан батышка 925 км ге жана түндүктөн түштүккө 453 км ге созулуп жатат. Республика түндүгүнөн Казакстан, түштүк-чыгышынан Кытай, түштүк-батышынан Тажикстан, батышынан Өзбекстан менен чектешип турат.

Кыргызстандын көпчүлүк аймагын тоолор ээлейт. Токойлор аянттын 5,3 пайызын, суу 4,4 пайызын, айыл чарба жерлери 54 пайызын ээлейт. Кыргызстандын аянтынын болжол менен 90 пайызы деңиз деңгээлинен 1500 метрден ашык бийиктикте жайгашкан. Ал эми 36 пайызынан көбүрөөгү – бул 3000 метрден ашык бийиктикте жайгашкан, өсүмдүктөр өспөгөн, бийик тоолуу жерлер. Деңиз деңгээлинин эң бийик жери – 7439 м, эң төмөн жери – 401 м.

Республикада жалпы аянты 6836 чарчы километрди суулар түзүп, жалпысынан 1923 көл катталган. Ысык-Көл – дүйнөнүн эң чоң жана терең көлдөрүнүн бири болуп саналат. Көлдүн суу менен капталган аянты 6236 чарчы км ди (эң терең жери 668 метр) түзөт. Ал эч качан тоңбойт жана дарылоо –алдын алуу максаттарына аларды пайдалануу үчүн зарыл болгон, табигый дарылоочу ресурстарга бай республиканын курорттук зонасы болуп саналат.

Кыргызстанда Жеңиш чокусу (7439 м), Ленин чокусу (7134 м), Хан-Тенгри (6995 м) өңдүү, белгилүү чокулар жайгашкан. Ошондой эле дүйнөнүн атактуу «Энилчек» мөңгүсү узак аралыкка созулуп жаткан мөңгүлөрдүн бири болуп саналат.

Кыргызстандын аймагы адамзаттын цивилизациясынын эң байыркы өзөктөрүнүн бири болуп эсептелет. Археологдордун изилдөөлөрү көрсөткөндөй, алгачкы адам бул жерде таш доорунан бери отурукташкан. Кыргыз этносу Борбордук Азияда биздин доорубуздун биринчи миң жылдыгында эле белгилүү болуп, өз алдынчалуулугун жана маданиятын кылымдан кылымга сактап, бүгүнкү күнгө чейин алып келди. Кыргыз эли өзүнүн ата-бабаларынан калган эң сонун мурастарды – ырларды, жомокторду, кол өнөрчүлүктүн сырларын, улуттук тамак-ашты ыкыластык менен сактап келе жатат.

Жаратылыштын кооздугу, ак мөңгүлүү тоолору, ажайып көлдөрү, шар агын суулары, ошондой эле Кыргызстандын Улуу Жибек Жолунда жайгашкандыгы – туризм жана эс алуу үчүн жагымдуу мүмкүнчүлүктөрдү ачат.

Ээлеген аянтына жараша Кыргыз Республикасы анча чоң эмес өлкө, буга карабастан, биздин мамлекетибиз планетанын 200 артыктуу экологиялык чөлкөмдөрүнүн санына кирет. Бул, флоранын жана фаунанын ар түрдүүлүгү менен камсыз кылынат. Ошону менен, бул жерде дүйнөлүк флоранын түрлөрүнүн болжол менен 2 пайызы жана дүйнөлүк фаунанын түрлөрүнүн 3 пайызы кездешет.

2013-ж. 1-январына карата биологиялык ар түрдүүлүктү сактоо үчүн Кыргыз Республикасында жалпы аянты 1200,9 миң гектар жерде же өлкөнүн аянтынын 6 пайызында өзгөчө корголуучу жаратылыш аймактардын (ӨКЖА) түйүнүнө негизги роль бөлүнгөн. Алардын ичинен 10 мамлекеттик коруктар (591,1 миң га), 9 мамлекеттик жаратылыш сейил бактары (304,5 миң га), жалпы аянты 301,4 миң га болгон 10 токой заказниги, 23 ботаникалык, 19 геологиялык, 2 комплекстүү жана 14 мергенчилик (зоологиялык) заказниктер бар.

Ошондой эле Кыргызстандын аймактарында 22 экосистеманы жана 160 ар түркүн тоолук жана түздүк ландшафттарды бөлүп кароого болот. Алар тирүү организмдердин 50 миңден ашык түрү менен толтурулган.

Жаныбарлар дүйнөсү өзүнүн ар түрдүүлүгү жана бир тектүү эместиги менен айырмаланат. Борбордук-азия жана жер ортолук деңиздин чакан аймактарына мүнөздүү болгон түрлөрү фаунанын негизин түзөт.

Республиканын аймагында жаныбарлардын вертикалдуу катмарларга жараша жайылып жаткандыгы байкалат.

Өрөөндөрдүн кургактагы жаратылыш комплекстерине сары чычкан, кош аяк, кулактуу кирпич чечен, талаа коёну, кызыл куйруктуу жана жылгын песчанка жана жейрен жайгашкан. Бул жерлердеги канаттуулардын ичинен чөлдүк сайрагыч боз чымчыктарды, мала чыйырчыкты көрсө болот. Сойлоочулардын ичинен сары жылан, чыгыш удавы, таала ташбакалары бар.

Таала, шалбаа жана токой ландшафттарынан жогору жайгашып, аймактын тоолуу бөлүгүн камтыган фауна, өз ичине республикадагы жаныбарлардын көпчүлүк түрлөрүн камтыйт. Бул жерлерде элик, тыйын чычкан, клест, кедровка, каракур, тяньшань аюусу, сүлөөсүн, каман, арс чычкан, суусар жайгашкан.

Бийик тоолуу жана адам үчүн жетүүсү кыйын деп саналган аймактарда жашаган жаныбарлардын дүйнөсү өтө кызыктуу, ал борбордук-азия төрлөрүнө мүнөздүү болгон комплексти камтыйт: тоолуу теке, тоолуу архар, илбирс, тоолуу каз, улар, серпоклов. Бийик тоолуу жерлерде карышкыр, түлкү, таан, ак жана кара жору, суур, ошондой эле жаныбарлардын жана канаттуулардын башка айрым түрлөрү жашайт.

Канаттуулар фаунасы ар түрдүүлүк менен өзгөчөлөнөт: ак куулар, жапайы өрдөктөр, даур кекиликтер, ак чардактар, жорулар уя салууга оңтойлуу жерлерде көп кездешет.

2000-жылдан баштап колдонулуп жаткан мыйзамдарга ылайык, коргоонун өзгөчө режими менен улуттук деңгээлде корголуучу жаратылыш аймактарынын статусуна барабар болгон 4314,4 миң га жерде «Ысык-Көл» Биосфералык аймагы (Ысык-Көл областынын административдик аймагы) иштеп жатат.

Өзгөчө корголуучу жаратылыш аймактарын (ӨКЖА) уюштуруу боюнча иштер 30-жылдары эле башталып, республиканын өкмөтү тарабынан 1931-жылы Кыргыз тоо кыркасында Кызыл-Белек, Оробашы жана Белек-Кулак өзөндөрүндө биринчи убактылуу заказниктер уюштурулган. Кыргызстандын түштүгүндө жайгашкан жаңгактуу токойлордун аймагында 1945-жылы биринчи токой-мөмөлүү заказниги түзүлгөн. 1948-жылы республиканын биринчи коругу - Ысык-Көл мамлекеттик коругу уюштурулган, азыркы учурда анын жалпы аянты 19,6 миңден ашык гектарды түзөт. Өлкөбүз көз карандысыздыкка ээ болгондон бери өзгөчө корголуучу жаратылыш аймактарынын аянты Кыргызстанда дээрлик 2,5 эсеге өстү.

2012-жылы Кыргыз Республикасында уникалдуу реликтивдик токойлорду сактап калууну камсыз кылуу жана биологиялык ар түрдүүлүктү жана дүйнөлүк маданий жана жаратылыш мурастарын коргоо жөнүндөгү БУУнун конвенциясы боюнча Кыргыз Республикасынын милдеттенмелерин аткаруу максатында, айлана-чөйрөнү коргоо жана токой чарба мамлекеттик агенттиги менен Жалал-Абад областынын Базар-Коргон районундагы аймагынын жалпы аянты -8189,6 гектарды түзгөн (№ 482 2012-ж. 12.07.КРӨТ) Дашман мамлекеттик жаратылыш коругун уюштуруу тууралуу Жалал-Абад мамлекеттик администрациясынын сунуштарын кабыл алуу боюнча КР өкмөтү токтом кылды. Бирок, жаңы уюшулган бул корук тизмеге кирбей калды, себеби акырындык менен жана түздөнтүз Ак-Булак жана Катар-Жаңгак калктуу пункттары пайда боло баштаган Кызыл-үңкүр токой чарбасынын жерлери "Калктуу пункттардын жерине" кирбей жана жерлерди эсепке алуучу документтерде катталбай калган. Буга байланыштуу Дашман коругу токой фондунун жеринде гана пайда болгон жана, бул ООПТнын пайда болушу жана мыйзамга ылайык жаратылыш ресурстарын пайдаланууга чектөөлөр жана тиешелүү режимдердин киргизилиши, жогоруда аталган айыл тургундары тарабынан Өкмөткө жана Жогорку кеңешке бир нече жолу Дашман мамлекеттик жаратылыш коругунун чегинен алардын жерин бөлүп берүү боюнча кайрылуулар болгон.

КР Өкмөтүнүн 2013-ж. 17.04. токтому менен КР Өкмөтүнүн "Дашман мамлекеттик жаратылыш коругун түзүү жөнүндө" токтомуна өзгөртүүлөр киргизилип, коруктун жалпы

аймагы 8189,6 дан 7958,1 гектарга чейин "Кызыл-үңкүр" токой чарбасынын пайдасына 231,5 гектарга кыскартылып берилген.

Чөлкөмдүн эң чоң аянтын Ысык-Көл жана Жалал-Абад облустарында жайгашкан өзгөчө корголуучу жаратылыш аймактары ээлейт.

Өзгөчө корголуучу аймактардын белгилүү багыттары бар. Мисалы, Сары-Челек коругу уникалдуу жаңгак-мөмө токойлорун жана Батыш Тянь-Шандын орто жана бийик тоолуу ландшафттарын сактайт. ЮНЕСКОнун сунушу боюнча Сары-Челек коругу биосфералык коруктардын дүйнөлүк түйүнүнө киргизилген. Бул корук Кыргызстандын түштүгүндөгү өзгөчөлөнгөн жапайы мөмө-жемиш токойлорунун эбегейсиз зор мейкиндигинин курамдык бөлүгү болуп эсептелип, өсүмдүктөр жана жаныбарлар дөйнөсүнүн кайталангыс ар түрдүүлүгүнө ээ. Бул жерде калың чыккан ит мурундун, шилбинин бадалдары, кызыл, жаңгак, алма, клён жана алчанын бак-дарактары көп байкалат. Семёнов пихтасынын жана калың өскөн экзохорданын уникалдуу таза токойлору ушул корукта гана бар.

Ысык-Көл коругунун негизги милдети – сууда сүзүүчү жана суунун жанында жашоочу куштардын кыштоо жерлерин коргоо жана аларга мониторинг жүргүзүү болуп эсептелет. Сууда сүзүүчү жана суу жээгинде кыштоочу куштар эл аралык мааниге ээ болгон суулуу-саздуу жерлерге тийиштүү. Жыл сайын көлдө 30 миңден 50 миңге чейин ар түрдүү куштар кыштап калат.

Нарын коругунда карагай токойлордун ири аймактары, бийик тоолуу чабындылар жана ички Тянь-Шанга мүнөздүү башка тоолуу экосистемалар корголууда. Коруктун аймагында илбирс, сүлөөсүн, аюу, аркар, серпоклюв жана башка жаныбарлардын жана канаттуулардын сейрек кездешүүчү түрлөрү байкалууда. Коруктун аймагы – бул республика боюнча маралдын көп саны сакталган жалгыз жер.

Беш-Арал коругунда бийик тоолуу чабындылардын экосистемасы, Чаткал өрөөнүнүн уникалдуу табигый комплекстери корголууда. Планетанын эч бир жеринде байкалбаган, бир гана ушул жерде бар болгон, Эл аралык Кызыл Китепке киргизилген Мендзбир сууру кездешет.

Каратал-Жапырык коругу тоо казынын Эл аралык Кызыл Китепке киргизилген түрүнүн уялоочу жери болуп саналат, ал эми канаттуулардын эки түрү – куркулдаган ак куу жана кооз -турна Кыргызстандын Кызыл Китебине катталды.

Коруктардын санынын ичинен эң жашы – бул Сарычат-Эрташ коругу, анын негизги милдети - ички Тянь-Шандын бийик тоолуу платтарынын жана сырттарынын экосистемаларын коргоо болуп саналат. Бул жерде илбирс, ак тамырлуу аюу, көп сандагы тоо кочкорлору жана тоо эчкилери, суусарлар, карышкырлар, түлкүлөр жашашат.

Ушул коруктун аймагы - Эл аралык Кызыл Китепке киргизилген жапайы мышык - мадылдын так ырасталган жашаган жери болуп саналат. Сейрек кездешүүчү жырткыч канаттуулардын да саны көп.

Биологиялык ар түрдүүлүктүн 20 пайызын камтыган токойлордун мааниси зор. Токойлордун негиз салуучу породалары – тянь-шань карагайы, жыгач турпаттуу арча, туркмөн жыгачы (клен), грек жаңгагы, Семёнов пихтасы, алма, кайыс, терек, мисте, бадам. Токой өсүмдүктөрүнүн 90 пайызга жакыны деңиз деңгээлинен 700дөн 2500 метр бийик турган жерлерде жайгашкан. 2011-жылдын 1-январындагы абалы боюнча Кыргызстандын токой менен курчалган аянттары 1116,56 миң гектарды же өлкөнүн жалпы аянтынын 5,61 пайызын түзөт.

Туризм өлкөнүн туруктуу өнүгүшү стратегиясынын чегиндеги экономиканын артыктуу тармактарынын бири болуп саналат.

Өнүккөн дүйнөлүк глобализациянын шартында туристтик индустрия чоң перспективаларды жана туризмди өнүктүрүүдөгү кенен потенциалдарды ачат.

Кыргызстанда дүйнөлүк туристтик рыноктун тенденцияларын өнүктүрүү планында туризмдин негизги эки түрүн бөлүп кароого болот. Биринчи түрү-бул окуялуу туризм,

мунун ичинен ал төмөнкү түрлөргө бөлүнөт: альпинизм, треккинг, рафтинг, аңчылык, фото аңчылык, балык уулоо. Экинчи түрү-бул курорттук-рекреациялык туризм же башкача айтканда аны пансионаттарда, эс алуу үйлөрүндө, санаторияларда эс алуу деп аташат. Кыргызстанда мындай эс алуунун көпчүлүк бөлүгү Ысык Көл көлүндө өтөт.

Ички жана эл аралык туризмди өнүктүрүү үчүн республикада жетиштүү табигый-рекреациялык жана экологиялык потенциалдар бар. Дарылоочу ылай, минералдык жана термалдык булактардын чоң запастары, цивилизация тарабынан дээрлик бузула элек, экологиялык таза ландшафттар республиканын рекреациялык маанилүүлүгүн камсыз кылды. Мунун баары туризм жана курорттук эс алуу үчүн уникалдуу шарттарды түзүүдө.

Республиканын туризм чөйрөсүндөгү ички дүң продукциясынын ичинен (ИДП) 2012-ж. салыштырма салмагы 4,7 пайызды түздү, ал эми 2011-ж. 4,5 пайыз болгон.

Өткөн жылы 406 туристтик мекеме жана уюмдар, анын ичинен 66 эс алуу пансионаты, 29 балдардын ден соолугун чыңдоочу комплексттер, 20 санаторий, анын ичинен 6 балдардын санаториясы, 12 эс алуу үйү, 9 санаторий-профилакторий, 7 эс алуу базасы, 6 турбаза, 5 спорттук-ден соолукту чыңдоочу лагерь жана бир дарылоочу пансионат, 78 турфирмасы жана туроператору, 3 саякаттоо жана эс алуу бюросу, 147 мейманкана ж.б. туристтик объекттер.

Алардын жалпы санынын ичинен 155 ишкана – жайгаштырууга адистештирилген каражат болуп саналат, бул ишканаларга санатордук-курорттук мекемелер жана эс алуу уюмдары тийиштүү, алар көпчүлүк учурларда табигый дарылоо факторлорунун пайдалуу сапаттарын колдонуунун негизинде калктын ооруларын алдын алуучу жана калыбына келтирүүчү дарылоону камсыз кылган стационардык дарылоо – алдын алуу мекемелери болуп эсептелет. Алардын көпчүлүк бөлүгү (104 мекеме) Ысык-Көл облусунда жайгашкан.

Акыркы беш жылдын ичинде жайгаштыруунун коллективдик каражаттары жана туристтик ишканалар орто эсеп менен 4 пайызга төмөндөдү, ал эми Нарын облусунда 1,2 эсеге, Бишкек шаарында жана Чүй облусунда – 1,1 эсеге өсүш байкалды

Белгилей кетүүчү нерсе, эс алуу жана туризм ишканаларынын 58 пайызы өз ишин жыл бою жүргүзүшөт.

Жайгаштыруунун коллективдик каражаттары менен пайдаланган адамдардын жалпы санынын ичинен (253,2 миң адам) 40 пайызы адистештирилген каражаттарын пайдаланды жана болжол менен 31 пайызы мейманкана кызматын пайдаланышты (194,9 миң адам).

2012-жылы эс алган туристтердин саны 1199,4 миң адамды түздү, анын ичинде туризмдин уюштурулган секторунда 631,9 миң адамды, ал эми уюштурулбаган секторунда - 567,5 миң адамды түздү.

Өткөн беш жылдын ичинде эс алуу жана туризм ишканаларына келүүчүлөрдүн саны Нарын жана Ош облусунда 2,2 эсеге же 14,6 жана 11,1 миң адамды, Ош ш. 1,4 эсе же 10,1 миң адамды, Жалал-Абад облусунда 1,3 эсе же 14,5 миң адамды түздү. Туристтердин жалпы санынын ичинен Кыргыз Республикасынын тургундарынын үлүшү (уюштурулган сектордо) 2012-ж. болжол менен 82 пайызды түздү, чет өлкөлүк жарандардын үлүшү 18 пайызды же 114,4 миң адамды түздү.

Туристтик тейлөөлөрдүн экспорту (чет өлкөлүк жарандарды кабыл алуудан түшкөн киреше) 2012-ж. 410,8 млн. долларды түзүп, 2008-ж. караганда 23,8 пайызга өстү, анын ичинде КМШ өлкөлөрүнөн, турушуна жараша, 360,3 млн. долларды жана 28,2 пайызга өстү, КМШдан тышкары өлкөлөрдөн – 50,5 млн. долларды түзүп, 2008ж. салыштырганда өзгөргөн эмес.

2012-ж. баалоо маалыматы боюнча Кыргыз Республикасына келген чет өлкөлүк туристтердин саны 2,4 миң адамды түздү, бул 2008-жылга караганда 30,4 пайызга көп. КМШ өлкөлөрүнөн республикага келгендердин саны 2,3 миң адам (чет өлкөлүк туристтердин жалпы санынын 94,8 пайызы) жана КМШдан тышкары өлкөлөрдөн 124,4 миң адам (5,2 пайыз). Чет өлкөлүк туристтердин негизги агымы Казакстандан, Россиядан, Өзбекстандан, Тажикстандан, Кытайдан, Германиядан, Турциядан, АКШдан болду.

2012-жылы туризм чөйрөсүнө АКШнын 6,9 млн. доллары өлчөмүндө тике чет өлкөлүк инвестициялар тартылды (кетүү агымын эсептебегенде), бул 2011-ж. караганда 15,9 пайызды түзөт.

Тике чет өлкөлүк инвестициялардын дээрлик бүт көлөмү КМШдан тышкары өлкөлөрдөн түшүп, (85,2 пайызга түшкөн инвестициялардын көлөмүнөн) жана 2011-ж. деңгээлине салыштырмалуу 13,5 пайызды түздү.

Негизги инвестор өлкөлөрдүн болуп Бириккен Араб Эмираты – тартылган инвестициялардын жалпы көлөмүнүн 49,4 пайызы, Америка Кошмо Штаттары – 25,3 пайызы жана Россия Федерациясы – 14,3 пайызы эсептелди

Туризм объекттеринин курулушунда 2012-ж. негизги капиталга инвестициянын 8472,7 млн. сомго өздөштүрүлдү, бул 2011-ж. салыштырганда 29 пайызга аз. 7892,6 млн. сомго подряддык иштер аткарылды жана 52,5 млн.сомго жабдуулар сатылып алынды.

Беш жылдын ичинде мейманкана, пансионат, эс алуу үйлөрүн, тоо лыжа тебүү базасын, соода ишканаларын, дарыкана жана башка объекттерди куруу жана калыбына келтирүү иштери жүргүзүлдү.

«Ош – Сарыташ- Ишкертам», «Түштүк транспорт коридору», «Ош-Ишкертам», «Ош-Баткен-Исфана», «Тараз-Салам-Суусамыр», «Ош-Исфана», «Бишкек-Нарын-Торугарт», «Тюп-Кеген» жана башка автомобиль жолдорун калыбына келтирүү боюнча курулуш иштери жүргүзүлдү.

Туризмдин курорттук-рекреациалык чөйрөлөрүн кесейтүү – Ысык-Көл көлү менен анын пансионаттарынын, эс алуу үйлөрүнүн, курортторунун жана башка ден соолукту чыңдоочу мекемелеринин кесейтилген тармактарынын, эң чоң потенциалдык мүмкүнчүлүктөрү менен байланыштуу.

ОБЩАЯ ГЕОГРАФИЧЕСКАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА И РАЗВИТИЕ ТУРИЗМА В КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКЕ

Кыргызская Республика расположена в северо-восточной части Центральной Азии, в самом «сердце» континента Евразия. Ее территория составляет 199,9 тыс. кв. км и простирается на 925 км с востока на запад, и на 453 км - с севера на юг. Границы Республики проходят на севере с Казахстаном, на юго-востоке - с Китаем, на юго-западе - с Таджикистаном, на западе - с Узбекистаном.

Большая часть территории Кыргызстана занята горами, составив около 94 процента, из них высокие горы 70 процентов, остальные горы и равнины 30 процентов. Леса занимают 5,3 процента площади, вода - 4,4 процента, сельскохозяйственные угодья - 54 процента. Около 90 процентов площади Кыргызстана находится на высоте более 1500 метров над уровнем моря, более 36 процентов - это лишённые растительности высокогорные местности, расположенные на высоте более 3000 метров. Максимальная высота над уровнем моря – 7439 метров, минимальная - 401 метр.

В республике насчитывается 1923 озера, общая площадь водной поверхности которых составляет 6836 кв. километров. Озеро Иссык-Куль - одно из самых больших и самых глубоких высокогорных озёр мира. Площадь водной поверхности озера составляет 6236 кв. километров (максимальная глубина 668 метров). Оно никогда не замерзает и является курортной зоной республики, располагающая природными лечебными ресурсами и необходимыми условиями для их применения с лечебно-профилактическими целями.

В Кыргызстане расположены такие известные горные вершины, как пик Победы (7439м), пик Ленина (7134м), Хан-Тенгри (6995м). Один из самых протяженных ледников «Эныльчек» также является достопримечательностью мирового масштаба.

Территория Кыргызстана является одним из древнейших очагов человеческой цивилизации. Исследования археологов показывают, что первобытный человек освоился здесь со времен каменного века. Кыргызы - этнос, известный в Центральной Азии уже в первом тысячелетии до нашей эры, донесли сквозь века до наших дней свою самобытность и культуру. Кыргызский народ бережно хранит и развивает все лучшее, что досталось от дедов и прадедов: песни и сказания, секреты ремесел, и, конечно же, традиции национальной кухни.

Привлекательный ландшафт, красивейшие горные вершины и озера, быстрые реки и расположение Кыргызстана вдоль древнего Великого Шелкового пути, обеспечивают большие возможности для туризма и отдыха.

Несмотря на то, что Кыргызская Республика является небольшой страной с точки зрения занимаемой территории, она входит в число 200 приоритетных экологических регионов планеты. Это обусловлено наибольшей концентрацией видового разнообразия флоры и фауны. Так, здесь встречается около 2 процентов видов мировой флоры и 3 процента видов мировой фауны.

В сохранении биологического разнообразия на 1.01.2013г. в Кыргызской Республике главная роль отведена сети особо охраняемых природных территорий (ООПТ), общей площадью 1200,9 тыс. га или около 6 процентов от площади страны. Из них: 10 государственных заповедников (591,1 тыс. га), 9 государственных природных парков (304,5 тыс. га), 10 лесных, 23 ботанических, 19 геологических, 2 комплексных и 14 зоологических (охотничьих) заказников с общей площадью 301,4 тыс. га.

А также всего на территории Кыргызстана можно выделить 22 экосистемы и 160 разновидностей горных и равнинных ландшафтов. Они населены более чем 50 тыс. видами живых организмов.

Животный мир достаточно разнообразен и неоднороден по происхождению. Основу фауны представляют виды, свойственные центрально-азиатской и средиземноморской подобластям.

В распространении животных на территории республики отчетливо прослеживается вертикальная поясность.

Аридные природные комплексы котловин заселяют желтый суслик, тушканчик, ушастый еж, заяц-талай, краснохвостая и тамарисковая песчанки, джейран. Птицы в этих ландшафтах представлены пустынным снегирем, розовым скворцом. Из пресмыкающихся обычный гологлаз, желтопузик, восточный удавчик, степная черепаха.

Фауна расположенных выше степных, лугово-степных и лесных ландшафтов, охватывающих обширные горные территории, включает основную часть обитающих в республике видов. Здесь обитают косуля, белка, клест, кедровка, тетерев, Тяньшаньский бурый медведь, туркестанская рысь, кабан, горностаи, куница.

Особый интерес представляет животный мир в труднодоступных для человека высокогорных территориях, включающий в себя характерный комплекс центрально-азиатских видов: горного козла-теке, горного барана-архара, снежного барса, горного гуся, гималайского улара, серпоклюва. В высокогорьях обитают также волк, лисица, стенолаз, альпийская галка, снежный и черный грифы, сурки и некоторые другие виды зверей и птиц.

Разнообразна и богата фауна птиц, имеются гнездовья лебедей, диких уток, даурской куропатки, чаек, грифов и т.д.

С 2000 года действует Биосферная территория «Иссык-Куль» на площади 4314,4 тыс. га (административная территория Иссык-Кульской области), которая по действующему законодательству приравнена к статусу охраняемых природных территорий на национальном уровне с особым режимом охраны.

Работы по организации ООПТ были начаты еще в 30-х годах, когда в 1931 году Правительством республики были организованы первые временные заказники в урочищах Кызыл-Белек, Оробаши и Белек-Кулак на Кыргызском хребте. В 1945 году был создан первый лесоплодовый заказник на территории орехоплодовых лесов юга Кыргызстана. В 1948 году был организован первый заповедник республики - Иссык-Кульский государственный заповедник, общая площадь которого в настоящее время составляет более 19,6 тыс. га. За годы независимости площадь особоохраняемых природных территорий в Кыргызстане выросла почти в 2,5 раза.

В 2012 году в целях обеспечения сохранения уникальных реликтовых лесов Кыргызской Республики и выполнения обязательств Кыргызской Республики по Конвенциям ООН о биологическом разнообразии и об охране всемирного культурного и природного наследия Правительство КР постановило принять предложение Государственного агентства охраны окружающей среды и лесного хозяйства и государственной администрации Джалал-Абадской области об образовании Даиманского государственного природного заповедника в Базар-Коргонском районе Джалал-Абадской области с общей площадью территории - 8189,6 гектар (ППКР от 12.07.2012г. №482). Однако следует отметить, что вновь образованный заповедник не был включен в список, поскольку населенные пункты Ак-Булак и Катар-Жангак, которые возникли постепенно и непосредственно на землях Кызыл-Ункурского лесхоза (земли лесного фонда), не входят в «Земли населенных пунктов» и в земельно-учетных документах не числятся. В связи с этим, Даиманский заповедник был образован исключительно на землях лесного фонда и, с образованием данной ООПТ и введением, в соответствии с законодательством, соответствующего режима и ограничений на использование природными ресурсами, со стороны жителей вышеуказанных сел были ряд обращений в Правительство и Жогорку Кенеш о выводе их земель из пределов Даиманского государственного природного заповедника. Постановлением Правительства КР от 17.04.2013г. были внесены изменения в постановление Правительства КР «Об организации Даиманского государственного природного заповедника». Общая территория заповедника была уменьшена на 231,5 гектаров в пользу лесхоза «Кызыл-Ункурский», с 8189,6 до 7958,1 гектаров.

Наибольшую площадь занимают особо охраняемые территории, расположенные в Иссык-Кульской и Джалал-Абадской областях.

Особо охраняемые территории имеют определенную направленность. Так, Сары-Челекский заповедник сохраняет уникальный орехоплодовый лес и горный ландшафт среднегорья и высокогорья Западного Тянь-Шаня. По рекомендации ЮНЕСКО, он включен в мировую сеть биосферных заповедников. Являясь составной частью громадного оазиса диких своеобразных плодовых лесов юга Кыргызстана, заповедник обладает исключительным разнообразием растительного и животного мира. Типичны здесь заросли шиповника, жимолости, кизила, ореховые, яблоневые и кленовые леса, алычевые заросли. Только в заповеднике представлены чистые уникальные леса из пихты Семенова и заросли экзохорды.

Основной задачей Иссык-Кульского заповедника является охрана и мониторинг зимовок водоплавающих и околоводных птиц, он отнесен к водно-болотным угодьям, имеющим международное значение. Ежегодно на озере зимуют от 30 до 50 тыс. различных видов птиц.

В Нарынском заповеднике охраняется крупный массив еловых лесов, высокогорные луга и другие горные экосистемы, характерные для внутреннего Тянь-Шаня. На территории заповедника встречаются такие редкие виды животных и птиц, как снежный барс, рысь, медведь, архар, серпоклюв и др. Территория заповедника - единственное место в республике, где сохранилась высокая численность марала.

Беш-Аральским заповедником охраняются экосистемы высокогорных лугов, уникальные природные комплексы Чаткальской долины. Только здесь, и больше нигде на планете, встречается сурок Мендзбира, который занесен в Международную Красную Книгу.

Каратал-Жапырыкский заповедник является местом гнездования горного гуся - вида занесенного в Международную Красную Книгу, а обитающие здесь два вида птиц - лебедь-кликун и журавль-красавка, занесены в Красную Книгу Кыргызстана.

Самым молодым из заповедников является Сарычат-Эрташский заповедник, основной задачей которого является охрана экосистем высокогорных плат и сыртов Внутреннего Тянь-Шаня. Здесь обитают снежный барс, белокоготный медведь, много горных баранов и горных козлов, каменной куницы, волков, лис. Район заповедника является единственным местом в республике, где достоверно известно место обитания дикой кошки - манул, занесенной в Международную Красную Книгу. Многочисленны здесь редкие хищные птицы.

Немаловажная роль отведена лесам, сосредотачивающим в себе 20 процентов биологического разнообразия. Основные лесообразующие породы - тяньшаньская ель, древовидная арча, туркестанский клен, грецкий орех, пихта Семенова, яблоня, береза, тополь, фисташка, миндаль. Около 90 процентов лесных насаждений располагаются на высоте от 700 до 2500 метров над уровнем моря. По состоянию на 01 января 2011 года, лесопокрываемая площадь Кыргызстана составляет 1116,56 тыс. гектар или 5,61 процента от общей площади страны.

Туризм является одной из приоритетных направлений экономики в рамках объявленной стратегии устойчивого развития страны. В условиях развивающейся глобализации мировая туристическая индустрия открывает большие перспективы и огромный потенциал в развитии туризма. В плане развития тенденций мирового туристического рынка в Кыргызстане можно выделить два основных вида туризма. Первый вид – это приключенческий туризм, который можно подразделить на следующие виды: альпинизм, треккинг, рафтинг, охота, фото охота, рыбалка. Второй вид – это курортно-рекреационный туризм или по-другому его называют отдых в пансионатах,

домах отдыха, санаториях. В Кыргызстане такой отдых возможен по большей части на озере Иссык-Куль.

Для развития внутреннего и международного туризма республика располагает богатым природно-рекреационным и экологическим потенциалом.

Рекреационное значение республики обуславливается наличием больших запасов лечебных грязей, богатством минеральных и термальных источников, экологически чистыми и почти не тронутыми цивилизацией ландшафтами. Все это создает уникальные условия для туризма и курортного отдыха.

Удельный вес сферы туризма в валовом внутреннем продукте (ВВП) республики в 2012г. составил 4,7 процента, против 4,5 процента в 2011 г.

В республике прием и обслуживание туристов в истекшем году осуществляли 406 учреждений отдыха и организаций туризма, в том числе 66 пансионатов отдыха, 29 детских оздоровительных комплекса, 20 санаториев, из них 6 – детских, 12 домов отдыха, 9 санаториев-профилакториев, 7 баз отдыха, 6 турбаз, 5 спортивно-оздоровительных лагеря и один пансионат с лечением, 78 туристических фирмы и туроператоров, 3 бюро путешествий и экскурсий, 147 гостиниц и других туристических объектов.

Из общего числа учреждений отдыха и организации туризма 155 – специализированные средства размещения, к ним относятся санаторно-курортные учреждения и организации отдыха, которые являются стационарными лечебно-профилактическими учреждениями, обеспечивающими профилактику и восстановительное лечение населения, главным образом, на основе использования целебных свойств природных лечебных факторов. Значительная часть (104 специализированных учреждений) приходится на Иссык-Кульскую область.

За последние пять лет число коллективных средств размещения и предприятий туризма по республике уменьшилось в среднем на 4 процента, тем не менее наблюдался рост в Нарынской области – в 1,2 раза, в г.Бишкек и Чуйской области - в 1,1 раза.

Следует отметить, что около 58 процентов предприятий отдыха и организации туризма имеют круглогодичный период функционирования.

Из общего числа посетителей коллективных средств размещения около 40 процентов было обслужено специализированными средствами размещения (253,2 тыс. человек) и около 31 процента воспользовались услугами гостиниц (194,9 тыс. человек).

Численность отдохнувших туристов в 2012г. составила 1199,4 тыс. человек, в том числе в организованном секторе туризма – 631,9 тыс. человек, в неорганизованном – 567,5 тыс. человек.

За пять истекших лет число посетителей предприятий отдыха и организации туризма в Нарынской и Ошской областях увеличились в 2,2 раза или на 14,6 и 11,1 тыс. человек, в г. Ош в 1,4 раза или на 10,1 тыс., в Джалал-Абадской области в 1,3 раза или на 14,5 тыс. человек. Из общей численности туристов организованного сектора доля отдохнувших жителей Кыргызстана в 2012г. составила около 82 процентов, иностранных граждан – 18 процентов, или 114,4 тыс. человек.

За 2012г. экспорт туристских услуг (доходы от приема иностранных граждан) составил 410,8 млн. долларов и по сравнению с 2008г. вырос на 23,8 процента, в том числе из стран СНГ, соответственно, 360,3 млн. долларов и на 28,2 процента, из стран вне СНГ – 50,5 млн. долларов, оставшись на уровне 2008г.

По оценочным данным, в 2012г. численность иностранных туристов, посетивших Кыргызскую Республику, составила более 2,4 млн. человек, что больше уровня 2008г. на 30,4 процента. Из стран СНГ в республику прибыло около 2,3 млн. человек (94,8 процента от общего числа иностранных туристов) и стран вне СНГ – 124,4 тыс. человек (5,2 процента). Основной поток иностранных туристов отмечался из Казахстана, России, Узбекистана, Таджикистана, Китая, Германии, Турции, США.

В 2012г. в сферу туризма привлечено прямых иностранных инвестиций (без учета оттока) в размере 6,9 млн. долларов США, что составляет 15,9 процента к уровню 2011г.

Значительный объем прямых иностранных инвестиций поступил из стран вне СНГ (85,2 процента от объема поступивших инвестиций) и составил 13,5 процента к уровню 2011г.

Основными странами-инвесторами являлись Объединенные Арабские Эмираты – 49,4 процента от общего объема привлеченных инвестиций, Соединенные Штаты Америки – 25,3 процента и Российская Федерация – 14,3 процента.

На строительстве объектов туризма в 2012г. освоено 8472,7 млн. сомов инвестиций в основной капитал, что на 29 процентов меньше, чем в 2011г. Выполнен объем подрядных работ на сумму 7892,6 млн. сомов и приобретено оборудования на 52,5 млн. сомов.

За пять лет проведены строительство и реконструкция гостиниц, пансионатов, домов отдыха, горнолыжных баз, предприятий торговли, аптек и других объектов. Проводились строительные работы по реабилитации автодорог «Ош-Сарыташ-Иркештам», «Южного транспортного коридора», «Ош-Иркештам», «Ош-Баткен-Исфана», «Тараз-Талас-Суусамыр», «Ош-Исфана», «Бишкек-Нарын-Торугарт», «Тюп-Кеген» и другие.

Расширение сферы курортно-рекреационного туризма связано с огромными потенциальными возможностями зоны озера Иссык-Куль с его обширной сетью пансионатов, домов отдыха, курортов и других оздоровительных учреждений.

Кыргыз Республикасынын негизги социалдык–экономикалык көрсөткүчтөрү¹

Основные социально-экономические показатели Кыргызской Республики¹

	2008	2009	2010	2011	2012	
Социалдык-экономикалык индикаторлор <i>Социально-экономические индикаторы</i>						
Ички дүң продукт бардыгы, млн. сом	187991,9	201222,9	220369,3	285989,1	304350,1	<i>Валовой внутренний продукт всего, млн. сомов</i>
калктын адам башына, сом	37023	39239	42438	54375	56907	<i>на душу населения, сомов</i>
Туруктуу калктын саны (жылдын аягына карата), миң адам	5348,3	5418,3	5477,6	5551,9	5663,1	<i>Численность постоянного населения (на конец года), тыс. человек</i>
Экономикада иштегендердин орточо жылдык саны ² , миң адам	2184,3	2216,4	2243,7	2277,7	-	<i>Среднегодовая численность занятых в экономике², тыс. человек</i>
Жумушсуздардын саны, мамлекеттик иш менен камсыз кылуу кызматтарында катталгандар (жылдын аягына карата), миң адам	67,2	61,4	63,4	61,1	60,4	<i>Численность безработных, зарегистрированных в органах государственной службы занятости (на конец года), тыс. человек</i>
Соода, автомобилдерди, турмуш-тиричилик буюмдардын жана керектелүүчү нерселерди ондоонун жүгүртүүсү, млн. сом	184378,9	189410,3	197635,3	251775,6	286495,3	<i>Оборот торговли, ремонта автомобилей, бытовых изделий и предметов личного пользования, млн. сомов</i>
Мейманканалар жана ресторандардын көрсөткөн тейлөөлөрүнүн көлөмү, млн.сом	7217,2	7912,5	7853,1	10923,5	12158,5	<i>Объем услуг, предоставленных гостиницами и ресторанами, млн. сомов</i>
Керектөө бааларынын индекси (декабрь мурунку жылдын декабрына карата), пайыз менен	120,0	100,0	119,2	105,7	107,5	<i>Индекс потребительских цен (декабрь к декабрю предыдущего года), в процентах</i>
Товарлардын жана тейлөөлөрдүн тышкы соода жүгүртүүсү						<i>Внешнеторговый оборот товаров и услуг - всего,</i>
АКШнын млн. доллары анын ичинде:	6450,3	5090,0	5263,4	7083,9	8248,1	<i>млн. долларов США</i>
экспорт	2187,2	1912,7	1903,7	2589,3	2338,4	<i>в том числе: экспорт</i>
импорт	4263,1	3177,3	3359,7	4494,6	5909,7	<i>импорт</i>
Экономикада иштегендердин номиналдык орточо айлык эмгек акысы, сом	5378	6401	7189	9304	10726	<i>Среднемесячная номинальная заработная плата работающих в экономике, сомов</i>

Туризмдин өнүгүшүнүн индикаторлору

Индикаторы развития туризма

Туристтик ишмердик чөйрөсүндөгү дүң чыгаруу, млн. сом	19832,4	19186,4	20700,0	31465,8	34383,0	<i>Валовой выпуск в сфере туристской деятельности, млн. сомов</i>
Туристтик ишмердик чөйрөсүндөгү кошумча дүң нарк, млн. сом	7849,4	8039,2	8241,5	12877,2	14267,9	<i>Валовая добавленная стоимость в сфере туристской деятельности, млн. сомов</i>
ИПДдагы туристтик ишмердик чөйрөсүнүн үлүшү, пайыз менен	4,2	4,0	3,7	4,5	4,7	<i>Доля сферы туристской деятельности в ВВП, в процентах</i>
Мейманканалардын саны	152	154	156	149	147	<i>Число гостиниц</i>

Уландысы	2008	2009	2010	2011	2012	Продолжение
Жайгаштыруунун адистештирилген каражаттары ³	166	172	161	160	155	Число специализированных средств размещения ³
Туризм чөйрөсүнүн кызматкерлеринин орточо тизмелик саны, адам						Среднесписочная численность работников сферы туризма, человек:
мейманканалар	1150	1157	1564	1644	1469	гостиницы
эс алуу жана туризм ишканалары	1540	1699	912	1063	1031	предприятия отдыха и туризма
ресторандар	1431	1443	701	737	709	рестораны
туристтик агенттиктер	1062	1056	1067	1269	1091	туристические агентства
санатордук-курорттук мекемелер	2217	2161	2469	2390	2400	санаторно-курортные учреждения
жаратылыш парктар жана коруктар	623	624	625	654	657	природные парки и заповедники
Туризм чөйрөсүндөгү чекене соода жүгүртүү, млн.сом	4931,4	5187,9	5443,3	10645,2	12132,4	Оборот розничной торговли в сфере туризма, млн. сомов
Туризм чөйрөсүндөгү рыноктук тейлөөлөр, млн.сом						Рыночные услуги в сфере туризма, млн. сомов:
туристтик агенттиктердин ишмердиктин тейлөөлөрү	381,9	426,4	379,1	685,9	1119,0	услуги деятельности туристических агентств
санатордук-курорттук ишмердиктин тейлөөлөрү	435,1	390,5	302,9	440,2	573,1	услуги санаторно-курортной деятельности
мейманканалар жана кыска мөөнөткө жашай турган башка жайлардын тейлөөлөрү	1196,3	1367,7	1056,3	1556,7	1759,4	услуги гостиниц и других мест краткосрочного проживания
ресторандардын тейлөөлөрү	2408,4	2617,9	2718,7	4683,4	5199,5	услуги ресторанов
Туризм чөйрөсүндөгү тейлөөлөрдүн керектөө бааларынын индекси (декабрь мурунку жылдын декабрына карата), пайыз менен:	108,2	107,3	104,3	100,3	101,5	Индекс потребительских цен на услуги в сфере туризма (декабрь к декабрю предыдущего года) в процентах:
мейманканалардын тейлөөлөрү	114,5	107,9	118,6	112,4	107,2	услуги гостиниц
маданий чараларды уюштуруу	106,2	111,3	123,5	111,1	108,2	по организации культурных мероприятий
санаториялар, эс алуу үйлөрү	120,4	121,2	102,4	111,7	105,8	санатории, дома отдыха
аба транспорту	130,9	112,5	103,6	104,9	99,4	воздушный транспорт
темир жол транспорту	104,8	144,1	105,2	111,5	102,8	железнодорожный транспорт
шаардык жүргүнчү транспорту	155,2	96,1	109,9	-	-	городской пассажирский транспорт
шаардык муниципалдык автобус менен жол жүрүү	-	-	-	103,5	121,2	проезд в городском муниципальном автобусе
маршруттук такси менен жол жүрүү	-	-	-	103,0	117,8	проезд в маршрутном такси
троллейбус менен жол жүрүү	-	-	-	96,5	137,5	проезд в троллейбусе
Туристтик тейлөөлөрдүн экспорту, АКШнын млн. доллары	331,6	239,7	147,8	347,1	410,8	Экспорт туристских услуг, млн. долларов США
Туристтик тейлөөлөрдүн импорту, АКШнын млн. доллары	190,7	137,1	136,9	233,4	333,4	Импорт туристских услуг, млн. долларов США
Туризм чөйрөсүндөгү кызматкерлердин орточо айлык эмгек акысы, сом:						Среднемесячная заработная плата работающих в сфере туризма, сомов:
мейманканалар	9700	11314	9466	11015	12636	гостиницы
эс алуу жана туризм ишканалары	4477	4002	3802	4764	5876	предприятия отдыха и туризма
ресторандар	2547	3598	4019	4441	5033	рестораны
туристтик агенттиктер	3106	4021	4054	4190	5306	туристические агентства
санатордук-курорттук мекемелер	3593	4442	4455	6228	8342	санаторно-курортные учреждения
жаратылыш парктар жана коруктар	3701	4925	5691	5802	6109	природные парки и заповедники

Уландысы	Продолжение						
	2008	2009	2010	2011	2012		
Эс алуучулардын саны, миң адам	888,0	806,8	584,3	816,9	1199,4	<i>Число отдохнувших, тыс. человек в организованном секторе</i>	
уюштурулган сектордо	539,5	488,5	357,7	482,0	631,9		
уюштурулбаган сектордо ⁴	348,5	318,3	226,6 ⁵	334,9 ⁵	567,5 ⁵		
Негизги туристтик ресурстар, бирдик:						<i>Основные туристские ресурсы, единиц:</i>	
музейлер	62	63	63	64	65		<i>музеи</i>
театрлар	20	21	22	23	22		<i>театры</i>
цирктер	1	1	1	1	1		<i>цирк</i>
улуттук парктар жана коруктар	17	19	19	19	19		<i>национальные парки и заповедники</i>
китепканалар	1051	1055	1055	1055	1056		<i>библиотеки</i>

¹ Нарктык түрдөгү маалыматтар иш жүзүндөгү баада берилди.

Данные в стоимостном выражении приведены в фактически действовавших ценах.

² Үй чарбалардын бюджеттерине жана жумушчу күчүнө интеграциялык тандалма изилдөө жүргүзүүнүн маалыматтары боюнча.

По данным интегрированного выборочного обследования бюджетов домашних хозяйств и рабочей силы.

³ Санатордук-курорттук мекемелер, эс алуу мекемелери жана туристтик базалар

Санаторно-курортные организации, организации отдыха и туристские базы.

⁴ Ысык-Көл облусунун рекреациялык зонасынын үй чарбаларына тандалма изилдөө жүргүзүүнүн маалыматтары боюнча.

По данным выборочного обследования домашних хозяйств рекреационной зоны Иссык-Кульской области.

⁵ Эс алуу мекемелеринин аймагында жайгашкан мейман үйлөрүндө эс алган адамдарды кошкондо (баалоо боюнча)

Включая отдохнувших (по оценке) в гостевых домах, расположенных на территории учреждений отдыха.

1- тиркеме: Таблицалар

Приложение 1: Таблицы

---

1. Туризм чөйрөсүндө чарба жүргүзүүчү субъектилердин саны
Число хозяйствующих субъектов сферы туризма
1.1. Ишмердиктин түрлөрү боюнча туризм чөйрөсүндө катталган чарба жүргүзүүчү субъектилер

(2013-ж. 1-январына карата, бирдик)

Зарегистрированные хозяйствующие субъекты, осуществляющие деятельность в сфере туризма, по типам
(на 1 января 2013г., единицы)

	2008	2009	2010	2011	2012	
Бардыгы	5 424	5 779	5998	6258	6690	Всего
Мейманканалар	539	562	614	688	786	Гостиницы
Эс алуу жана туризм ишканалары	579	610	642	670	718	Предприятия отдыха и туризма
Ресторандар, барлар жана ашканалар	1877	1923	1949	2004	2113	Рестораны, бары и столовые
Туристтик агенсттиктер	2320	2582	2697	2803	2967	Туристические агентства
Санатордук-курорттук мекемелер	92	85	86	83	87	Санаторно-курортные учреждения
Жаратылыш парктар жана коруктар	17	17	10	10	19	Природные парки и заповедники

1.2. Аймак боюнча туризм чөйрөсүндө катталган чарба жүргүзүүчү субъектилер

(2013-ж. 1-январына карата, бирдик)

Зарегистрированные хозяйствующие субъекты, осуществляющие деятельность в сфере туризма, по территории
(на 1 января 2013г., единицы)

	Мейман каналар	Эс алуу жана туризм ишканалары	Ресторандар, барлар жана ашканалар	Туристтик агенттиктер	Санатордук курорттук мекемелер	Жаратылыш парктар жана коруктар	
	Гостиницы	Предприятия отдыха и туризма	Рестораны, бары и столовые	Туристические агентства	Санаторно-курортные учреждения	Природные парки и заповедники	
Кыргыз Республикасы	786	718	2113	2967	87	19	Кыргызская Республика
Баткен облусу	37	19	13	33	3	2	Баткенская область
Жалал-Абад облусу	70	48	40	111	9	4	Джалал-Абадская область
Ысык-Көл облусу	139	370	111	271	26	3	Иссык-Кульская область
Нарын облусу	62	75	36	84	3	3	Нарынская область
Ош облусу	30	15	112	42	5	3	Ошская область
Талас облусу	19	4	62	19	3	2	Таласская область
Чүй облусу	60	28	200	162	16	2	Чуйская область
Бишкек ш.	301	138	1478	1969	16	-	г. Бишкек
Ош ш.	68	21	61	276	6	-	г. Ош

1.3. Ишмердиктин түрлөрү боюнча туризм чөйрөсүндө катталган чарба жүргүзүүчү субъектилер (юридикалык жактар)

(2013-ж. 1-январына карата, бирдик)

Зарегистрированные хозяйствующие субъекты (юридические лица), осуществляющие деятельность в сфере туризма, по типам

(на 1 января 2013г., единиц)

	2008	2009	2010	2011	2012	
Бардыгы	2252	2379	2470	2541	2646	Всего
Мейманканалар	110	112	119	123	132	Гостиницы
Эс алуу жана туризм ишканалары	172	176	180	185	188	Предприятия отдыха и туризма
Ресторандар, барлар жана ашканалар	272	287	293	309	310	Рестораны, бары и столовые
Туристтик агенттиктер	1613	1717	1797	1843	1925	Туристические агентства
Санатордук-курорттук мекемелер	68	70	71	71	72	Санаторно-курортные учреждения
Жаратылыш парктар жана коруктар	17	17	10	10	19	Природные парки и заповедники

1.4 Аймак боюнча туризм чөйрөсүндө катталган чарба жүргүзүүчү субъектилер (юридикалык жактар)

(2013-ж. 1-январына карата, бирдик)

Зарегистрированные хозяйствующие субъекты (юридические лица), осуществляющие деятельность в сфере туризма, по территории

(на 1 января 2013г., единиц)

	Мейман каналар	Эс алуу жана туризм ишканалары	Ресторандар, барлар жана ашканалар	Туристтик агенттиктер	Санатордук курорттук мекемелер	Жаратылыш парктар жана коруктар	
	Гостиницы	Предприятия отдыха и туризма	Рестораны, бары и столовые	Туристические агентства	Санаторно-курортные учреждения	Природные парки и заповедники	
Кыргыз Республикасы	132	188	310	1925	72	19	Кыргызская Республика
Баткен облусу	3	1	1	16	3	2	Баткенская область
Жалал-Абад облусу	10	20	14	55	8	4	Джалал-Абадская область
Ысык-Көл облусу	24	116	9	181	18	3	Иссык-Кульская область
Нарын облусу	7	4	1	53	3	3	Нарынская область
Ош облусу	3	5	0	18	4	3	Ошская область
Талас облусу	1	1	1	11	3	2	Таласская область
Чүй облусу	3	5	14	73	15	2	Чуйская область
Бишкек ш.	73	27	264	1385	12	-	г. Бишкек
Ош ш.	8	9	6	133	6	-	г. Ош

2. Туризм чөйрөсүндөгү эмгек жана эмгек акы, кадрларды даярдоо Труд и заработная плата в сфере туризма, подготовка кадров

2.1. Туризм чөйрөсүндөгү ишканалардын жана уюмдардын¹ кызматкерлеринин орточо тизмелик саны

(адам)

Среднесписочная численность работников предприятий и организаций сферы туризма¹

(человек)

	2008	2009	2010	2011	2012	
Бардыгы	8023	8140	7338	7757	7356	Всего
Мейманканалар	1150	1157	1564	1644	1469	Гостиницы
Эс алуу жана туризм ишканалары	1540	1699	912	1063	1031	Предприятия отдыха и туризма
Ресторандар	1431	1443	701	737	709	Рестораны
Туристтик агенттиктер	1062	1056	1067	1269	1091	Туристические агентства
Санатордук-курорттук мекемелер	2217	2161	2469	2390	2400	Санаторно-курортные учреждения
Жаратылыш парктар жана коруктар	623	624	625	654	657	Природные парки и заповедники

2.2. Менчиктин түрлөрү боюнча туризм чөйрөсүндөгү ишканалардын жана уюмдардын¹ кызматкерлеринин орточо тизмелик саны

Среднесписочная численность работников предприятий и организаций сферы туризма¹ по формам собственности

	Адам Человек		Жыйынтыкка карата пайыз менен В процентах к итогу		
	2011	2012	2011	2012	
Мейманканалар	1644	1469	100,0	100,0	Гостиницы
анын ичинде менчиктин түрү боюнча					в том числе по формам собственности
мамлекеттик	186	136	11,3	9,3	государственная
жеке	1458	1333	88,7	90,7	частная
Эс алуу жана туризм ишканалары	1063	1031	100,0	100,0	Предприятия отдыха и туризма
анын ичинде менчиктин түрү боюнча					в том числе по формам собственности
мамлекеттик	320	311	30,1	30,2	государственная
жеке	743	720	69,9	69,8	частная
Ресторандар	737	709	100,0	100,0	Рестораны
анын ичинде менчиктин түрү боюнча					в том числе по формам собственности
мамлекеттик	178	179	24,2	25,2	государственная
жеке	559	530	75,8	74,8	частная
Туристтик агенттиктер	1269	1091	100,0	100,0	Туристические агентства
анын ичинде менчиктин түрү боюнча					в том числе по формам собственности
мамлекеттик	80	81	6,3	7,4	государственная
жеке	1189	1010	93,7	92,6	частная

	Адам Человек		Жыйынтыкка карата пайыз менен В процентах к итогу		
	2011	2012	2011	2012	
Санатордук-курорттук мекемелер <i>анын ичинде менчиктин түрү боюнча</i>	2390	2400	100,0	100,0	Санаторно-курортные учреждения <i>в том числе по формам собственности</i>
мамлекеттик	1134	1216	47,4	50,7	<i>государственная</i>
жеке	1256	1184	52,6	49,3	<i>частная</i>
Жаратылыш парктар жана коруктар <i>анын ичинде менчиктин түрү боюнча</i>	654	657	100,0	100,0	Природные парки и заповедники <i>в том числе по формам собственности</i>
мамлекеттик	651	657	99,5	100,0	<i>государственная</i>
жеке	3	-	0,5	-	<i>частная</i>

¹ Юридикалык жактар, ишмердиктин экинчи түрү деп - туризм чөйрөсү эсептелген чарба жүргүзүүчү субъектилерди кошкондо.

Юридические лица, включая хозяйствующие субъекты, для которых туризм является второстепенным видом деятельности.

2.3 Туризм чөйрөсүндөгү ишканалардын жана уюмдардын¹ кызматкерлеринин орточо айлык эмгек акысы

(сом)

Среднемесячная заработная плата работников предприятий и организаций сферы туризма¹

(сомов)

	2008	2009	2010	2011	2012	
Бардыгы	4411	5208	5514	6546	7906	Всего
Мейманканалар	9700	11314	9466	11015	12636	<i>Гостиницы</i>
Туризм жана эс алуу ишканалары	4477	4002	3802	4764	5876	<i>Предприятия отдыха и туризма</i>
Ресторандар	2547	3598	4019	4441	5033	<i>Рестораны</i>
Туристтик агенттиктер	3106	4021	4054	4190	5306	<i>Туристические агентства</i>
Санатордук-курорттук мекемелер	3593	4442	4455	6228	8342	<i>Санаторно-курортные учреждения</i>
Жаратылыш парктар жана коруктар	3701	4925	5691	5802	6109	<i>Природные парки и заповедники</i>

2.4. Менчиктин түрлөрү боюнча туризм чөйрөсүндөгү ишканалардын жана уюмдардын¹ кызматкерлеринин орточо айлык эмгек акысы
Среднемесячная заработная плата работников предприятий и организаций сферы туризма¹ по формам собственности

	Сом Сомов		Ишмердиктин тийиштүү түрүндөгү эмгек акынын жалпы өлчөмүнө карата пайыз менен В процентах к общему размеру заработной платы соответствующего вида деятельности		
	2011	2012	2011	2012	
Мейманканалар	11015	12636	100,0	100,0	Гостиницы
анын ичинде менчиктин түрү боюнча					в том числе по формам собственности
мамлекеттик	8026	8246	72,9	65,3	государственная
жеке	11388	13072	103,4	103,5	частная
Эс алуу жана туризм ишканалары	4764	5876	100,0	100,0	Предприятия отдыха и туризма
анын ичинде менчиктин түрү боюнча					в том числе по формам собственности
мамлекеттик	6243	6913	131,0	117,6	государственная
жеке	4096	5407	86,0	92,0	частная
Ресторандар	4441	5033	100,0	100,0	Рестораны
анын ичинде менчиктин түрү боюнча					в том числе по формам собственности
мамлекеттик	5591	5676	125,9	112,8	государственная
жеке	4079	4808	91,8	95,5	частная
Туристтик агенттиктер	4190	5306	100,0	100,0	Туристические агентства
анын ичинде менчиктин түрү боюнча					в том числе по формам собственности
мамлекеттик	3174	3732	75,8	70,3	государственная
жеке	4263	5433	101,7	102,4	частная
Санатордук-курорттук мекемелер	6228	8342	100,0	100,0	Санаторно-курортные учреждения
анын ичинде менчиктин түрү боюнча					в том числе по формам собственности
мамлекеттик	7828	9582	125,7	114,9	государственная
жеке	4816	7007	77,3	84,0	частная
Жаратылыш парктар жана коруктар	5802	6109	100,0	100,0	Природные парки и заповедники
анын ичинде менчиктин түрү боюнча					в том числе по формам собственности
мамлекеттик	5802	6109	100,0	100,0	государственная
жеке	-	-	-	-	частная

¹ Юридикалык жактар, ишмердиктин экинчи түрү деп - туризм чөйрөсү эсептелген чарба жүргүзүүчү субъектилерди кошкондо.

Юридические лица, включая хозяйствующие субъекты, для которых туризм является второстепенным видом деятельности.

**2.5 "Социалдык-маданий сервис жана туризм" кесиби боюнча жогорку
билимдүү адистерди даярдоо**
(адам)

**Подготовка специалистов с высшим образованием по специальности
"Социально-культурный сервис и туризм"**
(человек)

	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	
Кабыл алынган студенттер	401	357	289	281	35	<i>Принято студентов Численность обучающихся Выпущено специалистов¹</i>
Окутулгандардын саны	1 643	1 581	1 534	1 560	1031	
Адистерди бүтүрүп чыгаруу ¹	235	194	252	236	279	

¹ Турушуна жараша, 2008, 2009, 2010, 2011 жана 2012-жж.
Соответственно, в 2008, 2009, 2010, 2011 и 2012гг.

**2.6. 2012-ж. кесиптик-техникалык окуу жайлары тарабынан кесиби боюнча
адистерди даярдоо**
(адам)

**Подготовка специалистов профессионально-техническими училищами
по специальностям в 2012г.**
(человек)

	Кабыл алынган студенттер <i>Принято студентов</i>	Окутулгандардын саны <i>Численность обучающихся</i>	Адистерди бүтүрүп чыгаруу <i>Выпущено специалистов</i>	
Бардыгы	2870	3389	2854	Всего
анын ичинде:				<i>в том числе:</i>
Ашпозчу	1029	740	968	<i>Повар</i>
Ашпозчу-официант	322	254	248	<i>Повар-официант</i>
Ашпозчу-официант, бармен	139	267	236	<i>Повар-официант, бармен</i>
Кондитер	38	6	17	<i>Кондитер</i>
Кондитер- ашпозчу, официант	144	283	90	<i>Кондитер-повар, официант</i>
Кондитер-ашпозчу	874	1416	640	<i>Кондитер-повар</i>
Кондитер-жасоочу	21	20	202	<i>Кондитер-оформитель</i>
Кондитер, ашпозчу, нан бышыруучу	60	28	76	<i>Кондитер, повар, пекарь</i>
Официант	-	-	92	<i>Официант</i>
Официант, бармен	27	6	14	<i>Официант, бармен</i>
Официант, кондитер	-	-	35	<i>Официант, кондитер</i>
Нан бышыруучу, камыр жууруучу	28	27	14	<i>Пекарь-тестовод</i>
Туристтик маршруттарды коштоп жүрүүчү	12	65	36	<i>Проводник туристских марирутов</i>
Мейманкана жана ресторан иши боюнча адис	-	30	68	<i>Специалист по гостиничному и ресторанному делу</i>
Мейманкана чарбасынын кызматкери	60	215	98	<i>Работник гостиничного хозяйства</i>
Ресторан жана мейманкана чарба кызматкери	116	-	-	<i>Работник ресторанного и гостиничного хозяйства</i>
Мейманкана жана ресторан иши боюнча администратордун жардамчысы	-	32	20	<i>Помощник администратора по гостиничному и ресторанному делу</i>

3. Эл аралык туристтик агымдар Международные туристские потоки

3.1 Туристтик тейлөөлөрдүн экспорту жана импорту (барып келүүлөр) ¹

(АКШнын миллион доллары)

Экспорт и импорт туристских услуг (поездки) ¹

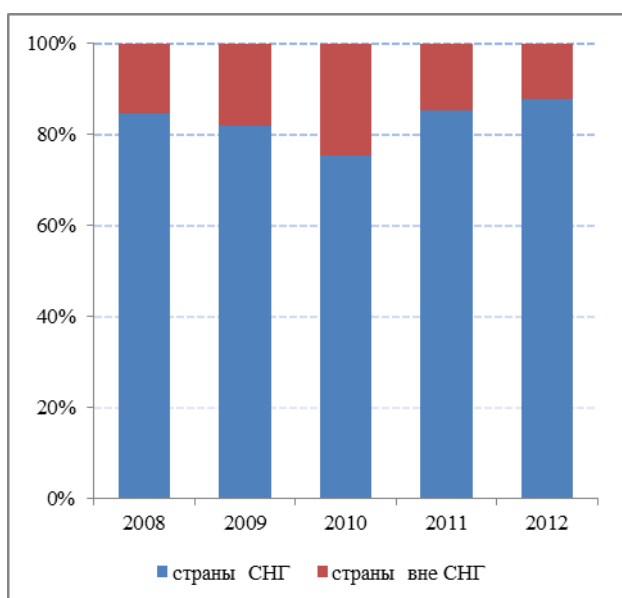
(миллионов долларов США)

	2008	2009	2010	2011	2012	
Экспорт	331,6	239,7	147,8	347,1	410,8	Экспорт
анын ичинде:						в том числе:
КМШ өлкөлөрүнө	281,0	196,3	111,5	295,9	360,3	страны СНГ
КМШдан тышкаркы өлкөлөргө	50,6	43,4	36,3	51,2	50,5	страны вне СНГ
Импорт	190,7	137,1	136,9	233,4	333,4	Импорт
анын ичинде:						в том числе:
КМШ өлкөлөрүнөн	137,1	94,0	95,0	169,0	226,1	страны СНГ
КМШдан тышкаркы өлкөлөрдөн	53,6	43,1	41,9	64,4	107,3	страны вне СНГ

¹ Баалоо боюнча маалыматтар.
Данные оценочные.

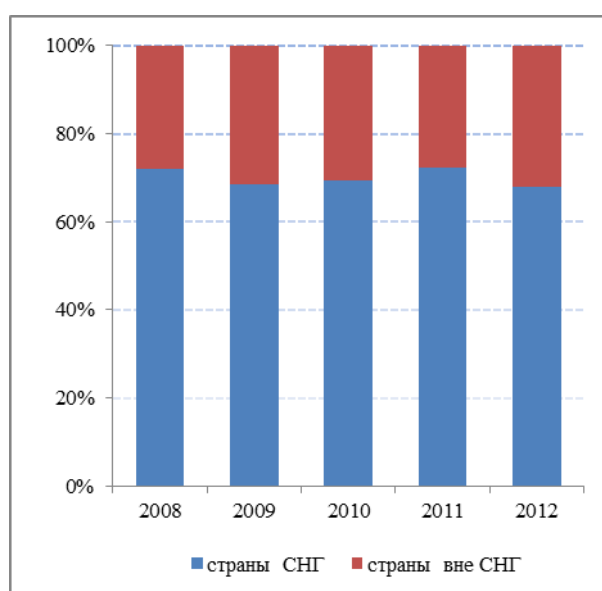
КМШ өлкөлөрүнө жана КМШдан тышкаркы өлкөлөргө туристтик тейлөөлөрдүн экспорту
(жыйынтыкка карата пайыз менен)

Экспорт туристских услуг по странам СНГ и вне СНГ
(в процентах к итогу)

КМШ өлкөлөрүнөн жана КМШдан тышкаркы өлкөлөрдөн туристтик тейлөөлөрдүн импорту
(жыйынтыкка карата пайыз менен)

Импорт туристских услуг по странам СНГ и вне СНГ
(в процентах к итогу)

3.2. Өлкөлөр боюнча Кыргыз Республикасына келген чет өлкөлүк туристердин саны¹

(миң адам)

Численность иностранных туристов, прибывших в Кыргызскую Республику, по странам¹

(тыс. человек)

	2008	2012	
Бардыгы	1844,4	2406,0	Всего
<i>анын ичинде өлкөлөр боюнча:</i>			<i>из них по странам:</i>
Австралия	1,5	1,7	Австралия
Австрия	0,8	0,9	Австрия
Азербайджан	1,3	3,6	Азербайджан
Беларусь	1,1	1,3	Беларусь
Германия	10,3	11,7	Германия
Грузия	0,7	1,0	Грузия
Израиль	1,0	1,1	Израиль
Индия	1,1	2,8	Индия
Иран	3,7	1,9	Иран
Италия	1,1	1,1	Италия
Казакстан	737,5	1675,6	Казахстан
Кытай	22,5	24,1	Китай
Корея	4,7	5,6	Корея
Пакистан	1,8	2,0	Пакистан
Польша	1,0	1,0	Польша
Россия	204,8	364,6	Россия
Бириккен Падышалык (Улуу Британия)	3,3	4,2	Соединенное Королевство (Великобритания)
АКШ	13,4	16,7	США
Тажикстан	218,7	72,1	Таджикистан
Туркмөнстан	3,8	0,4	Туркменистан
Түркия	16,2	18,4	Турция
Өзбекстан	565,6	158,6	Узбекистан
Украина	3,2	3,5	Украина
Франция	3,6	3,9	Франция
Швейцария	1,9	2,1	Швейцария
Швеция	0,2	0,4	Швеция
Япония	2,0	2,3	Япония

¹ Баалоо боюнча маалыматтар.
Данные оценочные.

4. Туристтик ташуулар Туристские перевозки

4.1. Каттоонун түрлөрү боюнча туристтерди ташуу

(миң адам)

Перевозки туристов по видам сообщений

(тысяч человек)

	2008	2009	2010	2011	2012	
Туристтерди ташуу - бардыгы	6 144,9	6 519,6	5 390,2	5572,3	5918,8	<i>Перевезено туристов - всего</i>
Аба транспорту менен						<i>Воздушным транспортом</i>
эл аралык кирүү	109,5	95,1	130,8	237,5	272,4	<i>въездные международные</i>
эл аралык чыгуу	113,9	103,7	154,6	255,6	312,9	<i>выездные международные</i>
ички	147,4	159,0	179,2	214,8	238,6	<i>внутренние</i>
Темир жол транспорту менен						<i>Железнодорожным транспортом</i>
эл аралык кирүү	194,7	187,6	128,5	99,3	75,8	<i>въездные международные</i>
эл аралык чыгуу	265,8	212,7	223,1	133,8	107,6	<i>выездные международные</i>
ички	13,3	13,8	15,0	16,2	21,9	<i>внутренние</i>
Автомобиль транспорту менен чыгуу	95,8	71,6	26,8	53,0	72,0	<i>Автомобильным транспортом выездные</i>
алыскы чет өлкөлөргө	1,9	3,0	-	-	-	<i>в дальнее зарубежье</i>
КМШ өлкөлөрүнө	93,9	68,6	26,8	53,0	72,0	<i>в страны СНГ</i>
ички	5 204,5	5 676,1	4 532,2	4562,1	4817,6	<i>внутренние</i>

4.2. Туристтерди ташуудан түшкөн киреше

(миллион сом)

Доходы, полученные от перевозок туристов

(миллионов сомов)

	2008	2009	2010	2011	2012	
Киреше - бардыгы	3 615,4	3 913,3	4 767,6	7226,7	8250,2	<i>Все доходы</i>
анын ичинде ташуулар боюнча:						<i>в том числе полученные от перевозок:</i>
аба транспорту менен	2 692,7	2 701,6	3 861,3	6238,0	7177,9	<i>воздушным транспортом</i>
темир жол транспорту менен	612,3	648,1	660,4	642,4	604,1	<i>железнодорожным транспортом</i>
автомобиль транспорту менен	310,4	563,6	245,9	346,3	468,2	<i>автомобильным транспортом</i>

5. Жайгаштыруунун коллективдик каражаттары жана туризмдин ишканалары

Коллективные средства размещения и предприятия туризма

5.1. Иштеп жаткан жайгаштыруунун коллективдик каражаттары жана туризмдин ишканалары

(жылдын аягына карата, бирдик)

Действующие коллективные средства размещения и предприятия туризма

(на конец года, единицы)

	2008	2009	2010	2011	2012	
Бардыгы	422	444	430	405	406	Всего
Ишкананын түрү боюнча						
По типам предприятий						
Мейманкалар	152	154	156	149	147	Гостиницы
Жайгаштыруунун адистештирилген каражаттары	166	172	161	160	155	Специализированные средства размещения
Туристтик базалар	10	9	7	7	6	Туристские базы
Кемпинг	1	1	1	-	-	Кемпинг
Санаториялар	14	15	15	14	14	Санатории
Балдар санаториялары	6	6	6	6	6	Детские санатории
Санаториялар-профилакториялар	12	12	8	9	9	Санатории-профилактории
Эс алуу үйлөр	11	9	11	11	12	Дома отдыха
Эс алуу пансионаттар	64	75	72	69	66	Пансионаты отдыха
Дарылоочу пансионаттар	1	1	1	1	1	Пансионат с лечением
Эс алуу базалары	8	10	6	7	7	Базы отдыха
Ден соолукту чыңдоочу спорттук лагерлер	7	5	5	4	5	Спортивно-оздоровительные лагеря
Ден соолукту чыңдоочу балдар комплекстери	32	29	29	32	29	Детские оздоровительные комплексы
Турфирмалар жана туроператорлор, саякат Жана экскурсия бюросу	80	95	93	73	81	Турфирмы и туроператоры, бюро путешествий и экскурсий
Жаратылыш парктар жана коруктар	10	10	10	10	9	Природные парки и заповедники
Башка туризм ишканалары	14	13	9	13	14	Другие предприятия туризма
Аймак боюнча						
По территории						
Баткен облусу	18	19	14	15	13	Баткенская область
Жалал-Абад облусу	52	44	47	49	53	Джалал-Абадская область
Ысык-Көл облусу	154	156	146	142	133	Иссык-Кульская область
Нарын облусу	28	34	33	39	33	Нарынская область
Ош облусу	14	13	9	11	10	Ошская область
Талас облусу	7	7	7	7	7	Таласская область
Чүй облусу	31	32	33	33	33	Чуйская область
Бишкек ш.	90	105	112	84	95	г. Бишкек
Ош ш.	28	34	29	25	29	г. Ош

Акыркы беш жылда жайгаштыруунун коллективдик каражаттарынын жана туризм ишканаларынын саны орточо эсеп менен 4,0 пайызга төмөндөдү, ал эми Нарын областында (1,2 эсе), Бишкек шаарында жана Чүй областында (1,1 эсе) жогорулады.

За последние пять лет число коллективных средств размещения и предприятий туризма по республике уменьшилось в среднем на 4 процента, тем не менее наблюдался рост в Нарынской области – в 1,2 раза, в г.Бишкек и Чуйской области - в 1,1 раза.

5.2. 2012-ж. иштеген мезгили боюнча жайгаштыруунун коллективдик каражаттары жана туризмдин ишканалары
(жылдын аягына карата, бирдик)
Коллективные средства размещения и предприятия туризма
по периоду функционирования в 2012г.
(на конец года, единиц)

	Бардыгы Всего	анын ичинде в том числе		
		жыл бою кругло- годовые	сезондуу сезонные	
Бардыгы	406	234	172	Всего
Ишкананын түрү боюнча По типам предприятий				
Мейманкалар	147	138	9	Гостиницы
Жайгаштыруунун адистештирилген каражаттары	155	24	131	Специализированные средства размещения
Туристтик базалар	6	1	5	Туристские базы
Кемпинг	-	-	-	Кемпинг
Санаториялар	14	9	5	Санатории
Балдар санаториялары	6	5	1	Детские санатории
Санаториялар-профилакториялар	9	6	3	Санатории-профилактории
Эс алуу үйлөр	12	1	11	Дома отдыха
Эс алуу пансионаттар	66	2	64	Пансионаты отдыха
Дарылоочу пансионаттар	1	-	1	Пансионаты с лечением
Эс алуу базалар	7	-	7	Базы отдыха
Ден соолукту чыңдоочу спорттук лагерлер	5	-	5	Спортивно-оздоровительные лагеря
Ден соолукту чыңдоочу балдар комплекстери	29	-	29	Детские оздоровительные комплексы
Турфирмалар жана туроператорлор, саякат жана экскурсия бюросу	81	67	14	Турфирмы туроператоры, бюро путешествий и экскурсий
Жаратылыш парктар жана коруктар	9	2	7	Природные парки и заповедники
Башка туризм ишканалары	14	3	11	Другие предприятия туризма
Аймак боюнча По территории				
Баткен облусу	13	10	3	Баткенская область
Жалал-Абад облусу	53	36	17	Джалал-Абадская область
Ысык-Көл облусу	133	17	116	Иссык-Кульская область
Нарын облусу	33	16	17	Нарынская область
Ош облусу	10	4	6	Ошская область
Талас облусу	7	3	4	Таласская область
Чүй облусу	33	25	8	Чуйская область
Бишкек ш.	95	95	-	г. Бишкек
Ош ш.	29	28	1	г. Ош

**5.2.1. 2012-ж. иштеген мезгили жана аймак боюнча жайгаштыруунун
коллективдик каражаттары жана туризмдин ишканалары**
(жылдын аягына карата, бирдик)

**Коллективные средства размещения и предприятия туризма по периоду
функционирования и территории в 2012г.**

(на конец года, единиц)

	Бардыгы <i>Всего</i>	анын ичинде <i>в том числе</i>		
		жыл бою кругло- годичные	Сезондуу сезонные	
Мейманканалар				
Гостиницы				
Баткен облусу	10	10	-	Баткенская область
Жалал-Абад облусу	30	30	-	Джалал-Абадская область
Ысык-Көл облусу	19	11	8	Иссык-Кульская область
Нарын облусу	16	15	1	Нарынская область
Ош облусу	2	2	-	Ошская область
Талас облусу	1	1	-	Таласская область
Чүй облусу	14	14	-	Чуйская область
Бишкек ш.	33	33	-	г. Бишкек
Ош ш.	22	22	-	г. Ош
Жайгаштыруунун адистештирилген каражаттары				
Специализированные средства размещения				
Баткен облусу	3	-	3	Баткенская область
Жалал-Абад облусу	21	6	15	Джалал-Абадская область
Ысык-Көл облусу	104	5	99	Иссык-Кульская область
Нарын облусу	-	-	-	Нарынская область
Ош облусу	6	2	4	Ошская область
Талас облусу	1	-	1	Таласская область
Чүй облусу	15	7	8	Чуйская область
Бишкек ш.	-	-	-	г. Бишкек
Ош ш.	5	4	1	г. Ош
Турфирмалар жана туроператорлор, саякат жана экскурсия бюросу				
Турфирмы и туроператоры, бюро путешествий и экскурсий				
Ысык-Көл облусу	4	-	4	Иссык-Кульская область
Нарын облусу	9	-	9	Нарынская область
Талас облусу	2	1	1	Таласская область
Чүй облусу	3	3	-	Чуйская область
Бишкек ш.	61	61	-	г. Бишкек
Ош ш.	2	2	-	г. Ош
Жаратылыш парктары жана коруктар				
Природные парки и заповедники				
Жалал-Абад облусу	2	-	2	Джалал-Абадская область
Ысык-Көл облусу	1	1	-	Иссык-Кульская область
Нарын облусу	2	-	2	Нарынская область
Ош облусу	2	-	2	Ошская область
Талас облусу	1	-	1	Таласская область
Чүй облусу	1	1	-	Чуйская область
Башка туризм ишканалары				
Другие предприятия туризма				
Ысык-Көл облусу	5	-	5	Иссык-Кульская область
Нарын облусу	6	1	5	Нарынская область
Талас облусу	2	1	1	Таласская область
Бишкек ш.	1	1	-	г. Бишкек

**5.3. 2012-ж. менчиктин түрлөрү боюнча жайгаштыруунун коллективдик каражаттары
жана туризмдин ишканалары**
(жылдын аягына карата, бирдик)
**Коллективные средства размещения и предприятия туризма
по формам собственности в 2012г.**
(на конец года, единицы)

	Бардыгы <i>Всего</i>	Менчик формасы боюнча <i>По формам собственности</i>		
		мамле- кеттик государ- ственная	жеке частная	
Бардыгы	406	57	349	Всего
Ишкананын түрү боюнча По типам предприятий				
Мейманкалар	147	7	140	Гостиницы
Жайгаштыруунун адистештирилген каражаттары	155	38	117	Специализированные средства размещения
Туристтик базалар	6	2	4	Туристские базы
Кемпинг	-	-	-	Кемпинг
Санаториялар	14	4	10	Санатории
Балдар санаториялары	6	6	-	Детские санатории
Санаториялар-профилакториялар	9	-	9	Санатории-профилактории
Эс алуу үйлөр	12	2	10	Дома отдыха
Эс алуу пансионаттар	66	7	59	Пансионаты отдыха
Дарылоочу пансионаттар	1	-	1	Пансионаты с лечением
Эс алуу базалар	7	1	6	Базы отдыха
Ден соолукту чындоочу спорттук лагерлер	5	2	3	Спортивно-оздоровительные лагеря
Ден соолукту чындоочу балдар комплексери	29	14	15	Детские оздоровительные комплексы
Турфирмалар жана туроператорлор, саякат жана экскурсия бюросу	81	1	80	Турфирмы туроператоры, бюро путешествий и экскурсий
Жаратылыш парктар жана коруктар	9	9	-	Природные парки и заповедники
Башка туризм ишканалары	14	2	12	Другие предприятия туризма
Аймак боюнча По территории				
Баткен облусу	13	1	12	Баткенская область
Жалал-Абад облусу	53	14	39	Джалал-Абадская область
Ысык-Көл облусу	133	22	111	Иссык-Кульская область
Нарын облусу	33	3	30	Нарынская область
Ош облусу	10	3	7	Ошская область
Талас облусу	7	3	4	Таласская область
Чүй облусу	33	6	27	Чуйская область
Бишкек ш.	95	2	93	г. Бишкек
Ош ш.	29	3	26	г. Ош

5.3.1. 2012-ж. менчиктин түрлөрү жана аймак боюнча жайгаштыруунун коллективдик каражаттары жана туризмдин ишканалары

(жылдын аягына карата, бирдик)

Коллективные средства размещения и предприятия туризма по формам собственности и территории в 2012г.

(на конец года, единиц)

	Бардыгы Всего	Менчик формасы боюнча По формам собственности		
		мамле- кеттик государ- ственная	жеке частная	
Мейманканалар				
Гостиницы				
Баткен облусу	10	-	10	Баткенская область
Жалал-Абад облусу	30	1	29	Джалал-Абадская область
Ысык-Көл облусу	19	1	18	Иссык-Кульская область
Нарын облусу	16	-	16	Нарынская область
Ош облусу	2	-	2	Ошская область
Талас облусу	1	1	-	Таласская область
Чүй облусу	14	-	14	Чуйская область
Бишкек ш.	33	2	31	г. Бишкек
Ош ш.	22	2	20	г. Ош
Жайгаштыруунун адистештирилген каражаттары				
Специализированные средства размещения				
Баткен облусу	3	1	2	Баткенская область
Жалал-Абад облусу	21	11	10	Джалал-Абадская область
Ысык-Көл облусу	104	20	84	Иссык-Кульская область
Нарын облусу	-	-	-	Нарынская область
Ош облусу	6	1	5	Ошская область
Талас облусу	1	-	1	Таласская область
Чүй облусу	15	4	11	Чуйская область
Бишкек ш.	-	-	-	г. Бишкек
Ош ш.	5	1	4	г. Ош
Турфирмалар жана туроператорлор, саякат жана экскурсия бюросу				
Турфирмы и туроператоры, бюро путешествий и экскурсий				
Ысык-Көл облусу	4	-	4	Иссык-Кульская область
Нарын облусу	9	-	9	Нарынская область
Талас облусу	2	-	2	Таласская область
Чүй облусу	3	1	2	Чуйская область
Бишкек ш.	61	-	61	г. Бишкек
Ош ш.	2	-	2	г. Ош
Жаратылыш парктары жана коруктар				
Природные парки и заповедники				
Жалал-Абад облусу	2	2	-	Джалал-Абадская область
Ысык-Көл облусу	1	1	-	Иссык-Кульская область
Нарын облусу	2	2	-	Нарынская область
Ош облусу	2	2	-	Ошская область
Талас облусу	1	1	-	Таласская область
Чүй облусу	1	1	-	Чуйская область
Башка туризм ишканалары				
Другие предприятия туризма				
Ысык-Көл облусу	5	-	5	Иссык-Кульская область
Нарын облусу	6	1	5	Нарынская область
Талас облусу	2	1	1	Таласская область
Бишкек ш.	1	-	1	г. Бишкек

5.4. Мейманканалардын ишмердигинин негизги көрсөткүчтөрү

Основные показатели деятельности гостиниц

	2008	2009	2010	2011	2012	
	Бардыгы		Всего			
Мейманканалардын саны, бирдик	152	154	156	149	147	Число гостиниц, единиц
Жайгаштырылган адамдардын саны, миң адам	169,4	172,5	127,1	159,6	194,9	Численность размещенных лиц, тыс. человек
Бардык номерлердин саны, бирдик	2 481	2 787	2943	2875	2824	Число всех номеров, единиц
Бир жолку сыйымдуулук, койка-орун	4 532	4 990	5050	4911	4544	Единовременная вместимость, койко-мест
Көрсөтүлгөн суткалык орун, миң	264,9	273,4	210,1	257,0	322,8	Предоставлено койко-суток, тыс.
анын ичинде:						в том числе:
резидентерге	161,6	177,0	138,7	161,5	213,9	резидентам
резидент эместерге	103,3	96,4	71,4	95,5	108,9	нерезидентам
Суткалык орундун орточо наркы, сом:						Средняя стоимость койко-суток, сомов:
резидентер үчүн	650	845	830	1025	1081	для резидентов
резидент эместер үчүн	1 018	1 219	1260	1440	1508	для нерезидентов
Мейманкана фондун пайдалануу коэффициенти (болгон орун)	0,16	0,15	0,11	0,14	0,19	Коэффициент использования гостиничного фонда (наличных мест)
	Шаар жерлери		Городская местность			
Мейманканалардын саны, бирдик	123	123	127	114	117	Число гостиниц, единиц
Жайгаштырылган адамдардын саны, миң адам	159,4	157,7	115,9	146,4	180,0	Численность размещенных лиц, тыс. человек
Бардык номерлердин саны, бирдик	2 274	2 455	2669	2571	2480	Число всех номеров, единиц
Бир жолку сыйымдуулук, койка-орун	3 937	4 179	4533	4290	3988	Единовременная вместимость, койко-мест
Көрсөтүлгөн суткалык орун, миң	246,7	251,0	195,5	243,4	300,2	Предоставлено койко-суток, тыс.
Мейманкана фондун пайдалануу коэффициенти (болгон орун)	0,17	0,10	0,12	0,16	0,21	Коэффициент использования гостиничного фонда (наличных мест)
	Айыл жерлери		Сельская местность			
Мейманканалардын саны, бирдик	31	30	30	31	30	Число гостиниц, единиц
Жайгаштырылган адамдардын саны, миң адам	14,8	11,2	11,2	13,0	14,9	Численность размещенных лиц, тыс. человек
Бардык номерлердин саны, бирдик	332	274	274	304	344	Число всех номеров, единиц
Бир жолку сыйымдуулук, койка-орун	811	517	517	621	556	Единовременная вместимость, койко-мест
Көрсөтүлгөн суткалык орун, миң	22,4	14,6	14,6	13,6	22,6	Предоставлено койко-суток, тыс.
Мейманкана фондун пайдалануу коэффициенти (болгон орун)	0,05	0,08	0,08	0,06	0,11	Коэффициент использования гостиничного фонда (наличных мест)

2008-ж. тартып мейманканалардын саны республика боюнча орточо эсеп менен шаар жана айыл жерлеринде 3,3 пайызга төмөндөдү.

Число гостиниц в среднем с 2008г. по республике в городской и сельской местности уменьшилось на 3,3 процента.

5.4.1. Аймак боюнча мейманканалардын ишмердигинин негизги көрсөткүчтөрү
Основные показатели деятельности гостиниц по территории

	2008	2009	2010	2011	2012	
Баткен облусу						
Мейманканалардын саны, бирдик	15	15	11	12	10	Число гостиниц, единиц
Жайгаштырылган адамдардын саны, миң адам	12,3	10,9	11,5	12,9	12,6	Численность размещенных лиц, тыс. человек
анын ичинде:						в том числе:
резиденттер	12,1	10,8	11,45	12,8	12,5	резидентов
резидент эместер	0,2	0,1	0,45	0,1	0,1	нерезидентов
Бардык номерлердин саны, бирдик	180	177	164	211	206	Число всех номеров, единиц
Бир жолку сыйымдуулук, койка-орун	333	330	301	346	265	Единовременная вместимость, койко-мест
Көрсөтүлгөн суткалык орун, миң	14,9	13,3	12,2	14,7	13,7	Предоставлено койко-суток, тыс.
анын ичинде:						в том числе:
резиденттер	14,7	13,1	12,2	14,5	13,6	резидентам
резидент эместер	0,2	0,2	0,0	0,2	0,1	нерезидентам
Суткалык орундун орточо наркы, сомов:						Средняя стоимость койко-суток, сомов:
резиденттер үчүн	161	168	201	277	294	для резидентов
резидент эместер үчүн	232	220	262	383	445	для нерезидентов
Жалал-Абад облусу						
Мейманканалардын саны, бирдик	29	27	27	26	30	Число гостиниц, единиц
Жайгаштырылган адамдардын саны, миң адам	23,7	21,1	17,9	21,6	21,4	Численность размещенных лиц, тыс. человек
анын ичинде:						в том числе:
резиденттер	22,8	20,2	17,4	21,1	20,2	резидентов
резидент эместер	0,9	0,9	0,5	0,5	1,2	нерезидентов
Бардык номерлердин саны, бирдик	320	328	316	314	339	Число всех номеров, единиц
Бир жолку сыйымдуулук, койка-орун	684	641	596	632	668	Единовременная вместимость, койко-мест
Көрсөтүлгөн суткалык орун, миң	34,4	30,3	23,4	29,2	28,1	Предоставлено койко-суток, тыс.
анын ичинде:						в том числе:
резиденттер	32,9	28,6	22,6	28,3	26,3	резидентам
резидент эместер	1,5	1,7	0,8	0,9	1,8	нерезидентам
Суткалык орундун орточо наркы, сомов:						Средняя стоимость койко-суток, сомов:
резиденттер үчүн	292	386	388	408	491	для резидентов
резидент эместер үчүн	548	628	538	549	662	для нерезидентов
Ысык-Көл облусу						
Мейманканалардын саны, бирдик	28	22	22	22	19	Число гостиниц, единиц
Жайгаштырылган адамдардын саны, миң адам	9,7	9,7	6,8	7,3	9,2	Численность размещенных лиц, тыс. человек
анын ичинде:						в том числе:
резиденттер	9,1	7,3	5,6	5,9	7,8	резидентов
резидент эместер	0,6	2,4	1,2	1,4	1,4	нерезидентов
Бардык номерлердин саны, бирдик	174	236	266	264	383	Число всех номеров, единиц
Бир жолку сыйымдуулук, койка-орун	333	466	562	563	344	Единовременная вместимость, койко-мест
Көрсөтүлгөн суткалык орун, миң	15,8	19,5	16,1	12,0	22,8	Предоставлено койко-суток, тыс.
анын ичинде:						в том числе:
резиденттер	14,6	12,8	11,5	9,6	17,5	резидентам
резидент эместер	1,2	6,7	4,6	2,4	5,3	нерезидентам
Суткалык орундун орточо наркы, сомов:						Средняя стоимость койко-суток, сомов:
резиденттер үчүн	396	402	557	581	481	для резидентов
Резидент эместер үчүн	842	838	867	792	702	для нерезидентов

	2008	2009	2010	2011	2012	
Нарын облусу						
Мейманканалардын саны, бирдик	14	17	20	19	16	Число гостиниц, единиц
Жайгаштырылган адамдардын саны, миң адам	4,9	4,6	4,7	5,2	4,7	Численность размещенных лиц, тыс. человек
анын ичинде:						в том числе:
резиденттер	3,2	3,1	3,4	3,7	3,3	резидентов
резидент эместер	1,7	1,5	1,3	1,5	1,4	нерезидентов
Бардык номерлердин саны, бирдик	104	134	114	125	92	Число всех номеров, единиц
Бир жолку сыйымдуулук, койка-орун	145	290	298	289	247	Единовременная вместимость, койко-мест
Көрсөтүлгөн суткалык орун, миң	6,9	7,4	7,3	8,2	6,7	Предоставлено койко-суток, тыс.
анын ичинде:						в том числе:
резиденттер	4,9	5,7	5,6	6,4	4,8	резидентам
резидент эместер	2,0	1,7	1,7	1,8	1,9	нерезидентам
Суткалык орундун орточо наркы, сомов:						Средняя стоимость койко-суток, сомов:
резиденттер үчүн	253	274	305	349	384	для резидентов
резидент эместер үчүн	299	323	396	386	432	для нерезидентов
Ош облусу						
Мейманканалардын саны, бирдик	3	3	3	3	2	Число гостиниц, единиц
Жайгаштырылган адамдардын саны, миң адам	1,1	0,9	1,8	0,8	0,6	Численность размещенных лиц, тыс. человек
анын ичинде:						в том числе:
резиденттер	1,1	0,9	1,8	0,8	0,6	резидентов
резидент эместер	0,0	-	-	-	-	нерезидентов
Бардык номерлердин саны, бирдик	24	24	24	24	16	Число всех номеров, единиц
Бир жолку сыйымдуулук, койка-орун	60	60	60	60	40	Единовременная вместимость, койко-мест
Көрсөтүлгөн суткалык орун, миң	1,1	0,9	1,8	0,8	0,6	Предоставлено койко-суток, тыс.
анын ичинде:						в том числе:
резиденттер	1,1	0,9	1,8	0,8	0,6	резидентам
резиденттер эмес	0,0	0,0	-	-	-	нерезидентам
Суткалык орундун орточо наркы, сомов:						Средняя стоимость койко-суток, сомов:
резиденттер үчүн	65	89	82	120	171	для резидентов
резидент эместер үчүн	85	98	120	120	135	для нерезидентов
Талас облусу						
Мейманканалардын саны, бирдик	1	1	1	1	1	Число гостиниц, единиц
Жайгаштырылган адамдардын саны, миң адам	0,5	0,8	0,6	0,8	1,4	Численность размещенных лиц, тыс. человек
анын ичинде:						в том числе:
резиденттер	0,5	0,8	0,6	0,8	1,4	резидентов
резидент эместер	-	0,0	0,6	-	-	нерезидентов
Бардык номерлердин саны, бирдик	19	19	19	19	19	Число всех номеров, единиц
Бир жолку сыйымдуулук, койка-орун	30	30	30	30	30	Единовременная вместимость, койко-мест
Көрсөтүлгөн суткалык орун, миң	1,1	2,4	1,5	1,7	5,6	Предоставлено койко-суток, тыс.
анын ичинде:						в том числе:
резиденттер	1,1	2,4	1,5	1,7	2,0	резидентам
резиденттер эмес	-	0,0	-	-	3,6	нерезидентам
Суткалык орундун орточо наркы, сомов:						Средняя стоимость койко-суток, сомов:
резиденттер үчүн	400	400	400	400	400	для резидентов
резидент эместер үчүн	720	720	645	720	775	для нерезидентов

	2008	2009	2010	2011	2012	
Чүй облусу						
Мейманканалардын саны, бирдик	15	15	16	16	14	Число гостиниц, единиц
Жайгаштырылган адамдардын саны, миң адам	22,3	14,8	10,1	11,8	12,5	Численность размещенных лиц, тыс. человек
анын ичинде:						в том числе:
резиденттер	21,9	14,3	9,7	11,4	12,1	резидентов
резидент эместер	0,4	0,5	0,4	0,4	0,4	нерезидентов
Бардык номерлердин саны, бирдик	207	218	193	186	156	Число всех номеров, единиц
Бир жолку сыйымдуулук, койка-орун	580	576	374	366	308	Единовременная вместимость, койко-мест
Көрсөтүлгөн суткалык орун, миң	18,8	15,4	16,1	15,3	13,9	Предоставлено койко-суток, тыс.
анын ичинде:						в том числе:
резиденттер	17,5	14,2	14,5	14,0	13,0	резидентам
резидент эместер	1,3	1,2	1,6	1,3	0,9	нерезидентам
Суткалык орундун орточо наркы, сомов:						Средняя стоимость койко-суток, сомов:
резиденттер үчүн	318	388	471	486	520	для резидентов
резидент эместер үчүн	383	544	744	724	777	для нерезидентов
Бишкек шаары						
Мейманканалардын саны, бирдик	27	30	34	31	33	Число гостиниц, единиц
Жайгаштырылган адамдардын саны, миң адам	78,2	85,8	58,9	81,9	103,3	Численность размещенных лиц, тыс. человек
анын ичинде:						в том числе:
резиденттер	42,3	49,3	36,1	35,8	62,8	резидентов
резидент эместер	35,9	36,5	22,8	46,1	40,5	нерезидентов
Бардык номерлердин саны, бирдик	1 055	1 222	1408	1316	1166	Число всех номеров, единиц
Бир жолку сыйымдуулук, койка-орун	1 686	1 838	2114	1928	1927	Единовременная вместимость, койко-мест
Көрсөтүлгөн суткалык орун, миң	149,0	150,9	108,9	149,2	170,8	Предоставлено койко-суток, тыс.
анын ичинде:						в том числе:
резиденттер	53,3	69,5	48,5	62,6	79,5	резидентам
резидент эместер	95,7	81,4	60,4	86,6	91,3	нерезидентам
Суткалык орундун орточо наркы, сомов:						Средняя стоимость койко-суток, сомов:
резиденттер үчүн	2 063	2 685	2394	3058	3034	для резидентов
резидент эместер үчүн	2 471	3 078	2803	3525	3640	для нерезидентов
Ош шаары						
Мейманканалардын саны, бирдик	20	24	23	19	22	Число гостиниц, единиц
Жайгаштырылган адамдардын саны, миң адам	16,7	24,0	14,8	17,1	29,2	Численность размещенных лиц, тыс. человек
анын ичинде:						в том числе:
резиденттер	15,9	21,8	14,0	16,0	27,4	резидентов
резидент эместер	0,8	2,2	0,8	1,1	1,8	нерезидентов
Бардык номерлердин саны, бирдик	398	429	439	416	447	Число всех номеров, единиц
Бир жолку сыйымдуулук, койка-орун	681	759	715	697	715	Единовременная вместимость, койко-мест
Көрсөтүлгөн суткалык орун, миң	22,9	33,4	22,8	25,9	60,6	Предоставлено койко-суток, тыс.
анын ичинде:						в том числе:
резиденттер	21,6	29,9	20,5	23,6	56,6	резидентам
резидент эместер	1,3	3,5	2,3	2,3	4,0	нерезидентам
Суткалык орундун орточо наркы, сомов:						Средняя стоимость койко-суток, сомов:
резиденттер үчүн	510	759	828	694	792	для резидентов
резидент эместер үчүн	945	1234	1205	1060	1135	для нерезидентов

5.5. Иштеп жаткан, жайгаштыруунун адистештирилген каражаттарында жана туризмдин ишканаларында койкалардын бир айдын ичиндеги эң көп саны¹

(орун)

Число коек в месяц максимального развертывания в действующих специализированных средствах размещения и на предприятиях туризма¹
(мест)

	2008	2009	2010	2011	2012	
Бардыгы						
Всего						
Жайгаштыруунун адистештирилген каражаттары	27 281	27 233	25 732	26 836	19 742	Специализированные средства размещения
Туристтик базалар	1 430	1 360	1 000	1 387	625	Туристские базы
Кемпинг	64	64	64	-	-	Кемпинг
Санаториялар	4 002	3 908	4 025	4 038	3 952	Санатории
Балдар санаториялары	360	340	300	555	530	Детские санатории
Санаториялар-профилакториялар	610	569	552	643	650	Санатории-профилактории
Эс алуу үйлөрү	2 642	2 742	2 633	2 647	2 367	Дома отдыха
Эс алуу пансионаттары	11 019	11 636	10 483	10 688	6 700	Пансионаты отдыха
Дарылоочу пансионаттар	12	15	15	15	15	Пансионат с лечением
Эс алуу базалары	577	695	408	457	400	Базы отдыха
Ден соолукту чыңдоочу-спорттук лагерлер	1 155	920	1 120	990	300	Спортивно-оздоровительные лагеря
Ден соолукту чыңдоочу балдар комплекстери	5 410	4 984	5 132	5 416	4 203	Детские оздоровительные комплексы
Туризм ишканалары	279	291	239	365	304	Предприятия туризма
Турфирмалар жана туроператорлор, саякат жана экскурсия бюросу	158	124	125	190	152	Турфирмы и туроператоры, бюро путешествий и экскурсий
Жаратылыш парктар жана коруктар	69	69	34	63	63	Природные парки и заповедники
Башка туризм ишканалары	52	98	80	112	89	Другие предприятия туризма
Аймак боюнча						
По территории						
Жайгаштыруунун адистештирилген каражаттары	27 281	27 233	25 732	26 836	19 742	Специализированные средства размещения
Баткен облусу	350	450	350	490	370	Баткенская область
Жалал-Абад облусу	2 400	1 974	2 270	2 634	2 853	Джалал-Абадская область
Ысык-Көл облусу	22 064	21 931	20 291	20 859	13 736	Иссык-Кульская область
Нарын облусу	80	165	100	100	-	Нарынская область
Ош облусу	310	530	320	480	480	Ошская область
Талас облусу	150	150	250	250	250	Таласская область
Чүй облусу	1 103	1 109	1 287	1 363	1 393	Чуйская область
Бишкек ш.	64	64	64	-	-	г. Бишкек
Ош ш.	760	860	800	660	660	г. Ош
Туризм ишканалары	279	291	239	365	304	Предприятия туризма
Жалал-Абад облусу	23	23	19	-	-	Джалал-Абадская область
Ысык-Көл облусу	52	42	30	30	10	Иссык-Кульская область
Нарын облусу	-	56	37	118	110	Нарынская область
Ош облусу	-	-	-	-	-	Ошская область
Талас облусу	42	42	27	35	27	Таласская область
Чүй облусу	105	105	66	114	114	Чуйская область
Бишкек ш.	57	23	60	68	43	г. Бишкек

¹ Туристтерди жайгаштыруу үчүн мүмкүнчүлүгү бар туризмдин ишканалары. Предприятия туризма, имеющие возможность размещения туристов.

**5.6. 2012-ж. жайгаштыруунун адистештирилген каражаттарынын жана туризмдин
ишканаларынын ишинин көрсөткүчтөрү¹
Показатели работы специализированных средств размещения
и предприятий туризма¹ в 2012г.**

	Көрсөтүлгөн суткалык орун <i>Предоставлено койко-суток</i>		Суткалык орундун орточо баасы, сом <i>Средняя стоимость койко-суток, сомов</i>		
	бардыгы <i>всего</i>	анын ичинде резидент эместерге в том числе нерезиденттам	резиденттер үчүн для резидентов	резидент эместер үчүн для нерезидентов	
Жайгаштыруунун адистештирилген каражаттары	1 473 569	249 615	х	х	<i>Специализированные средства размещения</i>
Туристтик базалар	31 922	4 681	1 070	1 208	<i>Туристские базы</i>
Кемпинг	-	-	-	-	<i>Кемпинг</i>
Санаториялар	472 711	62 386	754	826	<i>Санатории</i>
Балдар санаториялары	146192	-	-	-	<i>Детские санатории</i>
Санаториялар-профилакториялар	46 468	-	250	-	<i>Санатории-профилактории</i>
Эс алуу үйлөрү	106 908	33 776	303	430	<i>Дома отдыха</i>
Эс алуу пансионаттары	444 661	138 316	1 137	1 408	<i>Пансионаты отдыха</i>
Дарылоочу пансионаттар	243	-	100	100	<i>Пансионат с лечением</i>
Эс алуу базалары	18 130	1 805	700	725	<i>Базы отдыха</i>
Ден соолукту чындоочу-спорттук лагерлер	14 445	6 001	311	286	<i>Спортивно – оздоровительные лагеря</i>
Ден соолукту чындоочу балдар комплексттери	191 889	2 650	513	494	<i>Детские оздоровительные комплексы</i>
Туризм ишканалары	15 015	5 300	х	х	<i>Предприятия туризма</i>
Турфирмалар жана туроператорлор, саякаттар бюролору жана экскурсиялар	8 634	4 098	980	1100	<i>Турфирмы и туроператоры, бюро путешествий и экскурсий</i>
Жаратылыш парктар Жана коруктар	5 008	141	2 554	3 121	<i>Природные парки и заповедники</i>
Башка туризм ишканалары ¹	1 373	1 061	233	511	<i>Другие предприятия туризма¹</i>

¹ Туристтерди жайгаштыруу үчүн мүмкүнчүлүгү бар туризмдин ишканалары.
Предприятия туризма, имеющие возможность размещения туристов.

5.7. 2012-ж. аймак боюнча жайгаштыруунун адистештирилген каражаттарынын ишмердиги
Деятельность специализированных средств размещения по территории в 2012г.

	Субъекттердин бир жолку сыйымдуулугу орун <i>Единовременная вместимость субъектов, мест</i>	Орундардын саны/бир айдын ичинде болгон эн көп орундар, орун <i>Число мест/коек в месяц максимального развертывания, мест</i>	Дарылануучулардын жана эс алуучулардын саны, адам <i>Численность лечившихся и отдохавших, человек</i>	
Туристтик базалар <i>Туристские базы</i>				
Кыргыз Республикасы	535	625	15 716	Кыргызская Республика
Жалал-Абад облусу	310	400	3 452	<i>Джалал-Абадская область</i>
Ысык-Көл облусу	145	145	11 001	<i>Иссык-Кульская область</i>
Чүй облусу	80	80	1263	<i>Чуйская область</i>
Санаториялар <i>Санатории</i>				
Кыргыз Республикасы	3 660	3 952	52 488	Кыргызская Республика
Жалал-Абад облусу	180	286	4 517	<i>Джалал-Абадская область</i>
Ысык-Көл облусу	2 957	3 143	42 781	<i>Иссык-Кульская область</i>
Ош облусу	100	100	1 524	<i>Ошская область</i>
Чүй облусу	423	423	3 666	<i>Чуйская область</i>
Балдар санаториялары <i>Детские санатории</i>				
Кыргыз Республикасы	485	530	5 042	Кыргызская Республика
Жалал-Абад облусу	185	210	3 507	<i>Джалал-Абадская область</i>
Чүй облусу	300	320	1 535	<i>Чуйская область</i>
Санаториялар-профилакториялар <i>Санатории-профилактории</i>				
Кыргыз Республикасы	481	650	9 422	Кыргызская Республика
Ысык-Көл облусу	56	56	513	<i>Иссык-Кульская область</i>
Жалал-Абад облусу	80	124	1 253	<i>Джалал-Абадская область</i>
Ош облусу	110	110	1 420	<i>Ошская область</i>
Чүй облусу	25	50	4350	<i>Чуйская область</i>
Ош ш.	210	310	1 886	<i>г. Ош</i>

	Субъекттердин бир жолку сыйымдуулугу орун <i>Единовременная вместимость субъектов, мест</i>	Орундардын саны /бир айдын ичинде болгон эн көп орундар, орун <i>Число мест/коек в месяц максимального развертывания, мест</i>	Дарылануучулардын жана эс алуучулардын саны, адам <i>Численность лечившихся и тдыхавших, человек</i>	
Эс алуу үйлөрү Дома отдыха				
Кыргыз Республикасы	2 329	2 367	27 298	Кыргызская Республика
Жалал-Абад облусу	140	140	1883	Джалал-Абадская область
Ысык-Көл облусу	2 189	2 227	25 415	Иссык-Кульская область
Эс алуу пансионаттары Пансионаты отдыха				
Кыргыз Республикасы	6 660	6 700	102 708	Кыргызская Республика
Жалал-Абад облусу	460	500	5 768	Джалал-Абадская область
Ысык-Көл облусу	6 100	6 100	96 310	Иссык-Кульская область
Ош ш.	100	100	630	г. Ош
Дарылоочу пансионаттар Пансионаты с лечением				
Кыргыз Республикасы	15	15	49	Кыргызская Республика
Ысык-Көл облусу	15	15	49	Иссык-Кульская область
Эс алуу базалары Базы отдыха				
Кыргыз Республикасы	400	400	15 824	Кыргызская Республика
Ысык-Көл облусу	400	400	3 320	Иссык-Кульская область
Жалал-Абад облусу	-	-	-	Джалал-Абадская область
Чүй облусу	-	-	12 504	Чуйская область
Ден соолукту чыңдоочу спорттук лагерлер Спортивно-оздоровительные лагеря				
Кыргыз Республикасы	300	300	2 323	Кыргызская Республика
Баткен облусу	200	200	376	Баткенская область
Жалал-Абад облусу	100	100	280	Джалал-Абадская область
Ысык-Көл облусу	-	-	1 667	Иссык-Кульская область
Ден соолукту чыңдоочу балдар комплекстери Детские оздоровительные комплексы				
Кыргыз Республикасы	4 114	4 203	22 284	Кыргызская Республика
Баткен облусу	170	170	136	Баткенская область
Жалал-Абад облусу	1 034	1 093	2 495	Джалал-Абадская область
Ысык-Көл облусу	1 620	1 650	15 803	Иссык-Кульская область
Нарын облусу	-	-	-	Нарынская область
Ош облусу	270	270	930	Ошская область
Талас облусу	250	250	443	Таласская область
Чүй облусу	520	520	1 452	Чуйская область
Ош ш.	250	250	1 025	г. Ош

5.8. Иштеп жаткан, жайгаштыруунун коллективдик каражаттарына жана туризмдин ишканаларына келген адамдардын саны

(адам)

Число посетителей действующих коллективных средств размещения и предприятий туризма

(человек)

	2008	2009	2010	2011	2012	
Бардык келүүчүлөр	539 491	488 474	357 736	481 990	631 895	Всего посетителей
Ишкананын түрү боюнча						
По типам предприятий						
Мейманканалар	169 425	172 510	127 121	159 636	194 902	Гостиницы
Жайгаштыруунун адистештирилген аражаттары	214 336	187 217	123 507	176 382	253 154	Специализированные средства размещения
Туристтик базалар	12 640	12 408	5 051	17 561	15 716	Туристские базы
Кемпинг	6 135	3 955	2 700	-	-	Кемпинг
Санаториялар	47 786	46 580	39 208	47 717	52 488	Санатории
Балдар санаториялары	3 478	4 187	4 667	4 226	5 042	Детские санатории
Санаториялар-профилакториялар	9 013	4 705	2 211	4 443	9 422	Санатории-профилактории
Эс алуу үйлөрү	18 287	16 749	10 079	16 017	27 298	Дома отдыха
Эс алуу пансионаттары	80 820	70 824	41 721	61 758	102 708	Пансионаты отдыха
Дарылоочу пансионаттар	95	30	66	81	49	Пансионат с лечением
Эс алуу базалары	6 743	3 935	1 513	3 454	15 824	Базы отдыха
Ден соолукту чыңдоочу спорттук лагерлер	4 846	3 853	1 251	1 776	2 323	Спортивно-оздоровительные лагеря
Ден соолукту чыңдоочу балдар комплекстери	24 493	19 991	15 040	19 349	22 284	Детские оздоровительные комплексы
Турфирмалар жана туроператорлор, саякат жана экскурсия бюросу	10 577	9 421	5 348	10 637	16 444	Турфирмы и туроператоры, бюро путешествий и экскурсий
Жаратылыш парктар жана коруктар	39 850	50 504	29 220	48 408	74 593	Природные парки и заповедники
Башка туризм ишканалары	105 303	68 822	72 540	86 927	92 802	Другие предприятия туризма
Аймак боюнча						
по территории						
Баткен облусу	12 695	11 245	11 933	13 415	13 095	Баткенская область
Жалал-Абад облусу	51 211	54 145	42 220	57 215	65 749	Джалал-Абадская область
Ысык-Көл облусу	193 625	169 035	107 208	158 340	216 079	Иссык-Кульская область
Нарын облусу	11 776	13 166	12 379	17 869	26 414	Нарынская область
Ош облусу	9 125	18 807	9 718	15 806	20 221	Ошская область
Талас облусу	107 333	70 265	71 491	86 031	88 037	Таласская область
Чүй облусу	41 678	30 981	22 517	25 557	56 679	Чуйская область
г. Бишкек	89 007	92 975	63 674	87 974	112 473	г. Бишкек
г. Ош	23 041	27 855	16 596	19 783	33 148	г. Ош

5.8.1. Аймак боюнча жайгаштыруунун коллективдик каражаттарына жана туризмдин ишканаларына келген адамдардын саны

(адам)

Число посетителей коллективных средств размещения и предприятий туризма по территории

(человек)

	2008	2009	2010	2011	2012	
Мейманканалар						
<i>Гостиницы</i>						
Баткен облусу	12 335	10 853	11 493	12 971	12583	Баткенская область
Жалал-Абад облусу	23 707	21 050	17 864	21 613	21 431	Джалал-Абадская область
Ысык-Көл облусу	9 643	9 661	6 803	7 347	9 231	Иссык-Кульская область
Нарын облусу	4 891	4 617	4 689	5 220	4 682	Нарынская область
Ош облусу	1 048	904	1 836	793	611	Ошская область
Таласская область	512	793	645	859	1 435	Таласская область
Чүй облусу	22 322	14 761	10 114	11 814	12 502	Чуйская область
Бишкек ш.	78 241	85 847	58 896	81 943	103 254	г. Бишкек
Ош ш.	16 726	24 024	14 781	17 076	29 173	г. Ош
Жайгаштыруунун адистештирилген каражаттары						
<i>Специализированные средства размещения</i>						
Баткен облусу	360	392	440	444	512	Баткенская область
Жалал-Абад облусу	16 422	19 753	13 988	20 090	23 155	Джалал-Абадская область
Ысык-Көл облусу	177 047	148 527	92 186	140 945	196 859	Иссык-Кульская область
Нарын облусу	107	168	100	150	-	Нарынская область
Ош облусу	2 874	3 345	3 761	3 763	3 874	Ошская область
Таласская область	83	190	83	83	443	Таласская область
Чүй облусу	6 665	8 030	8 471	8 263	24 770	Чуйская область
Бишкек ш.	6 135	3 955	2 700	-	-	г. Бишкек
Ош ш.	4 643	2 857	1 778	2 644	3 541	г. Ош
Турфирмалар, туроператорлор, саякат жана экскурсия бюросу						
<i>Турфирмы и туроператоры, бюро путешествий и экскурсий</i>						
Жалал-Абад облусу	148	168	-	-	-	Джалал-Абадская область
Ысык-Көл облусу	421	273	116	101	168	Иссык-Кульская область
Нарын облусу	718	2 180	657	1 067	2 425	Нарынская область
Ош облусу	16	86	-	-	-	Ошская область
Талас облусу	1 028	304	260	700	1 265	Таласская область
Чүй облусу	2 041	2 461	2 333	2 809	2 933	Чуйская область
Бишкек ш.	4 533	2 975	1 945	5 897	9 219	г. Бишкек
Ош ш.	1 672	974	37	63	434	г. Ош
Жаратылыш парктар жана коруктар						
<i>Природные парки и заповедники</i>						
Жалал-Абад облусу	10 891	13 174	10 368	15 512	21 163	Джалал-Абадская область
Ысык-Көл облусу	6 419	10 277	6 163	9 434	9 007	Иссык-Кульская область
Нарын облусу	4 103	5 224	6 169	7 329	10 843	Нарынская область
Ош облусу	5 187	14 472	4 121	11 250	15 736	Ошская область
Талас облусу	2 600	1 628	800	2 212	1 370	Таласская область
Чүй облусу	10 650	5 729	1 599	2 671	16 474	Чуйская область
Башка туризм ишканалары						
<i>Другие предприятия туризма</i>						
Жалал-Абад облусу	43	-	-	-	-	Джалал-Абадская область
Ысык-Көл облусу	95	297	1 940	513	814	Иссык-Кульская область
Нарын облусу	1 957	977	764	4 103	8 464	Нарынская область
Талас облусу	103 110	67 350	69 703	82 177	83 524	Таласская область
Бишкек ш.	98	198	133	134	-	г. Бишкек

5.9. Жашаган өлкөлөрү боюнча, 2012-ж. жайгаштыруунун коллективдик каражаттары жана туризмдин ишканалары тарабынан тейленген келүүчүлөрдүн саны

(адам)

Число посетителей, воспользовавшихся услугами коллективных средств размещения и предприятий туризма по странам проживания в 2012г.

(человек)

	Бардыгы <i>Всего</i>	анын ичинде <i>в том числе</i>			
		КМШдан тышкаркы өлкөлөрдөн из стран вне СНГ	КМШ өлкөлө- рүнөн из стран СНГ	Кыргызстан- дын тургундары <i>Жители Кыргызстана</i>	
Бардык келүүчүлөр	631 895	40 955	73 426	517 514	<i>Всего посетителей</i>
		Ишкананын түрү боюнча			
		<i>По типам предприятий</i>			
Мейманканалар	194 902	30 582	16 119	148 201	<i>Гостиницы</i>
Жайгаштыруунун адистештирилген каражаттары	253 154	2 063	49 671	201 420	<i>Специализированные средства размещения</i>
Туристтик базалар	15 716	170	1 300	14 246	<i>Туристские базы</i>
Кемпинг	-	-	-	-	<i>Кемпинг</i>
Санаториялар	52 488	788	7 926	43 774	<i>Санатории</i>
Балдар санаториялары	5 042	-	-	5 042	<i>Детские санатории</i>
Санаториялар-профилакториялар	9 422	-	-	9 422	<i>Санатории - профилактории</i>
Эс алуу үйлөрү	27 298	6	6 999	20 293	<i>Дома отдыха</i>
Эс алуу пансионаттары	102 708	1 099	31 018	70 591	<i>Пансионаты отдыха</i>
Дарылоочу пансионаттар	49	-	-	49	<i>Пансионат с лечением</i>
Эс алуу базалары	15 824	-	527	15 297	<i>Базы отдыха</i>
Ден соолукту чындоочу спорттук лагерлер	2 323	-	1 410	913	<i>Спортивно-оздоровительные лагеря</i>
Ден соолукту чындоочу балдар комплекстери	22 284	-	491	21 793	<i>Детские оздоровительные комплексы</i>
Турфирмалар жана туроператорлор, саякат жана экскурсия бюросу	16 444	6 404	4 376	5 664	<i>Турфирмы и туроператоры, бюро путешествий и экскурсий</i>
Жаратылыш парктар жана коруктар	74 593	238	2 753	71 602	<i>Природные парки и заповедники</i>
Башка туризм ишканалары	92 802	1 668	507	90 627	<i>Прочие предприятия туризма</i>
		Аймак боюнча			
		<i>По территории</i>			
Баткен облусу	13 095	16	17	13 062	<i>Баткенская область</i>
Жалал-Абад облусу	65 749	964	305	64 480	<i>Джалал-Абадская область</i>
Ысык-Көл облусу	216 079	2 324	53 249	160 506	<i>Иссык-Кульская область</i>
Нарын облусу	26 414	4 994	587	20 833	<i>Нарынская область</i>
Ош облусу	20 221	-	-	20 221	<i>Ошская область</i>
Талас облусу	88 037	403	26	87 608	<i>Таласская область</i>
Чүй облусу	56 679	329	649	55 701	<i>Чуйская область</i>
Бишкек ш.	112 473	30 524	17 759	64 190	<i>г. Бишкек</i>
Ош ш.	33 148	1 401	834	30 913	<i>г. Ош</i>

2012-ж. жайгаштыруунун коллективдик каражаттарынын тейлөөлөрүнөн пайдаланган туристтердин жалпы санынын ичинен Кыргызстандык тургундардын үлүшү болжол менен 82 пайызды түздү.

В 2012г. доля жителей Кыргызстана в общей численности туристов, воспользовавшихся услугами коллективных средств размещения, составила около 82 процентов.

5.9.1. Жашаган өлкөлөрү жана аймак боюнча, 2012-ж. жайгаштыруунун коллективдик каражаттары жана туризмдин ишканалары тарабынан тейленген келүүчүлөрдүн саны
(адам)

Число посетителей, воспользовавшихся услугами коллективных средств размещения и предприятий туризма по странам проживания, по территории в 2012г.
(человек)

	Бардыгы Всего	анын ичинде в том числе			
		КМШдан тышкаркы өлкөлөрдөн из стран вне СНГ	КМШ өлкөлө рүнөн из стран СНГ	Кыргызстан дын тургундары жителери Кыргызстана	
Мейманканалар					
<i>Гостиницы</i>					
Баткен облусу	12 583	16	17	12 550	Баткенская область
Жалал-Абад облусу	21 431	906	279	20 246	Джалал-Абадская область
Ысык-Көл облусу	9 231	163	1 215	7 853	Иссык-Кульская область
Нарын облусу	4 682	1 380	28	3 274	Нарынская область
Ош облусу	611	-	-	611	Ошская область
Талас облусу	1 435	28	-	1 407	Таласская область
Чүй облусу	12 502	124	252	12 126	Чуйская область
Бишкек ш.	103 254	26 779	13 713	62 762	г. Бишкек
Ош ш.	29 173	1 186	615	27 372	г. Ош
Жайгаштыруунун адистештирилген каражаттары					
<i>Специализированные средства размещения</i>					
Баткен облусу	512	-	-	512	Баткенская область
Жалал-Абад облусу	23 155	-	-	23 155	Джалал-Абадская область
Ысык-Көл облусу	196 859	1 893	49 470	145 496	Иссык-Кульская область
Нарын облусу	-	-	-	-	Нарынская область
Ош облусу	3 874	-	-	3 874	Ошская область
Талас облусу	443	-	-	443	Таласская область
Чүй облусу	24 770	170	201	24 399	Чуйская область
Бишкек ш.	-	-	-	-	г. Бишкек
Ош ш.	3 541	-	-	3 541	г. Ош
Турфирмалар жана туроператорлор, саякат жана экскурсия бюросу					
<i>Турфирмы и туроператоры, бюро путешествий и экскурсий</i>					
Ысык-Көл облусу	168	95	73	-	Иссык-Кульская область
Нарын облусу	2 425	2 349	38	38	Нарынская область
Талас облусу	1 265	-	-	1 265	Таласская область
Чүй облусу	2 933	-	-	2 933	Чуйская область
Бишкек ш.	9 219	3 745	4 046	1 425	г. Бишкек
Ош ш.	434	215	219	-	г. Ош
Жаратылыш парктар жана коруктар					
<i>Природные парки и заповедники</i>					
Жалал-Абад облусу	21 163	58	26	21 079	Джалал-Абадская область
Ысык-Көл облусу	9 007	145	2 489	6 373	Иссык-Кульская область
Нарын облусу	10 843	-	42	10 801	Нарынская область
Ош облусу	15 736	-	-	15 736	Ошская область
Талас облусу	1 370	-	-	1 370	Таласская область
Чүй облусу	16 474	35	196	16 243	Чуйская область
Башка туризм ишканалары					
<i>Другие предприятия туризма</i>					
Ысык-Көл облусу	814	28	2	784	Иссык-Кульская область
Нарын облусу	8 464	1 265	479	6 720	Нарынская область
Талас облусу	83 524	375	26	83 123	Таласская область
Бишкек ш.	-	-	-	-	г. Бишкек

5.10. Келүү мөөнөтүнүн узактыгы боюнча, 2012-ж. жайгаштыруунун коллективдик каражаттары жана туризмдин ишканалары тарабынан тейленген келүүчүлөрдүн саны
(адам)

Число посетителей коллективных средств размещения и предприятий туризма по продолжительности пребывания в 2012г.
(человек)

	Бардыгы Всего	анын ичинде в том числе					
		Бир күндүк (түнөөсүз) <i>Однодневные (без ночевки)</i>	1-3 түнөө <i>1 - 3 ночевки</i>	4-7 түнөө <i>4-7 ночевки</i>	8-28 түнөө <i>8 - 28 ночевки</i>	29-91 түнөө <i>29 - 91 ночевка</i>	
Бардык келүүчүлөр	631 895	186 951	271 490	110 014	60 817	2 623	Всего посетителей
Ишкананын түрү боюнча По типам предприятий							
Мейманканалар	194 902	-	178 230	14 058	2 323	291	<i>Гостиницы</i>
Жайгаштыруунун адистештирилген каражаттары	253 154	13 489	83 158	95 705	58 488	2 314	<i>Специализированные средства размещения</i>
Туристтик базалар	15 716	-	14 362	1 354	-	-	<i>Туристские базы</i>
Кемпинг	-	-	-	-	-	-	<i>Кемпинг</i>
Санаториялар	52 488	-	9 616	18 261	24 408	203	<i>Санатории</i>
Детские санатории	5 042	-	-	-	3 178	1 864	<i>Детские санатории</i>
Санаториялар-профилакториялар	9 422	1 010	3 897	1 812	2 696	7	<i>Санатории-профилактории</i>
Эс алуу үйлөрү	27 298	-	13 340	7 505	6 453	-	<i>Дома отдыха</i>
Эс алуу пансионаттары	102 708	-	39 953	56 882	5 873	-	<i>Пансионаты отдыха</i>
Дарылоочу пансионаттар	49	-	11	16	22	-	<i>Пансионаты с лечением</i>
Эс алуу базалары	15 824	12 479	159	3 186	-	-	<i>Базы отдыха</i>
Ден соолукту чыңдоочу спорттук лагерлер	2 323	-	-	1 667	656	-	<i>Спортивно-оздоровительные лагеря</i>
Ден соолукту чыңдоочу балдар комплекстери	22 284	-	1 820	5 022	15 202	240	<i>Детские оздоровительные комплексы</i>
Турфирмалар жана туроператорлор, саякат жана экскурсия бюросу	16 444	9 801	6 491	149	3	-	<i>Турфирмы и туроператоры, бюро путешествий и экскурсий</i>
Жаратылыш парктар жана коруктар	74 593	71 603	2 990	-	-	-	<i>Природные парки и заповедники</i>
Башка туризм ишканалары	92 802	92 058	621	102	3	18	<i>Прочие предприятия туризма</i>
Аймак боюнча По территории							
Баткен облусу	13 095	-	12 452	131	512	-	<i>Баткенская область</i>
Жалал-Абад облусу	65 749	21 163	25 528	7 345	11 134	579	<i>Джалал-Абадская область</i>
Ысык-Көл облусу	216 079	9 907	81 045	88 791	36 136	200	<i>Иссык-Кульская область</i>
Нарын облусу	26 414	19 409	6 809	188	8	-	<i>Нарынская область</i>
Ош облусу	20 221	15 736	856	83	3 546	-	<i>Ошская область</i>
Талас облусу	88 037	85 658	1 784	91	446	58	<i>Таласская область</i>
Чүй облусу	56 679	26 885	22 909	470	4 867	1 548	<i>Чуйская область</i>
Бишкек ш.	112 473	7 759	91 203	11 656	1 846	9	<i>г. Бишкек</i>
Ош ш.	33 148	434	28 904	1 259	2 322	229	<i>г. Ош</i>

5.10.1. Келүү мөөнөтүнүн узактыгы жана аймак боюнча, 2012-ж. жайгаштыруунун коллективдик каражаттары жана туризмдин ишканалары тарабынан тейленген келүүчүлөрдүн саны
(адам)

Число посетителей коллективных средств размещения и предприятий туризма по продолжительности пребывания и территории в 2012г
(человек)

	Бардыгы <i>Всего</i>	анын ичинде <i>в том числе</i>					
		Бир күндүк (түнөөсүз) <i>Однодневные (без ночевки)</i>	1-3 түнөө <i>1 - 3 ночи</i>	4-7 түнөө <i>4-7 ночевки</i>	8-28 түнөө <i>8 - 28 ночевки</i>	29-91 түнөө <i>29 - 91 ночевка</i>	
Мейманканалар <i>Гостиницы</i>							
Баткен облусу	12 583	-	12 452	131	-	-	<i>Баткенская область</i>
Жалал-Абад облусу	21 431	-	20 443	613	372	3	<i>Джалал-Абадская область</i>
Ысык-Көл облусу	9 231	-	8 307	888	36	-	<i>Иссык-Кульская область</i>
Нарын облусу	4 682	-	4 490	184	8	-	<i>Нарынская область</i>
Ош облусу	611	-	611	-	-	-	<i>Ошская область</i>
Талас облусу	1 435	-	1 312	83	-	40	<i>Таласская область</i>
Чүй облусу	12 502	-	12 420	69	3	10	<i>Чуйская область</i>
Бишкек ш.	103 254	-	89 815	11 587	1 843	9	<i>г. Бишкек</i>
Ош ш.	29 173	-	28 380	503	61	229	<i>г. Ош</i>
Жайгаштыруунун адистештирилген каражаттары <i>Специализированные средства размещения</i>							
Баткен облусу	512	-	-	-	512	-	<i>Баткенская область</i>
Жалал-Абад облусу	23 155	-	5 085	6 732	10 762	576	<i>Джалал-Абадская область</i>
Ысык-Көл облусу	196 859	88	72 738	87 733	36 100	200	<i>Иссык-Кульская область</i>
Нарын облусу	-	-	-	-	-	-	<i>Нарынская область</i>
Ош облусу	3 874	-	245	83	3 546	-	<i>Ошская область</i>
Талас облусу	443	-	-	-	443	-	<i>Таласская область</i>
Чүй облусу	24 770	13 401	4 566	401	4 864	1 538	<i>Чуйская область</i>
Бишкек ш.	-	-	-	-	-	-	<i>г. Бишкек</i>
Ош ш.	3 541	-	524	756	2 261	-	<i>г. Ош</i>
Турфирмалар жана туроператорлор, саякат жана экскурсия бюросу <i>Турфирмы и туроператоры, бюро путешествий и экскурсий</i>							
Ысык-Көл облусу	168	92	-	76	-	-	<i>Иссык-Кульская область</i>
Нарын облусу	2 425	606	1 815	4	-	-	<i>Нарынская область</i>
Талас облусу	1 265	910	355	-	-	-	<i>Тааская область</i>
Чүй облусу	2 933	-	2 933	-	-	-	<i>Чуйская область</i>
Бишкек ш.	9 219	7 759	1 388	69	3	-	<i>г. Бишкек</i>
Ош ш.	434	434	-	-	-	-	<i>г. Ош</i>
Жаратылыш парктар жана коруктар <i>Природные парки и заповедники</i>							
Жалал-Абад облусу	21 163	21 163	-	-	-	-	<i>Джалал-Абадская область</i>
Ысык-Көл облусу	9 007	9 007	-	-	-	-	<i>Иссык-Кульская область</i>
Нарын облусу	10 843	10 843	-	-	-	-	<i>Нарынская область</i>
Ош облусу	15 736	15 736	-	-	-	-	<i>Ошская область</i>
Талас облусу	1 370	1 370	-	-	-	-	<i>Таласская область</i>
Чүй облусу	16 474	13 484	2 990	-	-	-	<i>Чуйская область</i>

**Башка туризм ишканалары
Другие предприятия туризма**

Ысык-Көл облусу	814	720	-	94	-	-	Иссык-Кульская область
Нарын облусу	8 464	7 960	504	-	-	-	Нарынская область
Талас облусу	83 524	83 378	117	8	3	18	Таласская область
Бишкек ш.	-	-	-	-	-	-	г. Бишкек

**6. Туризм чөйрөсүндөгү рыноктук тейлөөлөр
Рыночные услуги в сфере туризма**

**6.1. Аймак боюнча туристтик агенттиктер, санатордук-курорттук ишмердиги жана мейманканалар тарабынан көрсөтүлгөн рыноктук тейлөөлөрдүн көлөмү
(миллион сом)**

**Объем предоставленных рыночных услуг деятельности туристических агентств, санаторно-курортной деятельности и услуг гостиниц по территории
(миллионов сомов)**

	2008	2009	2010	2011	2012	
Туристтик агенттиктердин ишмердигинин тейлөөлөрү Услуги деятельности туристических агентств						
Кыргыз Республикасы	381,9	426,4	379,1	685,9	1119,0	Кыргызская Республика
Баткен облусу	-	-	-	-	-	Баткенская область
Жалал-Абад облусу	1,9	1,4	0,2	0	0	Джалал-Абадская область
Ысык-Көл облусу	40,9	32,5	8,7	158,6	491,3	Иссык-Кульская область
Нарын облусу	2,0	3,5	3,9	2,3	2,0	Нарынская область
Ош облусу	2,6	2,7	2,9	3,2	3,0	Ошская область
Талас облусу	1,9	2,0	1,8	2,5	3,2	Таласская область
Чүй облусу	3,5	2,4	1,8	4,3	4,9	Чуйская область
Бишкек ш.	328,4	381,8	359,8	515,0	588,2	г. Бишкек
Ош ш.	0,7	-	-	-	2,6	г. Ош
Санатордук-курорттук ишмердигинин тейлөөлөрү Услуги санаторно-курортной деятельности						
Кыргыз Республикасы	435,1	390,5	302,9	440,2	573,1	Кыргызская Республика
Баткен облусу	-	-	-	-	-	Баткенская область
Жалал-Абад облусу	13,0	43,6	21,6	41,0	33,0	Джалал-Абадская область
Ысык-Көл облусу	301,7	268,1	205,8	330,1	434,7	Иссык-Кульская область
Нарын облусу	0,7	0,4	-	-	-	Нарынская область
Ош облусу	15,0	21,7	19,3	13,9	17,6	Ошская область
Талас облусу	-	-	-	-	-	Таласская область
Чүй облусу	50,7	50,5	53,1	41,0	80,9	Чуйская область
Бишкек ш.	40,0	-	-	-	-	г. Бишкек
Ош ш.	14,0	6,2	3,1	14,2	6,9	г. Ош
Мейманканалар жана кыска мөөнөткө жашай турган башка жайлардын тейлөөлөрү Услуги гостиниц и других мест краткосрочного проживания						
Кыргыз Республикасы	1 196,3	1 376,9	1 056,1	1 556,7	1759,4	Кыргызская Республика
Баткен облусу	8,0	8,4	6,1	5,8	7,5	Баткенская область
Жалал-Абад облусу	15,9	23,0	22,0	32,9	42,7	Джалал-Абадская область
Ысык-Көл облусу	18,5	19,4	7,8	130,1	161,3	Иссык-Кульская область
Нарын облусу	2,0	4,7	5,2	10,7	8,7	Нарынская область
Ош облусу	16,2	18,5	11,5	11,8	14,4	Ошская область
Талас облусу	11,1	13,2	13,9	17,7	25,5	Таласская область
Чүй облусу	11,9	12,1	10,5	15,0	19,8	Чуйская область
Бишкек ш.	1 068,3	1 232,6	937,2	1 273,8	1412,2	г. Бишкек
Ош ш.	44,4	45,1	41,9	58,9	67,3	г. Ош

6.2. Аймак боюнча туристтик агенттиктер, санатордук-курорттук ишмердиги жана мейманканалар тарабынан көрсөтүлгөн тейлөөлөрдүн физикалык көлөмүнүн индекси
(мурунку жылга карата пайыз менен)

Индексы физического объема услуг деятельности туристических агентств, санаторно-курортной деятельности и услуг гостиниц по территории
(в процентах к предыдущему году)

	2008	2009	2010	2011	2012	
Туристтик агенттиктердин ишмердигинин тейлөөлөрү						
<i>Услуги деятельности туристических агентств</i>						
Кыргыз Республикасы	101,8	101,0	95,7	в 1,8 р.	в 1,6 р.	Кыргызская Республика
Баткен облусу	-	-	-	-	-	Баткенская область
Жалал-Абад облусу	95,0	76,5	-	-	-	Джалал-Абадская область
Ысык-Көл облусу	104,0	79,2	26,7	в 18 р.	в 3 р.	Иссык-Кульская область
Нарын облусу	108,0	109,0	110,8	108,8	91,8	Нарынская область
Ош облусу	96,2	104,0	109,4	107,5	93,0	Ошская область
Талас облусу	145,5	107,3	92,7	131,1	130,7	Таласская область
Чүй облусу	92,2	69,6	75,2	1,8р.	111,6	Чуйская область
Бишкек ш.	101,5	99,0	101,9	141,0	106,8	г. Бишкек
Ош ш.	108,0	-	-	-	-	г. Ош
Санатордук-курорттук ишмердигинин тейлөөлөрү						
<i>Услуги санаторно-курортной деятельности</i>						
Кыргыз Республикасы	140,6	96,3	74,0	138,3	122,8	Кыргызская Республика
Баткен облусу	-	-	-	-	-	Баткенская область
Жалал-Абад облусу	75,7	103,0	49,5	в 1,8 р.	84,0	Джалал-Абадская область
Ысык-Көл облусу	в 1,7 р.	102,6	73,1	в 1,5 р.	120,5	Иссык-Кульская область
Нарын облусу	132,7	81,2	-	-	-	Нарынская область
Ош облусу	148,2	112,8	72,8	71,1	113,6	Ошская область
Талас облусу	-	-	-	-	-	Таласская область
Чүй облусу	65,8	95,8	105,1	77,1	в 2,2 р.	Чуйская область
Бишкек ш.	в 1,6 р.	87,4	-	-	-	г. Бишкек
Ош ш.	113,2	97,2	41,6	в 4 р.	43,9	г. Ош
Мейманканалар жана кыска мөөнөткө жашай турган башка жайлардын тейлөөлөрү						
<i>Услуги гостиниц и других мест краткосрочного проживания</i>						
Кыргыз Республикасы	116,9	102,4	70,4	110,4	109,3	Кыргызская Республика
Баткен облусу	149,0	94,2	40,5	56,6	92,7	Баткенская область
Жалал-Абад облусу	в 1,8 р.	144,7	95,8	101,7	102,2	Джалал-Абадская область
Ысык-Көл облусу	в 1,7 р.	100,7	48,3	112,0	117,2	Иссык-Кульская область
Нарын облусу	134,5	в 2,0 р.	84,3	114,1	58,6	Нарынская область
Ош облусу	114,2	101,6	90,8	118,0	110,7	Ошская область
Талас облусу	109,3	101,9	104,4	104,6	107,8	Таласская область
Чүй облусу	156,1	94,8	81,3	139,0	124,7	Чуйская область
Бишкек ш.	115,5	102,3	69,6	112,8	109,3	г. Бишкек
Ош ш.	110,5	90,3	75,7	61,5	103,5	г. Ош

6.3. Ресторандар, барлар, ашканалар жана даяр тамак-ашты жеткирүү боюнча башка ишканалар тарабынан туристтерге көрсөтүлгөн рыноктук тейлөөлөрдүн көлөмү
Объем рыночных услуг, предоставленных ресторанами, барами, столовыми и другими предприятиями по поставке готовой пищи туристам

Жылдар Годы	Млн. сом Млн. сомов	Пайыз менен В процентах	
		мурунку жылга карата к предыдущему году	2008 карата к 2008
2008	2 408,4	112,1	100,0
2009	2 617,9	105,0	105,0
2010	2 718,7	97,3	102,2
2011	4683,4	113,2	115,7
2012	5199,5	112,3	129,9

6.4. Аймак боюнча ресторандар, барлар, ашканалар жана даяр тамак-ашты жеткирүү боюнча башка ишканалар тарабынан туристтерге көрсөтүлгөн тейлөөлөрдүн көлөмү
(миллион сом)

Объем услуг, предоставленных ресторанами, барами, столовыми и другими предприятиями по поставке готовой пищи туристам по территории
(миллионов сомов)

	2008	2009	2010	2011	2012	
Кыргыз Республикасы	2 408,4	2 617,9	2 718,7	4683,4	5199,5	Кыргызская Республика
Баткен облусу	115,5	136,0	143,8	228,8	242,6	Баткенская область
Жалал-Абад облусу	183,5	228,1	300,7	520,1	605,2	Джалал-Абадская область
Ысык-Көл облусу	122,4	125,4	76,0	118,5	133,8	Иссык-Кульская область
Нарын облусу	7,5	7,5	7,4	15,1	18,0	Нарынская область
Ош облусу	147,7	168,1	169,0	321,1	346,7	Ошская область
Талас облусу	39,3	41,7	46,9	75,4	78,5	Таласская область
Чүй облусу	290,0	307,2	247,5	402,9	433,2	Чуйская область
Бишкек ш.	1 195,4	1 249,2	1 446,9	2444,2	2743,6	г. Бишкек
Ош ш.	307,1	354,7	280,5	557,3	597,8	г. Ош

6.5. Аймак боюнча ресторандар, барлар, ашканалар жана даяр тамак-ашты жеткирүү боюнча башка ишканалар тарабынан туристтерге көрсөтүлгөн рыноктук тейлөөлөрдүн физикалык көлөмүнүн индекси
(мурунку жылга карата пайыз менен)

Индексы физического объема рыночных услуг, предоставленных ресторанами, барами, столовыми и другими предприятиями по поставке готовой пищи туристам по территории
(в процентах к предыдущему году)

	2008	2009	2010	2011	2012	
Кыргыз Республикасы	112,1	105,0	97,3	113,2	112,3	Кыргызская Республика
Баткен облусу	104,5	89,9	89,9	103,0	100,7	Баткенская область
Жалал-Абад облусу	122,8	114,0	122,8	111,1	113,7	Джалал-Абадская область
Ысык-Көл облусу	153,9	101,5	58,9	102,8	119,2	Иссык-Кульская область
Нарын облусу	108,1	100,8	90,1	128,4	119,3	Нарынская область
Ош облусу	106,1	107,0	93,9	123,1	106,4	Ошская область
Талас облусу	104,2	104,1	107,2	105,8	105,8	Таласская область
Чүй облусу	114,7	102,9	72,7	105,7	110,7	Чуйская область
Бишкек ш.	109,4	103,0	110,1	112,4	115,4	г. Бишкек
Ош ш.	110,5	108,6	73,8	128,7	105,7	г. Ош

7. Үй чарбалардын санатордук-ден соолукту чыңдоочу тейлөөлөргө кеткен чыгымдары

Расходы домашних хозяйств на санаторно-оздоровительные услуги

7.1. Үй чарбалардын санатордук-ден соолукту чыңдоочу тейлөөлөргө кеткен чыгымдары

(үй чарбалардын бюджеттерине тандалма изилдөө жүргүзүүнүн жыйынтыктары боюнча; жылына үй чарба мүчөсүнө туура келген орточо чыгымдары)

Денежные расходы домашних хозяйств на санаторно-оздоровительные услуги

(по результатам выборочного обследования бюджетов домашних хозяйств; в среднем на члена домашнего хозяйства в год)

Жылдар Годы	Санатордук-ден соолукту чыңдоочу тейлөөлөр, сом <i>Санаторно-оздоровительные услуги, сомов</i>	Тейлөөлөргө кеткен чыгымдардын жалпы суммасынын ичинен санатордук-ден соолукту чыңдоочу тейлөөлөргө сарпталган чыгымдардын салыштырма салмагы, пайыз менен <i>Удельный вес расходов на санаторно-оздоровительные услуги в общей сумме расходов на услуги, процентов</i>
2007	6,4	0,2
2008	8,4	0,2
2009	11,5	0,2
2010	11,3	0,2
2011	10,5	0,2

8. Туризм үчүн товарларды өндүрүү Производство товаров для туризма

8.1. Өнөр-жай продукциясынын айрым түрлөрүн өндүрүү Производство отдельных видов промышленной продукции

	2008	2009	2010	2011	2012 ²	
	Бардыгы Всего					
«Дастан», "Таганок", примусу, даана.	8 797	800	-	3198	11800	Примус «Дастан», "Таганок", шт.
Эркектердин улуттук костюму, даана.	5 307	5 089	4111	2964	3036	Национальные мужские костюмы, шт.
Улуттук көйнөк, даана.	2 164	2 861	3428	6229	1438	Национальные платья, шт.
Сувенирлер, миң сом ¹	2 645,2	10164,3	9299,8	12297,5	7406,4	Сувениры, тыс. сомов ¹
Калпак, даана.	2 753	18 629	36409	45306	41893	Калпаки, шт.
Улуттук килем, даана.	1 549	1497	1855	1839	2108	Национальные ковры, шт.
Боз үй, даана.	31	11	12	8	3	Юрты, шт.
Шахмат, даана.	756	707	871	355	661	Шахматы, шт.
Спорт бут кийим, миң жуп	-	174,4	-	-	-	Спортивная обувь, тыс. пар

Мурунку жылга карата пайыз менен

В процентах к предыдущему году

«Дастан», "Таганок", примусу жана «Луч» ысыгуучу прибору	76,5	9,1	-	-	369	Примус «Дастан», "Таганок" и нагреватель "Луч»,
Эркектердин улуттук костюму	122,2	95,9	80,7	72,1	102,4	Национальные мужские костюмы
Улуттук көйнөк	127,0	132,2	119,8	181,7	23,1	Национальные платья
Сувенирлер	141,8	384,3	91,5	132,2	60,2	Сувениры
Калпак	17,9	676,7	195,4	124,4	92,5	Калпаки
Улуттук килем	96,2	96,6	123,9	99,1	114,6	Национальные ковры
Боз үй	83,8	35,5	109,1	66,7	37,5	Юрты
Шахмат	39,1	93,5	123,2	40,8	186,2	Шахматы

¹ Калдонулуп жаткан баа менен.

В действующих ценах.

² Алдын ала иштелген маалыматтар.

Данные предварительные

9. Туристтик тейлөөлөрдүн баалары (тарифтери) Цены (тарифы) на туристские услуги

9.1. Товарлардын жана тейлөөлөрдүн айрым түрлөрүнүн керектөө бааларынын (тарифтеринин) индекси

(мурунку жылдын декабрына карата пайыз менен)

Индексы потребительских цен (тарифов) на отдельные виды товаров и услуг (в процентах к декабрю предыдущего года)

	2008	2009	2010	2011	2012	
Мейманкалардын тейлөөлөрү	114,5	107,9	118,6	112,4	107,2	Услуги гостиниц
Туристтик барып-келүүлөр	108,2	107,3	104,3	100,3	101,5	Туристские поездки
Санаториялар, эс алуу үйлөрү	120,4	121,2	102,4	111,7	105,8	Санатории, дома отдыха
Аба транспорту	130,9	112,5	103,6	104,9	99,4	Воздушный транспорт
Темир жол транспорту	104,8	144,1	105,2	111,5	102,8	Железнодорожный транспорт
Шаардык жүргүнчү транспорту	155,2	96,1	109,9	-	-	Городской пассажирский транспорт
Шаардык муниципалдык автобус менен жол жүрүү	-	-	-	103,5	121,2	Проезд в городском муниципальном автобусе
Маршруттук такси менен жол жүрүү	-	-	-	103,0	117,8	Проезд в маршрутном такси
Троллейбус менен жол жүрүү	-	-	-	96,5	137,5	Проезд в троллейбусе
А-80 бензини	92,4	124,9	128,9	98,8	95,3	Бензин А-80
Шаар аралык телефон байланышы	131,3	92,4	99,6	100,0	100,0	Междугородная телефонная связь
Ашканада түшкү тамактануу	114,4	109,1	133,6	119,7	118,6	Обед в столовой
Ресторанда түшкү тамактануу	151,7	107,2	104,7	109,5	113,0	Обед в ресторане
Кино	173,1	167,9	100,8	123,4	107,3	Кино
Театр	142,2	101,5	100,8	105,0	141,4	Театры
Фотографтын тейлөөсү	84,9	95,9	124,1	115,9	111,6	Услуги фотографа

9.2. Тейлөөлөрдүн айрым түрлөрүнүн орточо керектөө баалары (тарифтери)

(жылдын аягына карата, сом)

Средние потребительские цены (тарифы) на отдельные виды услуг (на конец года; сомов)

	2008	2009	2010	2011	2012	
Мейманканада жашоо (бир адамга суткасына)	829,29	897,22	970,95	1028,76	1756,53	Проживание в гостинице (за сутки с человека)
Санаториялар, эс алуу үйлөрү (бир адамга 1 күнгө)	514,01	628,48	631,63	759,15	1197,61	Санатории, дома отдыха (за 1 день с человека)
Шаар тегериндеги автобус (1 жолу ташылган адамга, 35 км эсептегенде)	33,31	32,24	31,22	32,90	35,12	Пригородный автобус (за 1 поездку с человека в расчете на 35 км)
Самолеттун Москвага чейин учуунун баасы (жолдун 1000 км эсептегенде)	3621,03	4086,26	4022,74	4076,46	4155,25	Самолет, стоимость полета до Москвы (в расчете на 1000 км пути)
Алыска жүрүүчү поезд, купе-вагондо Москвага чейин жол кире (жолдун 1000 км эсептегенде)	2134,10	3229,49	3414,19	3627,67	3828,76	Поезд дальнего следования, стоимость проезда до Москвы в купейном вагоне (в расчете на 1000 км пути)
Такси (шаар ичинде 5 км аралыкка)	73,69	72,71	88,27	106,49	102,88	Такси (на расстояние 5 км в городе)
Шаардык жүргүнчү транспорту (1 жолку баруу)	6,29	5,87	6,47	-	-	Городской пассажирский транспорт (за 1 поездку)
Шаардык муниципалдык автобус менен жол жүрүү (1 жолку баруу)	-	-	5,80	5,91	7,49	Проезд в городском муниципальном автобусе (за 1 поездку)
Маршруттук такси менен жол жүрүү (1 жолку баруу)	-	-	7,54	7,76	9,17	Проезд в маршрутном такси автобусе (за 1 поездку)

уландысы						продолжение
	2008	2009	2010	2011	2012	
Троллейбус менен жол жүрүү (1 жолку баруу)	-	-	4,96	4,78	7,21	<i>Проезд в троллейбусе</i>
A-80 бензини (1 литр)	21,49	26,84	34,69	34,25	32,59	<i>автобусе (за 1 поездку)</i>
Облус ичиндеги шаар аралык телефон байланышы (1 мүнөт)	3,72	3,44	3,42	3,42	3,42	<i>Бензин А-80 (за 1 литр)</i>
Ашканада тамактануу, комплекстүү түшкү тамак (1 адамга)	72,66	79,47	99,44	116,91	134,05	<i>Междугородная телефонная связь внутри области (за 1 минуту)</i>
Кино (1 билет)	67,79	123,8	139,73	166,84	167,77	<i>Питание в столовой, комплексный обед (на 1 человека)</i>
Театр (1 билет)	57,18	58,07	58,89	59,90	96,72	<i>Кино (за 1 билет)</i>
Сүрөттөрдү басып чыгаруу (документтер үчүн сүрөттүн 4 даанасы)	68,46	62,33	75,11	79,30	88,11	<i>Театр (за 1 билет)</i>
						<i>Печать фотографий (фотографии для документов за 4 штуки)</i>

9.3. Аймак боюнча туризм чөйрөсүндөгү товарлардын жана тейлөөлөрдүн айрым түрлөрүнүн керектөө бааларынын (тарифтеринин) индекси

(мурунку жылдын декабрына карата пайыз менен)

Индексы потребительских цен (тарифов) на отдельные виды товаров и услуг в сфере туризма по территории

(в процентах к декабрю предыдущего года)

	2008	2009	2010	2011	2012	
Баткен облусу						
Мейманканалардын тейлөөлөрү	100,0	133,3	200,0	175,0	114,3	<i>Услуги гостиниц</i>
Шаардык жүргүнчү транспорту	140,0	85,7	116,7	-	-	<i>Городской пассажирский транспорт</i>
Шаардык муниципалдык автобус менен жол жүрүү	-	-	-	100,0	100,0	<i>Проезд в городском муниципальном автобусе</i>
Маршрутдук такси менен жол жүрүү	-	-	-	114,3	112,5	<i>Проезд в маршрутном такси</i>
Троллейбус менен жол жүрүү	-	-	-	100,0	100,0	<i>Проезд в троллейбусе</i>
A-80 бензини	93,9	106,7	126,8	108,7	90,0	<i>Бензин А-80</i>
Шаар аралык телефон байланышы	131,3	92,4	99,6	100,0	100,0	<i>Междугородная телефонная связь</i>
Ашканадагы түшкү тамактануу	125,0	100,0	173,3	138,5	100,0	<i>Обед в столовой</i>
Кино	100,0	150,0	133,3	100,0	100,0	<i>Кино</i>
Фотографтын тейлөөсү	131,8	127,6	108,1	100,0	95,0	<i>Услуги фотографа</i>
Жалал-Абад облусу						
Мейманканалардын тейлөөлөрү	100,0	100,0	100,0	153,5	129,0	<i>Услуги гостиниц</i>
Санаториялар, эс алуу үйлөрү	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	<i>Санатории, дома отдыха</i>
Аба транспорту	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	<i>Воздушный транспорт</i>
Шаардык жүргүнчү транспорту	140,0	85,7	116,7	-	--	<i>Городской пассажирский транспорт</i>
Шаардык муниципалдык автобус менен жол жүрүү	-	-	-	100,0	120,0	<i>Проезд в городском муниципальном автобусе</i>
Маршрутдук такси менен жол жүрүү	-	-	-	100,0	114,3	<i>Проезд в маршрутном такси</i>
Троллейбус менен жол жүрүү	-	-	-	100,0	100,0	<i>Проезд в троллейбусе</i>
A-80 бензини	93,4	122,4	130,9	103,2	90,6	<i>Бензин А-80</i>
Шаар аралык телефон байланышы	131,3	92,4	99,6	100,0	100,0	<i>Междугородная телефонная связь</i>
Ашканада түшкү тамактануу	117,7	100,0	100,0	240,0	108,3	<i>Обед в столовой</i>
Ресторанда түшкү тамактануу	100,0	100,0	100,0	130,0	113,7	<i>Обед в ресторане</i>
Кино	200,0	180,0	100,0	100,0	100,0	<i>Кино</i>
Театр	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	<i>Театры</i>
Фотографтын тейлөөсү	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	<i>Услуги фотографа</i>

	2008	2009	2010	2011	2012	
Ысык-Көл облусу						
Мейманканалардын тейлөөлөрү	112,5	100,0	66,7	133,3	125,0	Услуги гостиниц
Санаториялар, эс алуу үйлөрү	146,6	107,6	103,2	106,8	109,6	Санатории, дома отдыха
Аба транспорту	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Воздушный транспорт
Шаардык жүргүнчү транспорту	160,0	62,5	140,0	-	-	Городской пассажирский транспорт
Шаардык муниципалдык автобус менен жол жүрүү	-	-	-	100,0	100,0	Проезд в городском муниципальном автобусе
Маршрутдук такси менен жол жүрүү	-	-	-	100,0	100,0	Проезд в маршрутном такси
Троллейбус менен жол жүрүү	-	-	-	100,0	100,0	Проезд в троллейбусе
А-80 бензини	90,5	122,5	127,9	99,7	97,1	Бензин А-80
Шаар аралык телефон байланышы	131,3	92,4	99,6	100,0	100,0	Междугородная телефонная связь
Ашканада түшкү тамактануу	111,6	102,6	104,9	128,7	115,4	Обед в столовой
Ресторанда түшкү тамактануу	133,3	106,3	100,0	105,2	118,0	Обед в ресторане
Театр	100,0	150,0	100,0	166,7	130,0	Театры
Фотографтын тейлөөсү	100,0	109,1	100,0	100,0	108,3	Услуги фотографа
Нарын облусу						
Мейманканалардын тейлөөлөрү	120,3	118,2	157,1	163,6	133,3	Услуги гостиниц
Санаториялар, эс алуу үйлөрү	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Санатории, дома отдыха
Шаардык жүргүнчү транспорту	100,0	100,0	112,5	-	-	Городской пассажирский транспорт
Шаардык муниципалдык автобус менен жол жүрүү	-	-	-	100,0	100,0	Проезд в городском муниципальном автобусе
Маршрутдук такси менен жол жүрүү	-	-	-	100,0	100,0	Проезд в маршрутном такси
Троллейбус менен жол жүрүү	-	-	-	100,0	100,0	Проезд в троллейбусе
А-80 бензини	97,6	115,9	123,1	99,3	95,4	Бензин А-80
Шаар аралык телефон байланышы	131,3	92,4	99,6	100,0	100,0	Междугородная телефонная связь
Ашканада түшкү тамактануу	100,0	100,0	189,7	150,0	145,5	Обед в столовой
Ресторанда түшкү тамактануу	121,2	100,0	146,7	131,8	107,3	Обед в ресторане
Кино	100,0	100,0	100,0	100,0	125,0	Кино
Театр	100,0	116,7	142,9	100,0	100,0	Театры
Фотографтын тейлөөсү	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Услуги фотографа
Ош облусу						
Мейманканалардын тейлөөлөрү	120,1	104,6	155,6	114,0	100,0	Услуги гостиниц
Санаториялар, эс алуу үйлөрү	120,0	118,1	117,6	100,0	135,0	Санатории, дома отдыха
Аба транспорту	105,0	104,4	97,0	106,0	99,5	Воздушный транспорт
Шаардык жүргүнчү транспорту	138,9	76,0	134,8	-	-	Городской пассажирский транспорт
Шаардык муниципалдык автобус менен жол жүрүү	-	-	-	120,0	100,0	Проезд в городском муниципальном автобусе
Маршрутдук такси менен жол жүрүү	-	-	-	114,3	100,0	Проезд в маршрутном такси
Троллейбус менен жол жүрүү	-	-	-	80,0	100,0	Проезд в троллейбусе
А-80 бензини	90,3	125,7	127,5	101,5	92,1	Бензин А-80
Шаар аралык телефон байланышы	131,3	92,4	99,6	100,0	100,0	Междугородная телефонная связь
Ашканада түшкү тамактануу	115,0	100,0	121,7	114,3	133,3	Обед в столовой
Ресторанда түшкү тамактануу	124,0	107,5	110,0	102,7	129,8	Обед в ресторане
Кино	100,0	100,0	100,0	100,0	150,0	Кино
Театр	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Театры
Фотографтын тейлөөсү	117,2	100,0	100,0	222,2	110,0	Услуги фотографа

	2008	2009	2010	2011	2012	
Талас облусу						
Мейманканалардын тейлөөлөрү	140,0	100,0	100,0	142,9	100,0	Услуги гостиниц
Санаториялар, эс алуу үйлөрү	115,4	100,0	100,0	152,6	100,0	Санатории, дома отдыха
Аба транспорту	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Воздушный транспорт
Шаардык жүргүнчү транспорту	125,0	100,0	120,0	-	-	Городской пассажирский транспорт
Шаардык муниципалдык автобус менен жол жүрүү	-	-	-	100,0	100,0	Проезд в городском муниципальном автобусе
Маршрутдук такси менен жол жүрүү	-	-	-	100,0	133,3	Проезд в маршрутном такси
Троллейбус менен жол жүрүү	-	-	-	100,0	100,0	Проезд в троллейбусе
А-80 бензини	95,7	116,8	123,6	101,0	100,8	Бензин А-80
Ашканада түшкү тамактануу	127,5	128,6	115,1	136,3	109,8	Обед в столовой
Ресторанда түшкү тамактануу	113,1	111,8	110,0	124,2	105,6	Обед в ресторане
Кино	200,0	125,0	120,0	166,7	200,0	Кино
Фотографтын тейлөөсү	106,9	95,6	108,7	140,0	114,3	Услуги фотографа
Чүй облусу						
Мейманканалардын тейлөөлөрү	100,0	127,4	103,0	102,7	112,5	Услуги гостиниц
Санаториялар, эс алуу үйлөрү	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Санатории, дома отдыха
Темир жол транспорту	110,1	137,3	110,3	107,7	94,3	Железнодорожный транспорт
Шаардык жүргүнчү транспорту	140,0	71,4	140,0	-	-	Городской пассажирский транспорт
Шаардык муниципалдык автобус менен жол жүрүү	-	-	-	100,0	100,0	Проезд в городском муниципальном автобусе
Маршрутдук такси менен жол жүрүү	-	-	-	100,0	114,3	Проезд в маршрутном такси
Троллейбус менен жол жүрүү	-	-	-	100,0	100,0	Проезд в троллейбусе
А-80 бензини	89,0	121,9	130,1	99,2	97,9	Бензин А-80
Шаар аралык телефон байланышы	131,3	92,4	99,6	100,0	100,0	Междугородная телефонная связь
Ашканада түшкү тамактануу	100,0	104,4	144,3	102,5	107,9	Обед в столовой
Ресторанда түшкү тамактануу	116,7	109,5	129,0	110,8	112,7	Обед в ресторане
Кино	166,7	100,0	100,0	100,0	100,0	Кино
Фотографтын тейлөөсү	100,0	120,0	125,0	100,0	100,0	Услуги фотографа
Бишкек шаары						
Мейманканалардын тейлөөлөрү	117,3	106,7	110,8	99,7	101,1	Услуги гостиниц
Санаториялар, эс алуу үйлөрү	123,4	128,2	100,0	118,3	101,9	Санатории, дома отдыха
Аба транспорту	149,3	117,0	105,2	105,9	99,5	Воздушный транспорт
Темир жол транспорту	104,3	144,8	104,7	111,8	102,8	Железнодорожный транспорт
Шаардык жүргүнчү транспорту	163,6	105,6	100,0	-	-	Городской пассажирский транспорт
Шаардык муниципалдык автобус менен жол жүрүү	-	-	-	100,0	133,3	Проезд в городском муниципальном автобусе
Маршрутдук такси менен жол жүрүү	-	-	-	100,0	125,0	Проезд в маршрутном такси
Троллейбус менен жол жүрүү	-	-	-	100,0	160,0	Проезд в троллейбусе
А-80 бензини	92,9	127,1	129,3	96,8	96,4	Бензин А-80
Шаар аралык телефон байланышы	131,3	92,4	99,6	100,0	100,0	Междугородная телефонная связь
Ашканада түшкү тамактануу	116,7	114,3	137,5	109,5	120,2	Обед в столовой
Ресторанда түшкү тамактануу	166,7	107,5	100,0	107,0	108,6	Обед в ресторане
Кино	200,0	187,5	100,0	133,3	100,0	Кино
Театр	166,7	100,0	100,0	100,0	166,7	Театры
Фотографтын тейлөөсү	65,0	76,9	150,0	100,0	116,7	Услуги фотографа

10. Туристтик чөйрөдөгү финансы Финансы туристской сферы

10.1. Мейманканалардын чарбалык финансылык көрсөткүчтөрү

(миллион сом)

Финансовые показатели гостиничных хозяйств

(миллионов сомов)

	2008	2009	2010	2011	2012	
Продукцияны (жумушту, тейлөөнү) сатып өткөрүүдөн түшкөн акча (дүң киреше)	876,1	998,5	904,9	1135,9	1 322,2	Выручка (валовой доход) от реализации продукции (работ, услуг)
Баланстык пайда (чыгыша (-))	-81,3	-151,9	-257,8	88,3	41,1	Балансовая прибыль (убыток (-))
Пайда	24,5	20,4	19,9	127,0	134,9	Прибыль
Чыгаша	105,8	172,4	277,7	38,8	93,8	Убытки
Продукцияны (жумушту, тейлөөнү) өндүрүүгө жана сатып өткөрүүгө кеткен чыгымдар	745,8	915,9	920,3	938,8	1 085,0	Расходы на производство и реализацию продукции (работ, услуг)
Дебитордук карыз	406,3	473,7	513,1	498,2	546,2	Дебиторская задолженность
Мөөнөтү өткөн дебитордук карыз	2,0	1,4	2,0	0,6	1,2	Просроченная дебиторская задолженность
Кредитордук карыз	321,2	759,6	613,6	294,9	416,3	Кредиторская задолженность
Мөөнөтү өткөн кредитордук карыз	3,8	0,3	2,4	0,3	1,4	Просроченная кредиторская задолженность
Отчет берген ишканалардын саны	76	86	96	97	102	Количество отчитавшихся предприятий
Пайда алган ишканалардын саны	24	35	31	48	43	Количество прибыльных предприятий
Чыгашалуу ишканалардын саны	34	32	44	29	36	Количество убыточных предприятий
Ишканалардын жалпы санында пайда алган ишканалардын салыштырма салмагы, пайыз	31,6	40,7	32,3	49,5	42,2	Удельный вес прибыльных предприятий в общем числе предприятий, процентов
Ишканалардын жалпы санында чыгашалуу ишканалардын салыштырма салмагы, пайыз	44,7	37,2	45,8	29,9	35,3	Удельный вес убыточных предприятий в общем числе предприятий, процентов
Калдыгы чыгарылган финансылык жыйынтык, мурунку жылга карата пайыз менен	-	в 1,9р.	в 1,7р	-	46,5	Сальдированный финансовый результат, в процентах к предыдущему году

10.2. Туризм жана эс алуу мекемелеринин чарбалык көрсөткүчтөрү

(миллион сом)

Финансовые показатели организаций отдыха и туризма

(миллионов сомов)

	2008	2009	2010	2011	2012	
Продукцияны (жумушту, тейлөөнү) сатып өткөрүүдөн түшкөн акча (дүң киреше)	450,0	573,5	522,8	698,3	1 010,4	Выручка (валовой доход) от реализации продукции (работ, услуг)
Баланстык пайда (чыгыша (-))	-13,9	58,3	32,2	91,8	110,4	Балансовая прибыль (убыток (-))
Пайда	56,5	93,0	97,1	115,1	149,2	Прибыль
Чыгаша	70,4	34,7	64,9	23,3	38,8	Убытки
Продукцияны (жумушту, тейлөөнү) өндүрүүгө жана сатып өткөрүүгө кеткен чыгымдар	422,9	525,1	458,7	569,7	835,8	Расходы на производство и реализацию продукции (работ, услуг)
Дебитордук карыз	910,4	926,7	888,0	863,8	945,9	Дебиторская задолженность
Мөөнөтү өткөн дебитордук карыз	4,3	2,4	2,2	2,3	2,3	Просроченная дебиторская задолженность
Кредитордук карыз	233,0	267,3	242,7	294,6	420,5	Кредиторская задолженность
Мөөнөтү өткөн кредитордук карыз	5,0	0,6	0,7	0,7	6,7	Просроченная кредиторская задолженность

уландысы	продолжение					
	2008	2009	2010	2011	2012	
Отчет берген ишканалардын саны	326	311	314	309	345	<i>Количество отчитавшихся предприятий</i>
Пайда алган ишканалардын саны	86	103	93	126	123	<i>Количество прибыльных предприятий</i>
Чыгашалуу ишканалардын саны	130	123	128	98	112	<i>Количество убыточных предприятий</i>
Ишканалардын жалпы санында пайда алган ишканалардын салыштырма салмагы, пайыз	26,4	33,1	29,6	40,8	35,7	<i>Удельный вес прибыльных предприятий в общем числе предприятий, процентов</i>
Ишканалардын жалпы санында чыгашалуу ишканалардын салыштырма салмагы, пайыз	39,9	39,5	40,8	31,7	32,5	<i>Удельный вес убыточных предприятий в общем числе предприятий, процентов</i>
Калдыгы чыгарылган финансылык жыйынтык, мурунку жылга карата пайыз менен	-	-	55,2	в 2,9р.	120,3	<i>Сальдированный финансовый результат, в процентах к предыдущему году</i>

10.3. Территориялар боюнча мейманканалардын чарбалык түшкөн акчасы (дүң киреше)

(миллион сом)

Выручка (валовой доход) гостиничных хозяйств по территории

(миллионов сомов)

	2008	2009	2010	2011	2012	
Кыргыз Республикасы	876,1	998,5	904,9	1 135,9	1 322,2	Кыргызская Республика
Баткен облусу	0,4	0,4	0,4	0,5	0,6	<i>Баткенская область</i>
Жалал-Абад облусу	7,2	9,0	5,6	11,4	10,6	<i>Джалал-Абадская область</i>
Ысык-Көл облусу	195,8	217,9	178,3	214,5	276,7	<i>Иссык-Кульская область</i>
Нарын облусу	2,2	2,6	2,2	2,8	2,8	<i>Нарынская область</i>
Ош облусу	0,0	0,2	0,4	0,8	1,6	<i>Ошская область</i>
Талас облусу	0,3	0,5	0,4	0,7	1,2	<i>Таласская область</i>
Чүй облусу	-	-	0,2	0,8	4,6	<i>Чуйская область</i>
Бишкек ш.	662,7	758,4	708,0	894,3	1 001,1	<i>г. Бишкек</i>
Ош ш.	7,5	9,6	9,3	10,1	23,0	<i>г. Ош</i>

10.4. Аймак боюнча эс алуу жана туризм уюмдарына түшкөн акча (дүң киреше)

(миллион сом)

Выручка (валовой доход) организаций отдыха и туризма по территории

(миллионов сомов)

	2008	2009	2010	2011	2012	
Кыргыз Республикасы	450,0	573,5	522,8	698,3	1 010,4	Кыргызская Республика
Баткен облусу	...	...	0,6	0,9	...	<i>Баткенская область</i>
Жалал-Абад облусу	61,8	51,9	23,1	42,4	50,5	<i>Джалал-Абадская область</i>
Ысык-Көл облусу	78,4	145,6	125,6	216,8	298,4	<i>Иссык-Кульская область</i>
Нарын облусу	3,7	3,0	4,4	1,7	3,4	<i>Нарынская область</i>
Ош облусу	13,9	16,6	9,6	7,3	10,1	<i>Ошская область</i>
Талас облусу	0,4	0,1	0,2	0,3	0,6	<i>Таласская область</i>
Чүй облусу	37,4	48,9	41,5	59,1	83,6	<i>Чуйская область</i>
Бишкек ш.	226,6	275,1	301,6	349,6	453,3	<i>г. Бишкек</i>
Ош ш.	27,8	32,2	16,3	20,1	110,5	<i>г. Ош</i>

10.5. Туризмди камсыздандыруу

(миллион сом)

Страхование туризма

(миллионов сомов)

	2008	2009	2010	2011	2012	
Камсыздандыруу суммасы - бардыгы	83 587,4	113 452,2	154 800,6	107 515,6	201 312,8	Страховая сумма - всего
анын ичинен: туризм	15 984,1	15 536,3	14 225,2	19 551,3	26 307,6	в том числе: туризма
Камсыздандыруу салымдарынын түшүшү	191,1	426,0	477,2	292,9	337,8	Поступление страховых взносов
анын ичинен: туризм	9,7	9,3	9,2	13,0	14,2	в том числе: туризма
Камсыздандыруу төлөмдөр	14,9	20,5	17,7	31,0	38,0	Страховые выплаты
анын ичинен: туризм	1,0	0,7	0,5	0,7	1,7	в том числе: туризма

Маалымдоо:	2008	2009	2010	2011	2012	Справочно:
Камсыздандыруу компанияларынын саны	17	18	18	18	19	Количество страховых компаний
Түзүлгөн келишимдердин саны - бардыгы, бирдик	341 229	255 795	245 963	178 785	137 077	Количество заключенных договоров – всего, единиц
Туризмди камсыздандыруу боюнча түзүлгөн келишимдердин саны - бардыгы, бирдик	12 442	8 343	8 252	11 219	14 389	Количество заключенных договоров страхования туризма – всего, единиц
Туризм боюнча камсыздандыруу иреттеринин саны, бирдик	72	65	55	56	66	Число страховых случаев по туризму, единиц

11. Туризм чөйрөсүнө сарпталган инвестициялар

Инвестиции в сферу туризма

11.1. Өлкөлөр боюнча, туризм чөйрөсүнө тике чет өлкөлүк инвестициялардын түшүшү¹

(АКШнын миң доллары)

Поступление прямых иностранных инвестиций в сферу туризма по странам¹

(тысяч долларов США)

	2008	2009	2010	2011	2012 ²	
Эс алуу жана туризм анын ичинде:	19 962,7	27 158,8	21 249,8	43 779,7	6 948,5	<i>Отдых и туризм</i>
КМШдан тышкаркы өлкөлөрдөн	4 978,0	21 260,1	21 249,1	43 721,0	5 917,9	<i>в том числе из:</i>
Бельгия	-	-	6,7	6,7	16,9	<i>Стран вне СНГ</i>
Виргин аралдары, Британиялык	1,9	-	850,4	2432,6	363,0	<i>Бельгия</i>
Германия	63,0	-	163,0	4,0	104,7	<i>Виргинские острова, Британские</i>
Израиль	-	581,8	-	-	-	<i>Германия</i>
Иран	2,6	2 625,0	-	-	-	<i>Израиль</i>
Кипр	-	-	-	99,4	-	<i>Иран</i>
Кытай	0,0	656,7	12 000,0	13 596,1	165,0	<i>Кипр</i>
Литва	-	0,6	-	-	-	<i>Китай</i>
Бириккен Араб Эмираттары	193,5	418,7	87,2	23 213,4	3 435,9	<i>Литва</i>
Пакистан	-	0,6	4,8	-	-	<i>Объединенные Арабские Эмираты</i>
Бириккен Падышалык	430,1	-	-	-	-	<i>Пакистан</i>
Корея, Республикасы	-	106,6	70,5	80,2	74,9	<i>Соединенное Королевство</i>
Кошмо Штаттар	4 286,9	16 870,1	8 066,5	4 288,5	1 757,2	<i>Корея, Республика</i>
Түркия	-	-	-	0,1	0,3	<i>Соединенные Штаты</i>
КМШ өлкөлөрү	14 984,7	5 898,7	0,7	58,8	1 030,6	<i>Турция</i>
Азербайджан	-	-	-	-	39,9	<i>Стран СНГ</i>
Армения	40,6	69,1	-	-	-	<i>Азербайджан</i>
Беларусь	-	-	-	-	-	<i>Армения</i>
Казакстан	14 449,9	4 994,1	0,5	9,3	-	<i>Беларусь</i>
Россия Федерациясы	494,2	835,5	0,2	49,5	990,7	<i>Казакстан</i>
Өзбекстан	-	-	-	-	-	<i>Российская Федерация</i>
Украина	-	-	-	-	-	<i>Узбекстан</i>
						<i>Украина</i>

¹ Кетүү агымын эсептебегенде.
Без учета оттока.

11.2. Туризм чөйрөсүндөгү негизги капиталга инвестициялар

(иш жүзүндөгү нарк менен; миллион сом)

Инвестиции в основной капитал в сфере туризма

(по фактической стоимости; миллионов сомов)

	2008	2009	2010	2011	2012 ²	
Негизги фонддорду ишке киргизүү	1 217,0	4 590,1	3 426,7	2 273,1	1 502,9	<i>Введено основных фондов</i>
Негизги капиталга инвестициялар анын ичинде:	3 989,7	6 165,7	6 951,7	10 004,2	8 472,7	<i>Инвестиции в основной капитал</i>
подряддык иштер көлөмү жабдуулар, инструменттер, инвентарлар	3 333,8	5 639,6	5 941,2	9 328,1	7 892,6	<i>из них: объем подрядных работ</i>
	369,4	226,5	285,8	416,1	52,5	<i>оборудование, инструмент, инвентарь</i>

² Маалыматтар алдын ала берилди.
Данные предварительные.

12. Туристтик ресурстар Туристские ресурсы

12.1. Аймак боюнча маданият жана искусство мекемелери (бирдик) Учреждения культуры и искусства по территории (единиц)

	2008	2009	2010	2011	2012	
Кыргыз Республикасы						Кыргызская Республика
профессионалдык театрлар	20	21	22	23	22	профессиональные театры
музейлер	62	63	63	64	65	музеи
цирктер	1	1	1	1	1	цирки
Баткен облусу						Баткенская область
профессионалдык театрлар	1	1	1	1	1	профессиональные театры
музейлер	3	3	3	3	3	музеи
Жалал-Абад облусу						Джалал-Абадская область
профессионалдык театрлар	4	4	4	4	4	профессиональные театры
музейлер	12	12	13	13	12	музеи
Ысык-Көл облусу						Иссык-Кульская область
профессионалдык театрлар	1	1	1	1	1	профессиональные театры
музейлер	6	6	6	6	7	музеи
Нарын облусу						Нарынская область
профессионалдык театрлар	2	2	2	2	2	профессиональные театры
музейлер	6	6	6	7	7	музеи
Ош облусу						Ошская область
профессионалдык театрлар	1	1	1	1	1	профессиональные театры
музейлер	5	5	5	5	5	музеи
Талас облусу						Таласская область
профессионалдык театрлар	-	-	1	1	1	профессиональные театры
музейлер	4	4	4	4	4	музеи
Чүй облусу						Чуйская область
музейлер	4	6	6	6	7	музеи
Бишкек ш.						г. Бишкек
профессионалдык театрлар	8	8	9	10	9	профессиональные театры
музейлер	19	18	17	17	17	музеи
цирктер	1	1	1	1	1	цирки
Ош ш.						г. Ош
профессионалдык театрлар	3	3	3	3	3	профессиональные театры
музейлер	3	3	3	3	3	музеи

12.2. Профессионалдык театрлар

(бирдик)

Профессиональные театры

(единиц)

	2008	2009	2010	2011	2012	
Профессионалдык театрлардын саны - бардыгы	20	21	22	23	22	Число профессиональных театров - всего
<i>анын ичинде:</i>						<i>из них:</i>
жаш көрүүчүлөр театры	1	1	1	1	1	театр юного зрителя
курчак театры	2	2	2	2	2	кукольные театры
Көрүү залдарындагы орундар	8 178	8 530	8 302	8009	7896	Число мест в зрительных залах
Өткөрүлгөн иш чаралардын саны (оюн, концерт, чыгармачыл кече ж.б.)	1 189	1 312	1143	1368	1561	Число проведенных мероприятий (спектаклей, концертов, творческих вечеров и т.п.)
Көрүүчүлөрдүн саны:						Численность зрителей:
бардыгы, миң адам	230	230	168	172	355	всего, тыс. человек
калктын 1000ине	44	43	31	31	63	на 1000 населения

12.3. Цирктер

(жылдын аягына карата)

Цирки

(на конец года)

	2008	2009	2010	2011	2012	
Цирктер - бардыгы	1	1	1	1	1	Цирки - всего
Көрсөтүүлөрдүн саны	4	41	44	117	120	Число представлений
Көрүүчүлөрдүн саны, миң адам	7,5	51,0	47,8	143,3	200,0	Численность зрителей, тыс. человек

¹2009-ж. тартып алыскы жана жакынкы өлкөлөрдүн цирк топторунун оюндарын кошкондо.
С 2009г. включая представления цирковыми группами дальнего и ближнего зарубежья

12.4. Музейлер

(жылдын аягына карата)

Музеи

(на конец года)

	2008	2009	2010	2011	2012	
Музейлердин саны (филиалдары кошо) – бардыгы	62	63	63	64	65	Число музеев (включая филиалы) – всего
<i>анын ичинде:</i>						<i>в том числе:</i>
искусство таануу жана адабият	6	5	5	5	5	искусствоведческие и литературные
тарых	12	13	13	13	12	исторические
мемориалдык	19	21	21	21	22	мемориальные
табигый илимий	3	3	3	3	3	естественнонаучные
край тануу	20	19	19	19	20	краеведческие
тармактык жана башкалар	2	2	2	3	3	отраслевые и прочие
Экспонаттардын саны, миң анын ичинен отчеттук жылдын ичинде көргөзмөгө коюлганы	202,6	187,1	189,6	193,3	186,6	Число экспонатов, тыс. из них экспонировалось в течение отчетного года
Өткөрүлгөн экскурсиялардын саны	64,4	65,8	67,3	69,3	67,2	Число проведенных экскурсий
Музейлерге баруу иреттеринин саны:						Число посетителей музеев:
бардыгы, миң	561	597	470	541	543	всего, тыс.
калктын 1000ине	107	112	89	98	100	на 1000 населения

12.5. Кинотеатрлар

(жылдын аягына карата)

Кинотеатры

(на конец года)

	2008	2009	2010	2011	2012	
Кинотеатрлардын саны - бардыгы	50	22	27	32	34	Число кинотеатров - всего
<i>анын ичинде:</i>						<i>в том числе:</i>
айыл жерлеринде	17	2	2	5	7	<i>в сельской местности</i>
Көрүү залдарындагы орундардын саны - бардыгы	16 220	9 503	96 57	11479	11119	Число мест в зрительных залах - всего
Киносеанстарга кирүүлөрдүн саны, миң	154	204	391	437	503	Число посещений киносеансов, тыс.
<i>анын ичинде:</i>						<i>в том числе:</i>
айыл жерлеринде	7	11	8	19	22	<i>в сельской местности</i>
Киносеанстарга кирүүлөрдүн бир тургунга эсептегендеги орточо саны	0,03	0,04	0,07	0,08	0,09	Число посещений киносеансов в среднем на одного жителя
<i>анын ичинде:</i>						<i>в том числе:</i>
айыл жерлеринде	0,002	0,003	0,003	0,005	0,006	<i>в сельской местности</i>

12.6. Концерттик уюмдар

(жылдын аягына карата)

Концертные организации

(на конец года)

	2008	2009	2010	2011	2012	
Концерттик уюмдардын саны - бардыгы	6	6	5	7	6	Число концертных организаций - всего
<i>анын ичинен:</i>						<i>из них:</i>
филармонияда	3	3	3	4	4	<i>филармонии</i>
Өзүнүн аймагында өткөрүлгөн концерттердин саны	389	490	233	249	346	Число концертов, проведенных на своей территории
<i>анын ичинен:</i>						<i>из них:</i>
Филармониялык	260	371	109	104	181	<i>филармонических</i>
эстрадалык	88	97	108	142	148	<i>эстрадных</i>
Өлкөнүн аймагында өткөрүлгөн концерттердеги көрүүчүлөрдүн саны, миң адам	259	347	142	179	235,0	Численность зрителей на концертах, проведенных на территории страны, тыс. человек
<i>анын ичинен концерттерде :</i>						<i>из них</i>
филармониялык	206	271	75	68	112,7	<i>на концертах:</i>
эстрадалык	46	68	61	108	118,6	<i>филармонических эстрадных</i>

12.7. Улуттук жаратылыш парктар жана коруктар

Национальные природные парки и заповедники

	2008	2009	2010	2011	2012	
Улуттук жаратылыш парктарынын саны, бирдик	8	8	9	9	9	Число природных национальных парков, единиц
Алардын аянты, миң га	264,4	264,4	304,4	304,5	304,5	<i>Их площадь, тыс. га</i>
Коруктардын саны, бирдик	9	10	10	10	10	Число заповедников, единиц
Алардын аянты, миң га	508,9	508,3	503,8	503,9	591,1	<i>Их площадь, тыс. га</i>

12.8. 2010-ж. коруктардын жана улуттук жаратылыш парктардын жайгашышы жана негизги мүнөздөмөлөрү
Размещение и основные характеристики заповедников и природных национальных парков в 2012г.

	Жалпы аянт, миң га <i>Общая площадь, тыс. га</i>	Корголуучу түрлөрүнүн саны, миң <i>Число охраняемых видов, тыс.</i>			
		жырткычтар <i>зверей</i>	канаттуулар <i>птиц</i>	өсүмдүктөр <i>растений</i>	
Коруктар					Заповедники
Беш-Арал (Жалал-Абад облусу)	86,8	224	150	900	<i>Беш-Аральский (Джалал-Абадская область)</i>
Ысык-Көл (Ысык-Көл облусу)	19,0	24	260	232	<i>Иссык-Кульский (Иссык-Кульская область)</i>
Каратал-Жапырык (Нарын облусу)	36,5	27	136	420	<i>Каратал-Жапырыкский (Нарынская область)</i>
Кулуната (Ош облусу)	27,4	92	97	114	<i>Кулунатинский (Ошская область)</i>
Нарын (Нарын облусу)	91,0	26	100	500	<i>Нарынский (Нарынская область)</i>
Сары-Челек (Жалал-Абад облусу)	23,8	34	175	912	<i>Сары-Челекский (Джалал-Абадская область)</i>
Сарычат-Эрташ (Ысык-Көл облусу)	130,1	24	56	120	<i>Сарычат-Эрташский (Иссык-Кульская область)</i>
Падышата (Жалал-Абад облусу)	30,6	31	85	955	<i>Падышатинский (Джалал-Абадская область)</i>
Карабуура (Талас облусу)	59,1	31	85	126	<i>Карабууринский (Таласская область)</i>
Сурматаш (Баткен облусу)	6,6	17	37	256	<i>Сурматашский (Баткенская область)</i>
Жаратылыш парктары					Природные парки
"Ала-Арча" (Чүй облусу)	21,1	43	160	800	<i>"Ала-Арча" (Чуйская область)</i>
"Беш-Таш" (Талас облусу)	13,7	27	-	87	<i>"Беш-Таш" (Таласская область)</i>
"Кара-Шоро" (Ош облусу)	14,3	20	32	25	<i>"Кара-Шоро" (Ошская область)</i>
"Каракол" (Ысык-Көл облусу)	38,2	15	11	231	<i>"Каракол" (Иссык-Кульская область)</i>
"Кыргыз-Ата" (Ош облусу)	11,2	14	28	221	<i>"Кыргыз-Ата" (Ошская область)</i>
"Саймалуу-Таш" (Жалал-Абад облусу)	32,0	20	85	126	<i>"Саймалуу-Таш" (Джалал-Абадская область)</i>
"Салкын-Төр" (Нарын облусу)	10,4	-	30	500	<i>"Салкын-Төр" (Нарынская область)</i>
"Чоң-Кемин" (Чүй облусу)	123,6	46	96	631	<i>"Чон-Кемин" (Чуйская область)</i>
"Саркент" (Баткен облусу)	40,0	...	...	...	<i>"Саркент" (Баткенская область)</i>

12.9. 2012-ж. аймак боюнча коруктардын жана улуттук жаратылыш парктардын аянты
(миң гектар)

Площадь заповедников и природных национальных парков в территориальном разрезе в 2012г.
(тысяч гектаров)

	Жалпы аянт <i>Общая площадь</i>	анын ичинен: <i>из них:</i>		
		Токой каптаган аянт <i>Площадь, покрытая лесом</i>	Көлмөлөр ээлеген аянт <i>Площадь, занятая водоемами</i>	
Кыргыз Республикасы	808,4	85,9	41,0	<i>Кыргызская Республика</i>
Жалал-Абад облусу	173,1	32,1	0,8	<i>Джалал-Абадская область</i>
Ысык-Көл облусу	187,0	5,1	17,4	<i>Иссык-Кульская область</i>
Нарын облусу	137,9	8,0	22,0	<i>Нарынская область</i>
Ош облусу	53,0	7,9	0,3	<i>Ошская область</i>
Талас облусу	72,7	9,0	0,0	<i>Талаская область</i>
Чүй облусу	144,7	14,3	0,5	<i>Чуйская область</i>
Баткен облусу	40,0	9,5	0,0	<i>Баткенская область</i>

13. Мейманканалык тейлөөлөрдү көрсөтүүчү үй чарбалар
Домашние хозяйства, предоставляющие гостиничные услуги

13.1 Ысык-Көл облусунун рекреациялык зонасында уюштурулбаган туристтерди кабыл алып жаткан үй чарбаларга тандалма изилдөөнүн жыйынтыктары
(изилдөөнүн маалыматтары боюнча)

Итоги выборочного обследования домашних хозяйств, принимающих неорганизованных туристов в рекреационных зонах Иссык-Кульской области
(по данным обследования)

	өлчөө бирдиги единица измерения	2008	2009	2010	2011	2012	
Койка-орун	койка-орун <i>койко-мест</i>	57 451	65 557	66 984	93 856	79 213	<i>Наличие койко-мест</i>
Эс алуучулардын жалпы саны	мин адам <i>тыс. человек</i>	348,5	318,3	215,8	324,6	549,1	<i>Общее количество отдыхающих</i>

1. Туризм чөйрөсүндү катталган чарба жүргүзүүчү субъектилер

Бөлүмдө Статистикалык бирдиктердин жалпы мамлекеттик регистринде эсепке алынган юридикалык жактардай эле, жеке адамдар жөнүндө да, катталган чарба жүргүзүүчү субъектилердин саны туурасында маалыматтар көрсөтүлдү.

Эс алуу жана туризм ишканалары өзүнө жаштардын туристтик лагерлерин жана тоодогу туристтик базаларын, кемпингдерди, туристтик агенттиктерди, дарылануудан ташкаркы пансионаттарды жана эс алуу үйлөрүн, ошондой эле рекреациялык зоналарда кыска мөөнөттүк жашоо үчүн үй чарбалар тарабынан көрсөтүлүүчү жайларды камтыйт.

Санатордук-курорттук мекемелер өзүнө дарылоо-алдын алуу мекемелерин, дарылоочу пансионаттарды, курорттук бейтапканаларды жана балдар лагерлерин камтыйт.

2. Туризм чөйрөсүндөгү эмгек жана эмгек акы, кадрларды даярдоо

Бөлүмдө ишканалардан жана уюмдардан алынган билдирүүлөрдүн негизинде туризм чөйрөсүндө иштеген кызматкерлердин саны жана алардын эмгек акылары, ошондой эле туризм тармагы үчүн жогорку окуу жайларында жана кесиптик-техникалык окуу жайларында адистерди даярдоо туурасында маалыматтар берилди.

Кызматкерлердин орточо тизмелик саны (айкалыштырып иштегендерди кошпогондо) жылына орточо эсеп менен тийиштүү жылдын бардык айларында иштеген кызматкерлердин орточо айлык санын кошуп, алынган сумманы 12ге бөлүү жолу менен аныкталат, ал эми кызматкерлердин ар бир айдын орточо тизмелик саны - ар бир календарлык күн үчүн тизмелик курамга кирген кызматкерлердин санынын орточо арифметикалык маани катары аныкталат.

Кызматкерлердин **орточо айлык номиналдык эмгек акысы** жалпысынан бир жылдын ичинде кызматкерлерге эсептелген эмгек акы фондун кызматкерлердин орточо тизмелик санына жана 12 айга бөлүү жолу менен аныкталат.

Жогорку окуу жайларында жана кесиптик-техникалык окуу жайларда **туризм чөйрөсү үчүн адистерди даярдоо** боюнча маалыматтар Жумушчулардын кесиптеринин, кызматкерлердин кызмат орундарынын жана тарифтик разряддардын жалпы республикалык классификаторуна (ККТР ЖК), Кыргыз Республикасынын Билим берүү боюнча адистиктердин мамлекеттик классификаторуна ылайык келтирилди.

3. Эл аралык туристтик агымдар

Бөлүмдү туристтик тейлөөлөрдүн экспортунун жана импортунун динамикасы, ошондой эле чет өлкөлүк жарандардын Кыргызстанга келүүсү жана кыргыз жарандарынын чет өлкөгө кетүүсү жөнүндө маалыматтар көрсөтүлдү.

Чет өлкөлүк жарандарга, туруктуу жашоого эмес, ар кайсы максаттар менен 12 айдан ашпаган мөөнөткө алардын туруктуу жашаган өлкөсүнөн башка өлкөгө барган адамдар тийиштүү (буга студенттер жана медициналык мекемелердин пациенттери кирбейт, эгерде алардын кызыкчылыктары чет өлкөдө бир жылдан ашык мөөнөттө жүрүүнү талап кылса).

Резидент - жарандыгына жана улутуна карабастан, бир жылдан аз эмес мөөнөттү Кыргыз Республикасында жашаган жана иштеген жеке адам.

Резидент эмес - туруктуу жашан жери катары Кыргыз Республикасынан тышкаркы кайсы болсо да башка өлкө эсептелген жеке адам, т.а. Кыргыз Республикасынын аймагына келген ар бир жаран резидент эмес деп кароого тийиш.

Туристтик тейлөөлөрдүн *экспорту* – Кыргыз Республикасынын аймагында чет өлкөлүк жарандарга көрсөтүлгөн тейлөөлөр: жашоо, тамактануу акысы, чет өлкөлүк жарандарга акы төлөнүүчү тейлөөлөрдү көрсөтүүдөн, республиканын ичинде транспортту берүүдөн, театр билеттерин, сувенирлерди сатуудан жана башка кызмат көрсөтүүлөрдөн түшкөн акча.

Туристтик тейлөөлөрдүн *импорту* – кыргыз жарандарга чет өлкөдө көрсөтүлгөн тейлөөлөр. Буга путевканын наркы (транспорттук чыгымдардан башка), жашоо жана тамактануу акысы, суусундуктар, көңүл ачуу программалар жана чет өлкөнүн ичиндеги транспорттук тейлөөлөр ж.б. кирет.

Эгерде келген адамдар-резидент эместер Кыргызстанда товарларды жана тейлөөлөрдү сатып алса, анда ал экспортко тийиш, эгерде Кыргызстандын резиденттери, тетирисинче, башка өлкөлөрдө товарларды жана тейлөөлөрдү сатып алса, анда ал импортко тийиш.

4. Туристтик ташуулар

Бөлүмдү каттамдардын түрлөрү боюнча жүргүнчүлөрдү ташуу жөнүндө маалымат, темир жол, аба жана автомобиль транспортунда туристтерди транспорттук жактан тейлөөнүн өнүгүшү туурасында маалымат жарыяланган.

Туристтерди ташуу жөнүндө билдирүүлөр, эл аралык жана ички каттамдарда ташууларды ишке ашырып жүргөн транспорт ишканаларынын статистикалык маалыматтарына негизделген.

5. Жайгаштыруунун коллективдик каражаттары жана туризмдин ишканалары

Бөлүмдү мейманканалардын ишмердиги, алардын бир учурдагы сыйымдуулугу, жайгаштырылган адамдардын саны, болгон орундарын пайдалануу коэффициенти, ошондой эле жайгаштыруу адистештирилген каражаттарынын иши жөнүндө маалымат көрсөтүлдү.

Мейманкана – уюштуруучулук-укуктук формасына карабастан, убактылуу жашоо үчүн ылайыкталган жана обочолонгон имарат (жай).

Мейманкананын бир учурдагы сыйымдуулугу бардык номерлерде орнотулган, туруктуу жашоо үчүн ылайыкталган керебеттердин саны боюнча аныкталат.

Келген адамдар үчүн *мейманканалар тарабынан бир суткада койкаларды көрсөтүү* – туруктуу жана убактылуу орундардын пайдаланылышын чагылдырат жана жашоочуларды эсепке алуу китебинин негизинде аныкталат, буга номерлерди жана орундарды бронь кылуу кирет.

Номер – өзүнчө бөлүнгөн, эмереги бар, убактылуу жашоо үчүн арналган турак жай, ал бир, эки же андан ашык бөлмөлөрдөн турушу мүмкүн.

Болгон орундардын мейманкана фондун пайдалануу коэффициенти – бир учурдагы сыйымдуулукту бир жылдагы күндөрдүн санына көбөйтүп, алынган сумманы адамдар түнөгөн санга бөлүү жолу менен аныкталат.

Бир күнгө келгендер – барган жерде жайгаштыруунун коллективдик же жеке каражаттарында түнөбөгөн адамдар.

Жайгаштыруунун адистештирилген каражаттары – көпчүлүк учурларда жаратылыштын дарылоо факторунун ден соолукту чыңдоочу сапаттарын пайдалануунун негизинде, калктын ооруларын алдын алууну жана калыбына келтирүүнү камсыз кылган, стационардык дарылоо-алдын алуу мекемелери. Аларга санатордук-курорттук мекемелер жана эс алуу уюмдары тийиш.

Санатордук-курорттук мекемелер – санаторийлер, профилакторийлер, балдар санаторийлери, дарылануу шарттары бар пансионаттар ж.б.

Дарылануу шарттары бар санаторийлер жана пансионаттар – койкалар менен жабдылган, дарылоо-алдын алуучу уюмдар, алар көпчүлүк учурларда жаратылыштын дарылоо факторунун ден соолукту чыңдоочу сапаттарын (климат, минералдык суу, дарылануу ылай

ж.б.) пайдалануунун негизинде, аныкталган убакыттын ичинде оорулуу адамдарга реабилитациялык дарыланууну камсыз кылышат. Алардын баары адистештирилген уюм деп уюштурулуп, бир же көп тармактуу мекемелер болуп саналат жана, эреже катары, курорттордун жана дарылоо-ден соолукту чыңдоочу жерлердин чегинде жайгашышат. Оорулуу адамдарды кабыл алууга даяр болгон, бир айдын ичинде эң чоң жайылтуунун койкалары (орундары) жөнүндө, дарыланган жана эс алган адамдар тууралуу маалымат келтирилди.

Санаторий-профилакторий – жумуштан тышкары, бош убакыттын ичинде, өндүрүштө иштеп жүрүү менен бирге, кызматкерлерге дарылоо-ден соолукту чыңдоону камсыз кылуучу уюмдарга караштуу дарылоо-алдын алуучу уюмдар, ал койкалар менен жабдылышы керек.

Эс алуу уюмдар – ден соолугу жакшы адамдардын эс алуусу үчүн багытталган, ден соолукту чыңдоочу уюмдар. Буга эс алуу үйлөрү, пансионаттар ж.б., туристтик базалар, эс алуу базалары, ден соолукту чыңдоочу балдар комплекстери жана спорттук-ден соолукту чыңдоочу лагерлер тийиш.

Туризмдин уюштурулган жана уюштурулбаган сектору – туристтер өз муктаждыктарын ар башкача канаттандырышат. Алар, туристтик фирманын ортомчулугу менен, же болбосо ал катышпастан, тейлөөлөрдүн тийиштүү топтомун сатып алышы мүмкүн, тейлөөлөрдүн комплексин камтыган барып-келүүнүн акчасын алдын ала төлөп коюшу мүмкүн, же болбосо ал жерге келгенде ар бир тейлөөнүн акысын өзүнчө төлөшү мүмкүн. Туристтик фирмалар тарабынан сунуш кылынган саякаттардын регламенттери катуу аныкталган болуп, адатта, акчасын алдын ала төлөө шартында гана сатылат, булар уюштурулган туризмге тийиш. Уюштурулган туристтер алдын ала макулдашылган маршрут, жашоо мөөнөтү, көрсөтүлө турган тейлөөлөрдүн көлөмү боюнча турду атайын туристтик сатуу аппараты аркылуу сатып алышат. Алардын айрымдары комплекстүү тейлөөлөрдү камтыган турду тандап алышат, айрымдары жарым-жартылай туристтик тейлөө менен чектелишет (мисалы, тамактанууга гана курсовка).

Уюштурулган туристтерге салыштырганда, *уюштурулбаган туристтер* ар кайсы ортомчулардын, биринчи кезекте, туристтик фирмалардын алдында өз ара милдеттенмелер менен чектелген жок. Алар өз алдынчалык жана өзүн-өзү тейлөө принциптердин негизинде саякаттанышат.

6. Туризм чөйрөсүндөгү рыноктук тейлөөлөр

Бөлүмдү туризм чөйрөсүндөгү рыноктук тейлөөлөр боюнча көлөмдүн динамикасы жөнүндө көрсөтүлдү, бул динамика текши жана тандалма изилдөөлөрдүн негизинде түзүлдү.

Көрсөтүлгөн тейлөөлөрдүн көлөмү төмөнкүдөй эсепке алынат: керектөөчүлөрдөн түшкөн жана уюмдардын эсебинен төлөнгөн, тейлөөнүн баасына киргизилген кошумча төлөөлөр түрүндөгү каражаттардын өлчөмү. Ал эми социалдык коргоо органдарынын, мамлекеттик жана жергиликтүү бюджеттин каражаттарынын эсебинен төлөнгөн акча бул тейлөөлөрдүн көлөмүнө киргизилбейт.

Туристтик агенттиктердин ишмердигинин тейлөө көлөмүндө туристтик маршруттарга жана экскурсиялык тейлөөлөргө путевкалардын наркы эсепке алынат, буга жүргүнчү транспортунун тейлөөлөрү, туристтик мейманканалык комплекстерде (туристтик борборлордо, мейманканаларда, кемпингдерде, жарандардын жеке турак үйлөрүндө ж.б.) жашоо жана тамактануу, туристтик-ден соолукту чыңдоочу, маданий-массалык тейлөөлөр ж.б.у.с. кирет.

Санатордук-курорттук ишмердиктин тейлөө көлөмүнө санатордук-курорттук жана ден соолукту чыңдоочу мекемелерге путевкалардын наркы кирет, ошондой эле путевканын наркынан тышкары өзүнчө акчага, эс алып жаткан адамдарга көрсөтүлүүчү кошумча

тейлөөлөр үчүн керектөөчүлөр тарабынан төлөнгөн акынын өлчөмү кирет (стоматологиялык, косметологиялык, массаждык жана башка дарылоо кабинеттердин тейлөөлөрү).

Мейманканалардын тейлөө көлөмүнө ал жерде жашагандыгы үчүн керектөөчүлөр тарабынан төлөнгөн акынын иш жүзүндөгү өлчөмү киргизилет.

Ресторан, бар, ашкана жана даяр тамак-ашты жеткирүү боюнча башка ишканалар көрсөткөн тейлөөлөрдүн көлөмүнө керектөөчүлөргө сатылган өзүнүн кулинардык продукциясынын наркы, ошондой эле кулинардык жактан иштетилбеген, ушул жерде сатылган товарлардын наркы киргизилет.

7. Үй чарбалардын санатордук-ден соолукту чыңдоочу тейлөөлөргө кеткен чыгымдары

Бөлүмдү үй чарбалардын бюджеттерин тандалма изилдөөнүн жыйынтыктары көрсөткөндөй, үй чарбалардын санатордук-ден соолукту чыңдоочу тейлөөлөргө кеткен чыгымдары жөнүндө маалыматтар келтирилди.

Үй чарбалардын акчалай чыгымдары өзүнө керектүү чыгымдарды жана керектөөдөн тышкары чыгымдарды камтыйт. Инвестициялардын суммалары, чет өлкөлүк валютаны, баалуу кагаздарды сатып алууга кеткен чыгымдар жана банктык счетко салынган суммалар акчалай чыгымдардын курамына кирбейт.

8. Туризм үчүн товарларды өндүрүү

Бөлүмдү натуралай түрдөгү өнөр жай продукциясын өндүрүү жөнүндө маалымат берилди, ал дүң чыгаруу боюнча эсепке алынат, тактап айтканда, иштетилип кайра берилүүчү сырьедон өндүрүлүп, ушул ишкананын ичинде өнөр жай-өндүрүштүк муктаждыктарга кеткен продукцияны кошкондо, эсепке алынат.

9. Туристтик тейлөөлөрдүн баалары

Бөлүмдө акы төлөнүүчү тейлөөлөрдүн айрым түрлөрүнүн керектүү бааларынын жана тарифтеринин индекси (КБИ) жана алардын орточо баалары жөнүндө маалымат берилди. КБИ убакыттын жана мейкиндиктин ичинде тарифтердин өзгөрүлүшүн мүнөздөйт, ошондой эле кезектеги мезгилдин ичинде так аныкталган тейлөөлөрдүн наркынын базистик мезгилдин ичиндеги наркына карата салыштырмалуулугун ченейт. Республика боюнча өкүл-тейлөөлөрдүн орточо баалары жана тарифтери чөлкөмдөр боюнча орточо бааларынын калктын керектүү чыгымдарынын жалпы көлөмүндөгү чөлкөмдөрдүн үлүшүнө салыштырмалуулугу катары эсептелет.

10. Туристтик чөйрөнүн финансылары

Бөлүмдө туризм чөйрөсүндө иштеген ишканалардын жана уюмдардын финансылык абалы жөнүндө маалымат жарыяланган.

Калдыгы чыгарылган финансылык жыйынтык (пайдадан чыгым кемитилет) – акыркы финансылык жыйынтык, ал ишкананын бардык чарбалык операцияларын бухгалтердик эсепке алуунун негизинде аныкталат. Продукцияны (иштерди, тейлөөлөрдү) сатуудан түшкөн пайданын (чыгашанын) жана операциялык эмес кирешелердин суммасы катары аныкталып, ушул операциялар боюнча чыгымдардын суммасына кемитилет.

Дебитордук карыз – жөнөтүлгөн товарлар, анын ичинде векселдер менен камсыздалган товарлар үчүн, көрсөтүлгөн иштер жана тейлөөлөр үчүн сатып алуучулар жана заказчиктер менен эсептешүүлөр боюнча карыз; туунду ишканалар жана көз каранды уюмдар менен эсептешүүлөр боюнча карыз; түзүлгөн келишимдерге ылайык алдыдагы эсептешүүлөр боюнча башка уюмдарга төлөнгөн аванстардын суммасы; финансылык жана салык органдар менен эсептешүүлөр боюнча карыз (анын ичинде салыктар, жыйымдар боюнча ашыкча төлөмдөр жана бюджетке төлөнүүчү башка төлөмдөр боюнча); уюмда иштеген

кызматкерлердин аларга берилген ссудалар жана займдар боюнча карызы; отчет тапшыруучу адамдардын карызы; кабыл алууда табылган товардык-материалдык баалуулуктардын жетишпей калгандыгы боюнча алып келүүчүлөрдүн карыздары; ошондой эле карыз болгон адам тарабынан моюнуна алган айыптар жана үстөктөр, ошондой эле соттун чечими боюнча же болбосо мыйзамдарга ылайык, уюмдун финансылык жыйынтыктарына тиешелүү акчаларды төлөтүү жөнүндө чечимди кабыл алуу укугу бар башка органдын чечими боюнча айыптар жана үстөктөр.

Кредитордук карыз – түшкөн материалдык баалуулуктар, аткарылган иштер тейлөөлөр үчүн товар берүүчүлөр жана подрядчылар менен эсептешүүлөр боюнча карыз, анын ичинде векселдер менен ырасталган карыз; операциялардын бардык түрлөрү боюнча туунду жана баш ийген ишканалар менен эсептешүүлөр боюнча карыз, жумушчуларга жана кызматкерлерге эсеби чыгарылган, бирок төлөнө элек эмгек акы боюнча карыз; уюмдун кызматкерлерине мамлекеттик социалдык камсыздандырууга, пенсиялык камсыздоого, ишке орноштуруу фондуна жана медициналык жактан камсыздоого чегерүүлөр боюнча карыз; бюджетке жана бюджеттен тышкары фонддорго төлөөлөрдүн бардык түрлөрү боюнча карыз; мүлктү жана уюмдун кызматкерлерин милдеттүү жана өз ыктыяры менен камсыздандыруу боюнча жана уюм камсыздандыруучу катары чыккан камсыздандыруунун башка түрлөрү боюнча төлөөлөрдүн карызы; түзүлгөн келимишдер боюнча алдыдагы эсептешүүлөр боюнча тышкы уюмдардан алынган аванстардын суммасын кошкондо, алдын ала алынган аванстар.

Төлөө мөөнөтү өткөн карыз - келишимде каралган мөөнөтү боюнча өз убагында төлөнбөгөн карыз.

11. Туризм чөйрөсүнө сарпталган инвестициялар

Бөлүмдө туризм чөйрөсүнө тике чет өлкөлүк инвестициялардын түшүүсү, негизги капиталга инвестициялардын пайдаланышы жана негизги фонддорду ишке киргизүү жөнүндө маалыматтар көрсөтүлдү.

Тике чет өлкөлүк инвестициялар – ишканага толугу менен ээ болгон же ишкананын 10 пайыздан кем акцияларын же уставдык капиталды көзөмөлдөгөн чет өлкөлүк юридикалык жактардын же жеке адамдардын инвестициялары. Бул бөлүмдө транспорт жана байланыш ишканаларына, мейманканаларга жана ресторандарга түшкөн чет өлкөлүк инвестициялар эсепке алынат.

Негизги капиталга инвестициялар (капиталдык салымдар) – негизги фонддорду түзүүгө жана кайра өндүрүүгө багытталган чыгымдардын жыйындысы (жаңы курулуш, объектилерди кеңейтүү, реконструкциялоо жана техникалык жабдуу, машина, жабдуу, аспап жана инвентарды сатып алуу, негизги малды түзүүгө кеткен чыгымдар; көп жылдык өсүмдүктөр ж.б.). Бул чыгымдар өзүнө объектилерди – туристтер пайдаланган автомобиль жолдорун, аэропортторду, телекоммуникация объектилерин, мейманканаларды жана курорттук зонада жайгашкан пансионаттарды куруу жана реконструкциялоо боюнча маалыматтарды камтыйт.

Негизги фонддорду ишке киргизүү көрсөткүчү – ишканаларды, имараттарды жана курулмаларды куруп бүтүрүүнүн жана ишке киргизүүнүн наркы, машиналарды, жабдууларды, бардык түрдөгү транспорттук каражаттарды ишке киргизүүнүн наркы, көп жылдык өсүмдүктөрдүн наркы ж.б.

12. Туристтик ресурстар

Бөлүмдү маданият жана искусство мекемелеринин саны жана аларга келүүчүлүк жөнүндө маалымат көрсөтүлөт. Театр, музей, концерттик уюмдар, цирк, киножабдуулар, ошондой эле коруктар жана жаратылыш улуттук парктар туурасында маалымат келтирилет.

Коруктар – аймактын уникалдуу участоктору же болбосо географиялык зоналар үчүн эң мүнөздүү участоктор, алар табигый комплексти сактоо жана иликтөө үчүн чарбалык колдонуудан тышкары чыгарылган. Коруктардын максаты – баалуу куштарды, жаныбарларды жана өсүмдүктөрдү көбөйтүү.

Жаратылыш улуттук парктар – табигый жана маданий ландшафттардын жагымдуу айкалышынын натыйжасында өзгөчө экологиялык жана эстетикалык баалуулукка ээ болгон, жаратылыш комплекстерди сактоо үчүн түзүлгөн аймактын участоктору, алар рекреациялык, иликтөө, илимий жана маданий максаттарда пайдаланылат.

Краткие методологические пояснения

---

1. Зарегистрированные хозяйствующие субъекты сферы туризма

В разделе представлены данные о количестве зарегистрированных хозяйствующих субъектов, как юридических лиц, так и физических лиц, учтенных в Едином государственном регистре статистических единиц.

Предприятия отдыха и туризма включают молодежные туристские лагеря и горные туристские базы, кемпинги, туристские агентства, пансионаты и дома отдыха без лечения, а также места, представляемые домашними хозяйствами для кратковременного проживания в рекреационных зонах.

Санаторно-курортные учреждения включают в себя лечебно-профилактические учреждения, пансионаты с лечением, курортные поликлиники и детские лагеря.

2. Труд и заработная плата в сфере туризма, подготовка кадров

В разделе представлены данные о численности и заработной плате работников, занятых в сфере туризма, на основании сведений, полученных от предприятий и организаций, а также информация о подготовке специалистов в высших учебных заведениях и профессионально-технических училищах для сферы туризма.

Среднесписочная численность работников (без внешних совместителей) в среднем за год определяется путем суммирования среднемесячной численности работников за все месяцы соответствующего года и деления полученной суммы на 12, при этом списочная численность работников за каждый месяц определяется как средняя арифметическая значений численности работников списочного состава за каждый календарный день.

Среднемесячная номинальная заработная плата работников определяется путем деления фонда заработной платы, начисленной работникам в целом за год, на среднесписочную численность работников и на 12 месяцев.

Данные по подготовке специалистов для сферы туризма в высших учебных заведениях и профессионально-технических училищах приведены в соответствии с Общереспубликанским классификатором профессий рабочих, должностей служащих и тарифных разрядов (ОКПДТР), Государственным классификатором Кыргызской Республики специальностей по образованию.

3. Международные туристские потоки

В разделе представлена информация о динамике экспорта и импорта туристских услуг, а также о въезде в Кыргызстан иностранных граждан и выезде за границу кыргызских граждан.

К числу **иностранных граждан** относятся лица, посещающие страну, не являющуюся страной их постоянного проживания, на срок, не превышающий 12 месяцев (за исключением студентов и пациентов медицинских учреждений в случае, если интересы требуют необходимости их пребывания в зарубежной стране больше года), с любой целью, кроме переезда на постоянное место жительства.

Резидентом считается физическое лицо, проживающее и работающее в Кыргызской Республике, вне зависимости от гражданства и национальности не менее года.

Нерезидентом считается физическое лицо, постоянным местом проживания которого является любая страна, кроме Кыргызской Республики, т.е. нерезидентом следует рассматривать любого гражданина, приехавшего на территорию Кыргызской Республики.

Под **экспортом** туристских услуг понимают услуги, предоставленные иностранным гражданам на территории Кыргызской Республики: плата за проживание, питание, выручка за предоставление платных услуг иностранным туристам, представления транспорта внутри республики, продажи театральных билетов, сувениров и других услуг.

Под **импортом** туристских услуг понимают услуги, предоставленные кыргызским гражданам за рубежом. К ним относятся стоимость путевки (без транспортных затрат), проживание, питание, а также напитки, развлекательные программы и транспортное обслуживание внутри зарубежной страны и т. д.

Приобретая товары и услуги в Кыргызстане, посетители - нерезиденты осуществляют их экспорт и, наоборот, приобретая товары и услуги в других странах, резиденты Кыргызстана осуществляют их импорт.

4. Туристские перевозки

В разделе публикуется информация о перевозках пассажиров по видам сообщения, развитию транспортного обслуживания туристов на железнодорожном, воздушном и автомобильном транспорте.

Информация о перевозках туристов основана на статистических данных предприятий транспорта, осуществляющих перевозки в международных и внутренних сообщениях.

5. Коллективные средства размещения и предприятия туризма

В разделе представлены данные о деятельности гостиниц, их единовременной вместимости, численности размещенных лиц, коэффициенте использования наличных мест, а также о деятельности специализированных средств размещения.

Гостиница – обособленное здание (помещение), предназначенное для временного проживания, независимо от организационно-правовой формы собственности.

Единовременная вместимость гостиницы определяется по числу установленных постоянных кроватей во всех номерах.

Предоставление койко-суток гостиницами для приезжих отражает использование постоянных и временных мест, включая бронирование номеров и мест, и определяется на основании книги учета проживающих.

Номером считается изолированное, меблированное, сдаваемое для временного проживания, жилое помещение, которое может состоять из одной, двух или более комнат.

Коэффициент использованного гостиничного фонда наличных мест равен числу ночевок, деленному на произведение единовременной вместимости и числа дней в году.

Однодневные посетители – посетители, которые не осуществляют ночевку в коллективном или индивидуальном средстве размещения в посещаемом месте.

Специализированные средства размещения – стационарные лечебно-профилактические учреждения, обеспечивающие профилактику и восстановительное лечение населения, главным образом, на основе использования целебных свойств природных лечебных факторов. К ним относятся санаторно-курортные учреждения и организации отдыха.

Санаторно-курортные учреждения – санатории, профилактории, детские санатории, пансионаты с лечением и другие.

Санатории и пансионаты с лечением – лечебно-профилактические организации, оснащенные койками и обеспечивающие больным за определенный промежуток времени реабилитационное лечение, главным образом, на основе использования целебных свойств природных лечебных факторов (климата, минеральных вод, лечебных грязей и др.). Все они специализированные и могут быть одно- или многопрофильными, располагаются, как правило, в пределах курортов и лечебно-оздоровительных местностей. Приведены данные о койках (местах) в месяц максимального развертывания, готовых к приему больных и о количестве лечившихся и отдохнувших человек.

Санатории-профилактории – лечебно-профилактические организации, оснащенные койками, действующие при организациях, обеспечивающих лечебно-оздоровительные мероприятия работникам без отрыва от производства, в свободное от работы время.

Организации отдыха – оздоровительные организации, предназначенные для отдыха практически здоровых людей. К ним относятся дома, пансионаты и другие организации отдыха, туристские базы, базы отдыха, детские оздоровительные комплексы и спортивно-оздоровительные лагеря.

Организованный и неорганизованный сектор туризма – туристы удовлетворяют свои потребности по-разному. Они могут получить соответствующий набор услуг при посредничестве туристской фирмы или без ее участия, оплатить поездку с комплексным обслуживанием заблаговременно или каждую услугу в отдельности по мере пользования ею на месте. Строго регламентированные путешествия, предлагаемые туристскими фирмами и реализуемые обычно на условиях предварительной оплаты, относятся к организованному туризму. Организованные туристы приобретают туры по заранее согласованным маршрутам, срокам пребывания, объему предоставляемых услуг через специальный туристский сбытовой аппарат. Одни из них предпочитают туры с комплексным обслуживанием, другие ограничиваются частичным туристским обслуживанием (купив, например, курсовку только на питание).

В отличие от организованных, неорганизованные туристы не связаны никакими взаимными обязательствами с разного рода посредниками, прежде всего, туристскими фирмами. Они путешествуют на принципах самостоятельности и самообслуживания.

6. Рыночные услуги в сфере туризма

В разделе представлены данные о динамике объемов рыночных услуг в сфере туризма, сформированные на основе сплошного и выборочного наблюдения.

Объем оказанных услуг учитывается в размере средств, полученных от потребителей и доплат за счет организаций, включенных в цену услуги. Доплаты, производимые за счет средств органов социальной защиты, государственного или местного бюджета, в объем этих услуг не включаются.

В объеме услуг деятельности туристических агентств учитывается стоимость путевок на туристские маршруты и экскурсионное обслуживание, которая включает в себя услуги пассажирского транспорта, проживание и питание в туристских гостиничных комплексах (туристских центрах, гостиницах, кемпингах, в индивидуальном жилье граждан и прочих), стоимость туристско-оздоровительного, культурно-массового обслуживания и т.п.

В объеме услуг санаторно-курортной деятельности входит стоимость путевок в санаторно-курортные и оздоровительные учреждения, а также размер платы потребителей за дополнительные услуги, предоставляемые отдыхающим за отдельную плату сверх стоимости путевок (услуги стоматологических, косметологических, массажных и других лечебных кабинетов и т.д.).

В объем услуг гостиниц включается фактический размер платы потребителей за проживание в них.

Объем услуг, предоставленных ресторанами, барами, столовыми и другими предприятиями по поставке готовой пищи, включается стоимость проданной потребителям собственной кулинарной продукции, а также покупных товаров, проданных на месте без кулинарной обработки.

7. Расходы домашних хозяйств на санаторно-оздоровительные услуги

В разделе представлены данные о расходах домашних хозяйств на оплату санаторно-оздоровительных услуг, полученных по результатам выборочного обследования бюджетов домашних хозяйств.

Денежные расходы домашних хозяйств включают в себя потребительские расходы и расходы не связанные с потреблением. В состав денежных расходов не включаются суммы инвестиций, расходы на покупку иностранной валюты, ценных бумаг и суммы, положенные в банковские счета.

8. Производство товаров для туризма

В разделе представлены данные о производстве промышленной продукции в натуральном выражении, которая учитывается по валовому выпуску, т.е. включая выпуск продукции, израсходованной на промышленно-производственные нужды внутри данного предприятия и выработанной из давальческого сырья.

9. Цены на туристские услуги

В разделе представлены данные об индексе потребительских цен и тарифов (ИПЦ) на отдельные виды платных услуг и их средние цены. ИПЦ характеризует изменение тарифов во времени и пространстве и измеряет отношение стоимости фиксированного набора услуг в текущем периоде к его стоимости в базисном периоде. Средние цены и тарифы на услуги-представители по республике исчисляются из средних цен по регионам, взвешенных на долю регионов в общем объеме потребительских расходов населения.

10. Финансы туристской сферы

В разделе публикуются данные о финансовом состоянии предприятий и организаций сферы туризма.

Сальдированный финансовый результат (прибыль минус убыток) - конечный финансовый результат, выявленный на основании бухгалтерского учета всех хозяйственных операций предприятий. Представляет собой сумму прибыли (убытка) от реализации

продукции (работ, услуг) и неоперационных доходов, уменьшенных на сумму расходов по этим операциям.

Дебиторская задолженность - задолженность по расчетам с покупателями и заказчиками за отгруженные товары, работы и услуги, в том числе, обеспеченная векселями; по расчетам с дочерними и зависимыми обществами; сумма уплаченных другим организациям авансов по предстоящим расчетам в соответствии с заключенными договорами; задолженность по расчетам с финансовыми и налоговыми органами (в том числе по переплате по налогам, сборам и прочим платежам в бюджет); задолженность работников организации по предоставленным им ссудам и займам, задолженность подотчетных лиц; поставщиков по недостачам товарно-материальных ценностей, обнаруженным при приемке; а также штрафы, пени и неустойки, признанные должником, или по которым получены решения суда или другого органа, имеющего в соответствии с законодательством право на принятие решения об их взыскании, отнесенные на финансовые результаты организации.

Кредиторская задолженность - задолженность по расчетам с поставщиками и подрядчиками за поступившие материальные ценности, выполненные работы и оказанные услуги, в том числе задолженность, обеспеченная выданными векселями; задолженность по расчетам с дочерними и зависимыми обществами по всем видам операций, рабочими и служащими по оплате труда, представляющая собой начисленные, но не выплаченные суммы оплаты труда; задолженность по отчислениям на государственное социальное страхование, пенсионное обеспечение, фонд занятости и медицинское страхование работников организации; задолженность по всем видам платежей в бюджет и внебюджетные фонды; задолженность по платежам по обязательному и добровольному страхованию имущества и работников организации и другим видам страхования, в которых организация является страхователем; полученные авансы, включающие сумму полученных авансов от сторонних организаций по предстоящим расчетам по заключенным договорам.

Просроченная задолженность – задолженность, не погашенная в сроки, установленные договором.

11. Инвестиции в сферу туризма

В разделе приведены данные о поступлении прямых иностранных инвестиций, использовании инвестиций в основной капитал и вводе в действие основных фондов в сфере туризма.

Прямые иностранные инвестиции - инвестиции иностранных юридических или физических лиц, полностью владеющих предприятием или контролирующим не менее 10 процентов акций или уставного капитала предприятия. В данном разделе учитываются прямые иностранные инвестиции, поступившие в предприятия транспорта и связи, гостиницы и рестораны.

Инвестиции в основной капитал (капитальные вложения) - представляют собой совокупность затрат, направляемых на создание и воспроизводство основных фондов (новое строительство, расширение, реконструкцию и техническое перевооружение объектов, приобретение машин, оборудования, инструмента и инвентаря, на формирование основного стада, многолетние насаждения и т. д.). Они включают в себя данные по строительству и реконструкции объектов - автомобильных дорог, аэропортов, объектов телекоммуникаций, гостиниц, которыми пользуются туристы и пансионатов, находящихся в курортной зоне.

В показатель **ввод основных фондов** включается стоимость законченных строительством и вводимых в действие предприятий, зданий и сооружений, стоимость

вводимых в действие машин, оборудования, транспортных средств всех видов, стоимость многолетних насаждений и т.д.

12. Туристские ресурсы

В разделе представлена информация о числе и посещаемости учреждений культуры и искусства. Приводятся данные по театрам, музеям, концертным организациям, цирку, киноустановкам, а также заповедникам и природным национальным паркам.

***Заповедники** - уникальные или наиболее типичные для географических зон участки территории, изъятые из хозяйственного пользования для сохранения и изучения природного комплекса. Целью заповедников служит также восстановление ценных птиц, животных и растений.*

***Природные национальные парки** - участки территории, образуемые для сохранения природных комплексов, имеющих особую экологическую и эстетическую ценность в силу благоприятного сочетания естественных и культурных ландшафтов, и используемые в рекреационных, просветительных, научных и культурных целях.*

**Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитети
2013-ж. чыгара турган басылмалардын графиги**

*График публикаций Национального статистического комитета
Кыргызской Республики на 2013г.*

Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитети
2013 – ж. чыгара турган басылмалардын графиги

№	Басылманын аталышы	Мезгилдүүлүк	Чыгаруу мөөнөтү
Жалпы социалдык экономикалык басылмалар			
1.	«Кыргыз Республикасынын социалдык-экономикалык абалы» доклады	айлык	айлык - отчеттук айдан кийин 16-күнгө чейин, кварталдык - 20-күнгө чейин
2.	“Кыргыз Республикасы жана чөлкөмдөр” статистикалык бюллетени	кварталдык	отчеттук кварталдан кийинки айдын 3-декадасы
3.	«Кыргызстан» кыскача статистикалык маалымат берүүчү китепче	жылдык	март
4.	«Кыргызстан цифраларда» жыйнагы	жылдык	июнь
5.	Кыргыз Республикасынын статистикалык жылдыгы	жылдык	февраль
Реалдуу сектор			
6.	«Кыргыз Республикасынын улуттук эсеби 2008-2012» жыйнагы	жылдык	декабрь
7.	«Кыргыз Республикасындагы чет өлкөлүк инвестициялары бар ишканалардын ишмердиги» жыйнагы	жылдык	сентябрь
8.	“Кыргыз Республикасындагы чакан жана орто ишкерчилик 2008-2012” жыйнагы	жылдык	сентябрь
9.	«Өнөр жай боюнча негизги экономикалык көрсөткүчтөр» статистикалык бюллетени	айлык	отчеттук мезгилден кийинки 15-күнгө чейин
10.	«Өнөр жай ишканалары боюнча негизги экономикалык көрсөткүчтөрү» статистикалык бюллетени	жылдык	июнь
11.	«2012-ж. Кыргыз Республикасынын өнөр жай өнүгүшүнүн негизги экономикалык көрсөткүчтөр» статистикалык бюллетени (СО форма боюнча)	жылдык	июнь
12.	«Өндүрүштүк кубаттуулуктардын балансы» статистикалык бюллетени	жылдык	июнь
13.	«Кыргыз Республикасынын өнөр жайы 2008-2012» жыйнагы	жылдык	IV квартал
14.	Продукциянын маанилүү түрлөрүнүн натуралай түрдөгү өндүрүшү	жылдык	июнь
15.	«Облустар менен райондордун тилкесинде Кыргыз Республикасы боюнча жаздык өсүмдүктөрдү себүү жөнүндө» статистикалык бюллетени	марттан июнга чейин	отчеттук мезгилден кийинки 5-күнү
16.	«Түшүмдү жыйноо, күздүк өсүмдүктөрдү себүү, тондурманы айдоо» статистикалык бюллетени	1-июлдан жылдын аягына чейин	отчеттук мезгилден кийинки 5-күнү
17.	«Чарбалардын бардык түрлөрүндө облустар менен райондордун тилкесинде мал чарба продуктулардын негизги түрлөрүн өндүрүү» статистикалык бюллетени	айлык	отчеттук мезгилден кийинки 6-күнү
18.	«Кыргыз Республикасынын чарбаларында облустар менен райондордун тилкесинде негизги айыл чарба өсүмдүктөрүнүн жыйналуучу аянты, дүң жыйымы жана түшүмдүүлүгү» статистикалык бюллетени	жылдык	январь
19.	«2013-ж. 1-июнуна карата Кыргыз Республикасынын облустары менен райондору боюнча айыл чарба өсүмдүктөрүнүн айдоо аянтынын өлчөмү жөнүндө акыркы отчет» статистикалык бюллетени	жылдык	июнь
20.	«Кыргыз Республикасынын айыл чарбасы 2008-2012»	жылдык	октябрь

№	Басылманын аталышы	Мезгилдүүлүк	Чыгаруу мөөнөтү
	жыйнагы		
21.	«Тоютту даярдоо жөнүндө отчет» статистикалык бюллетени	жылдык	декабрь
22.	2013-ж. 1-январына карата малды эсепке алуунун акыркы жыйынтыктары (кыскача программа боюнча)	жылдык	февраль
23.	2013-ж. 1-январына карата малды эсепке алуунун акыркы жыйынтыктары (толук программа боюнча)	жылдык	февраль
24.	«Инвестициялык жана курулуш ишмердиги боюнча негизги көрсөткүчтөр» статистикалык бюллетени	кварталдык	отчеттук мезгилден кийинки 15-күнү
25.	«Аймак боюнча инвестициялык жана курулуш ишмердиги боюнча негизги көрсөткүчтөр» статистикалык бюллетени	кварталдык	отчеттук мезгилден кийинки 15-күнү
26.	«Инвестициялар жана курулуш боюнча жылдык отчетторду иштеп чыгуунун негизги жыйынтыктары» статистикалык бюллетени	жылдык	август
27.	«Кыргыз Республикасынын инвестициялары 2008-2012» жыйнагы	жылдык	сентябрь
28.	«Соода жана тейлөөлөрдүн негизги көрсөткүчтөрү» статистикалык бюллетени	айлык	отчеттук айдан кийинки 20-күнү
29.	«Кыргыз Республикасынын керектөө рыногу 2008-2012» жыйнагы	жылдык	III квартал
30.	«Кыргыз Республикасынын маалыматтык-коммуникациялык технологиялары» жыйнагы	жылдык	сентябрь
31.	«Товарлардын жана калкка акысына тейлөөлөрдү көрсөтүүнүн керектөө бааларынын индекси» статистикалык бюллетени	айлык	отчеттук мезгилден кийинки 15-күнү
32.	«Кыргыз Республикасындагы баалардын индекси» жыйнагы	жылдык кварталдык	февраль отчеттук мезгилден кийинки 50-күнү
33.	Шериктештиктин айрым өлкөлөрүнүн өнөр жай продукциясынын негизги түрлөрүн өндүрүүчүлөрдүн баалары	кварталдык	отчеттук мезгилден кийинки 50-күнү
34.	Эмгек боюнча жылдык иштеп чыгуунун жыйынтыгы	жылдык	июль
35.	2012-жылы үй чарбаларына интеграцияланган изилдөөнүн жыйынтыктары	жылдык	IV квартал
36.	«Экономиканын реалдуу секторунун ишканаларынын пайдасын калыптандыруу» статистикалык бюллетени	жылдык кварталдык	15-июнь отчеттук мезгилден кийинки 70-күнү
37.	«Экономиканын реалдуу секторунун ишканаларынын өз ара карыздарынын абалы» статистикалык бюллетени	жылдык кварталдык	15-июнь отчеттук мезгилден кийинки 70-күнү
38.	«Экономиканын реалдуу секторунун ишканаларынын товардык-материалдык баалуулуктардын запастары» статистикалык бюллетени	жылдык кварталдык	15-июнь отчеттук мезгилден кийинки 70-күнү
39.	«Экономиканын финансы секторунун ишкана ишмердигинин негизги көрсөткүчтөрү» статистикалык бюллетени	жылдык кварталдык	22-апрель отчеттук мезгилден кийинки 45-күнү
40.	«Кыргыз Республикасынын ишканаларынын финансысы 2008-2012» жыйнагы	жылдык	август
41.	«Калка микрокредит берүү жөнүндө» статистикалык бюллетени	жылдык кварталдык	1 апрель отчеттук мезгилден

№	Басылманын аталышы	Мезгилдүүлүк	Чыгаруу мөөнөтү
			кийинки 50 күнү
42.	Тамак-аш азыктарынын коопсуздугу жана жакырчылык боюнча Кыргыз Республикасынын маалыматтык бюллетени	кварталдык	отчеттук мезгилден кийинки 60-күнү
Тышкы сектор			
43.	«Кыргыз Республикасынын тышкы соодасы 2007-2011» жыйнагы	жылдык	IV квартал
Социалдык сектор			
44.	«Кыргыз Республикасынын социалдык тенденциялары 2008-2012» басылмасы	жылдык	ноябрь
45.	«Кыргыз Республикасынын калкынын жашоо денгээли 2008-2012» жыйнагы	жылдык	IV квартал
46.	«Кыргыз Республикасынын демографиялык жылдыгы 2008-2012» жыйнагы	жылдык	III квартал
47.	«Ысык-Көл көлүнүн тегерегиндеги экологиялык кырдаал» статистикалык бюллетени	жылдык	III квартал
48.	«Айлана чөйрөнү коргоо жана жаратылыш ресурстарын үнөмдүү пайдалануу» статистикалык бюллетени	жылдык	III квартал
49.	«Кыргыз Республикасындагы аялдар жана эркектер» жыйнагы	жылдык	IV квартал
50.	«Кыргыз Республикасындагы билим берүү» жыйнагы	3 жылда 1 жолу	IV квартал
51.	«Кыргызстандагы туризм» жыйнагы	жылдык	II квартал

График публикаций, издаваемых Нацстаткомом Кыргызской Республики в 2012г.

№	Наименование публикаций	Периодичность	Сроки публикации
Общие социально-экономические издания			
1.	Доклад «Социально-экономическое положение Кыргызской Республики»	ежегодная	ежегодный – до 16 числа, кварталный – до 20 числа после отчетного месяца
2.	Статистический бюллетень «Кыргызская Республика и регионы»	квартальная	3 декада месяца после отчетного квартала
3.	Краткий статистический справочник «Кыргызстан»	ежегодная	март
4.	Сборник «Кыргызстан в цифрах»	ежегодная	июнь
5.	Статистический ежегодник Кыргызской Республики	ежегодная	февраль
Реальный сектор			
6.	Сборник «Национальные счета Кыргызской Республики 2007-2011»	ежегодная	декабрь
7.	Сборник «Деятельность предприятий с иностранными инвестициями в Кыргызской Республике 2007-2011»	ежегодная	сентябрь
8.	Сборник «Малое и среднее предпринимательство в Кыргызской Республике 2007-2011»	ежегодная	сентябрь
9.	Статистический бюллетень «Основные экономические показатели по промышленности»	ежегодная	до 15 числа после отчетного периода
10.	Статистический бюллетень «Основные экономические показатели по промышленным предприятиям»	ежегодная	июнь
11.	Статистический бюллетень «Основные экономические показатели развития промышленности Кыргызской Республики в 2011г. (по форме СО)»	ежегодная	июнь
12.	Статистический бюллетень «Баланс производственных мощностей»	ежегодная	июнь
13.	Сборник «Промышленность Кыргызской Республики 2007-2011»	ежегодная	4 квартал
14.	Производство важнейших видов продукции в натуральном выражении	ежегодная	июнь
15.	Статистический бюллетень «О севе яровых культур по Кыргызской Республике в разрезе областей и районов»	с марта по июнь	на 5-й день после отчетного периода
16.	Статистический бюллетень «Уборка урожая, сев озимых, вспашка ячи»	с 1 июля до конца года	на 5-й день после отчетного периода
17.	Статистический бюллетень «Производство основных видов продуктов животноводства всеми категориями хозяйств в разрезе областей и районов»	ежегодная	на 6-й день после отчетного периода
18.	Статистический бюллетень «Уборочные площади, валовой сбор и урожайность основных сельскохозяйственных культур в хозяйствах Кыргызской Республики в разрезе областей и районов»	ежегодная	январь
19.	Статистический бюллетень «Заключительный отчет о размерах площади посева сельскохозяйственных культур в разрезе областей и районов Кыргызской Республики по состоянию на 1 июня 2012г.»	ежегодная	июнь
20.	Сборник «Сельское хозяйство Кыргызской Республики 2007-2011»	ежегодная	октябрь
21.	Статистический бюллетень «Отчет о заготовке кормов»	ежегодная	декабрь
22.	Окончательные итоги учета скота по состоянию на 1.01.2012г. (по краткой программе)	ежегодная	февраль
23.	Окончательные итоги учета скота по состоянию	ежегодная	февраль

№	Наименование публикаций	Периодичность	Сроки публикации
	на 1.01.2012г. (по полной программе)		
24.	Статистический бюллетень «Основные показатели инвестиционной и строительной деятельности»	квартальная	15 числа после отчетного периода
25.	Статистический бюллетень «Основные показатели инвестиционной и строительной деятельности по территории»	квартальная	15 числа после отчетного периода
26.	Статистический бюллетень «Основные итоги разработки годовых отчетов по инвестициям и строительству»	годовая	август
27.	Сборник «Инвестиции Кыргызской Республики 2007-2011»	годовая	сентябрь
28.	Статистический бюллетень «Основные показатели торговли и услуг»	месячная	20 числа после отчетного месяца
29.	Сборник «Потребительский рынок Кыргызской Республики 2007-2011»	годовая	3 квартал
30.	Сборник «Информационно-коммуникационные технологии Кыргызской Республики»	годовая	сентябрь
31.	Статистический бюллетень «Индексы потребительских цен на товары и платные услуги населению»	месячная	15 числа после отчетного периода
32.	Сборник «Индексы цен в Кыргызской Республике»	годовая квартальная	февраль 40 день после отчетного периода
33.	Цены производителей на основные виды промышленной продукции отдельных стран Содружества	квартальная	50 день после отчетного периода
34.	Итоги годовых разработок по труду	годовая	июль
35.	Итоги интегрированного обследования домашних хозяйств в 2011г.	годовая	IV квартал
36.	Статистический бюллетень «Формирование прибыли предприятий реального сектора экономики»	годовая квартальная	15 июня 70 день после отчетного периода
37.	Статистический бюллетень «Состояние взаимной задолженности предприятий реального сектора экономики»	годовая квартальная	15 июня 70 день после отчетного периода
38.	Статистический бюллетень «Оборотные активы и запасы товарно-материальных ценностей предприятий реального сектора экономики»	годовая квартальная	15 июня 70 день после отчетного периода
39.	Статистический бюллетень «Основные показатели деятельности предприятий финансового сектора экономики»	годовая квартальная	22 апреля 45 день после отчетного периода
40.	Сборник «Финансы предприятий Кыргызской Республики 2007-2011»	годовая	сентябрь
41.	Статистический бюллетень «О микрокредитовании населения»	годовая квартальная	1 апреля 50 день после отчетного периода
42.	Информационный бюллетень Кыргызской Республики по продовольственной безопасности и бедности	квартальная	На 60 день после отчетного периода
Внешний сектор			
43.	Сборник «Внешняя торговля Кыргызской Республики 2007-2011»	годовая	IV квартал
Социальный сектор			
44.	Публикация «Социальные тенденции Кыргызской Республики 2007-2011»	годовая	ноябрь
45.	Сборник «Уровень жизни населения Кыргызской Республики 2007-2011»	годовая	IV квартал

<i>№</i>	<i>Наименование публикаций</i>	<i>Периодичность</i>	<i>Сроки публикации</i>
46.	<i>Сборник «Демографический ежегодник Кыргызской Республики 2007-2011»</i>	<i>годовая</i>	<i>III квартал</i>
47.	<i>Статистический бюллетень «Экологическая обстановка в районе озера Иссык-Куль»</i>	<i>годовая</i>	<i>III квартал</i>
48.	<i>Статистический бюллетень «Охрана и рациональное использование природных ресурсов»</i>	<i>годовая</i>	<i>III квартал</i>
49.	<i>Сборник «Женщины и мужчины Кыргызской Республики»</i>	<i>годовая</i>	<i>IV квартал</i>
50.	<i>Сборник «Образование в Кыргызской Республике»</i>	<i>1 раз в 3 года</i>	<i>IV квартал</i>
51.	<i>Сборник «Туризм в Кыргызстане»</i>	<i>годовая</i>	<i>II квартал</i>